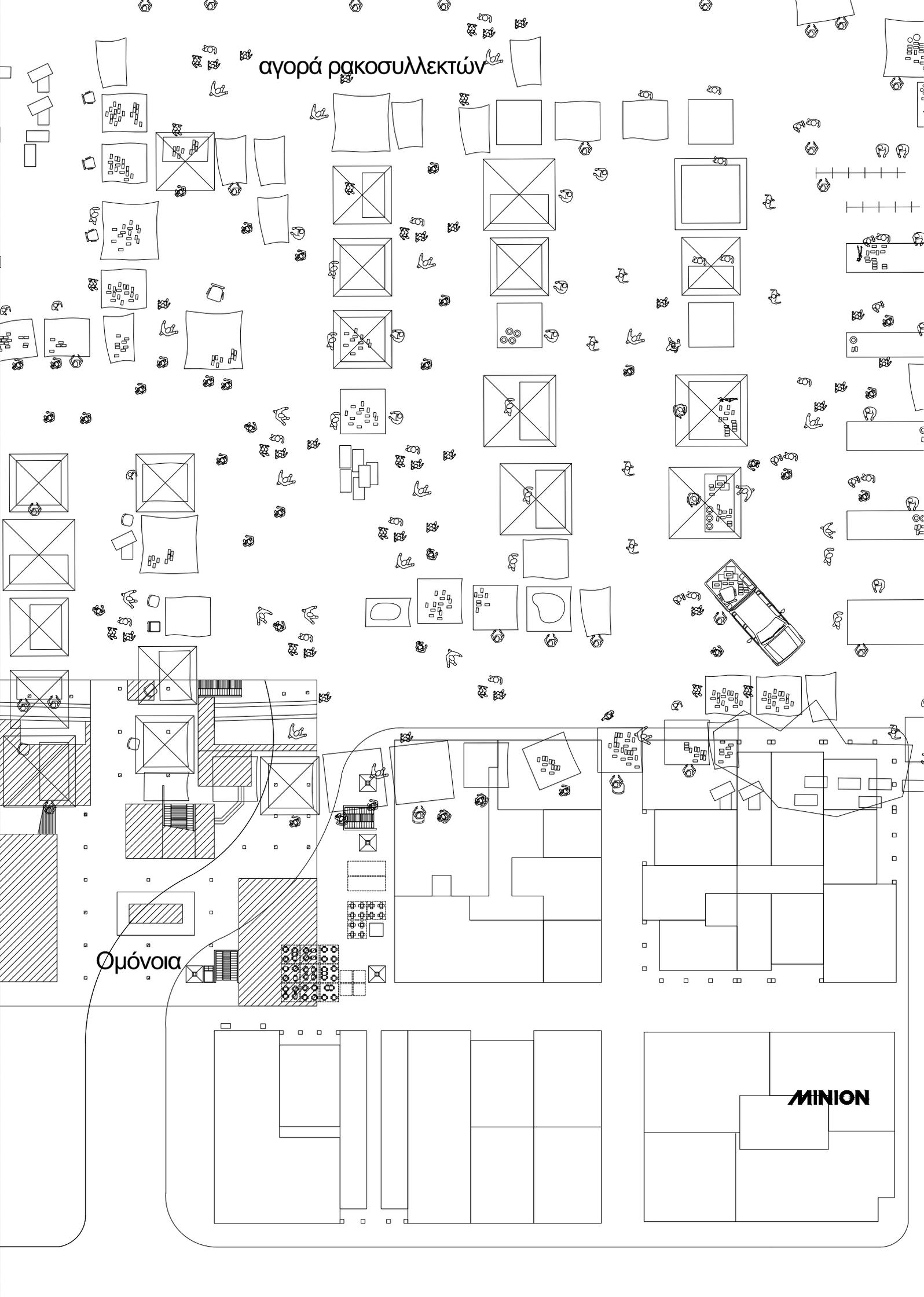

αγορά ρακουσλλεκτών

Θμόνοια

MINION

Διπλωματική Εργασία

αγορά ρακοσυλλεκτών, Ομόνοια/Μινιόν

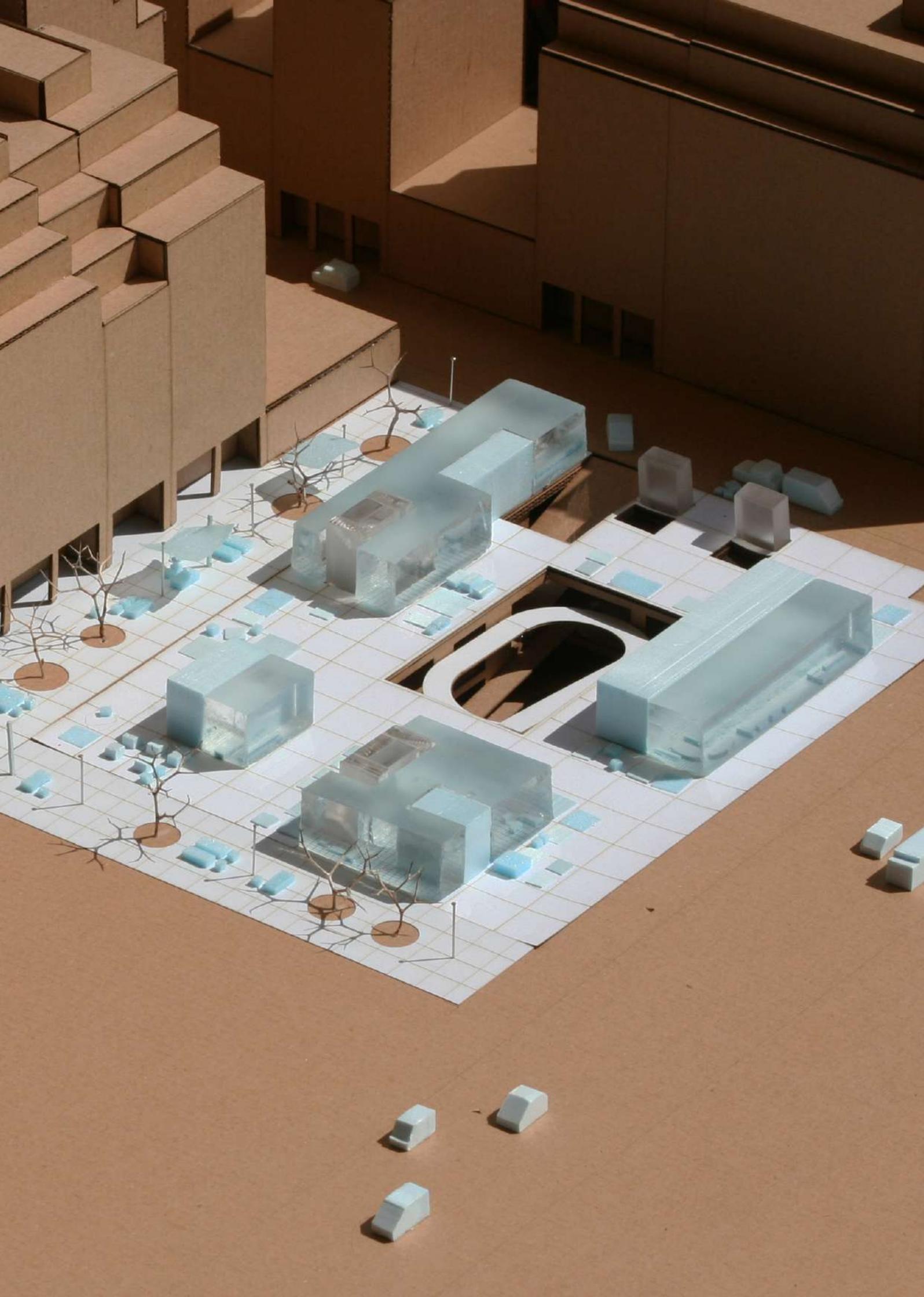
Ανδρέας Αναγνωστόπουλος Μαρίνα Μερσιάδου Γιώργος Μιχαηλίδης

επιβλ. Ν. Μάρδα, Α. Μιλτιάδου, σύμβ. Π. Κουτρολίκου
κριτική επιτροπή: Π. Τουρνικιώτης, Σ. Σταυρίδης, Ε. Μίχα, Κ. Κωστόπουλος

Μάρτιος 2019

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΕΜΠ

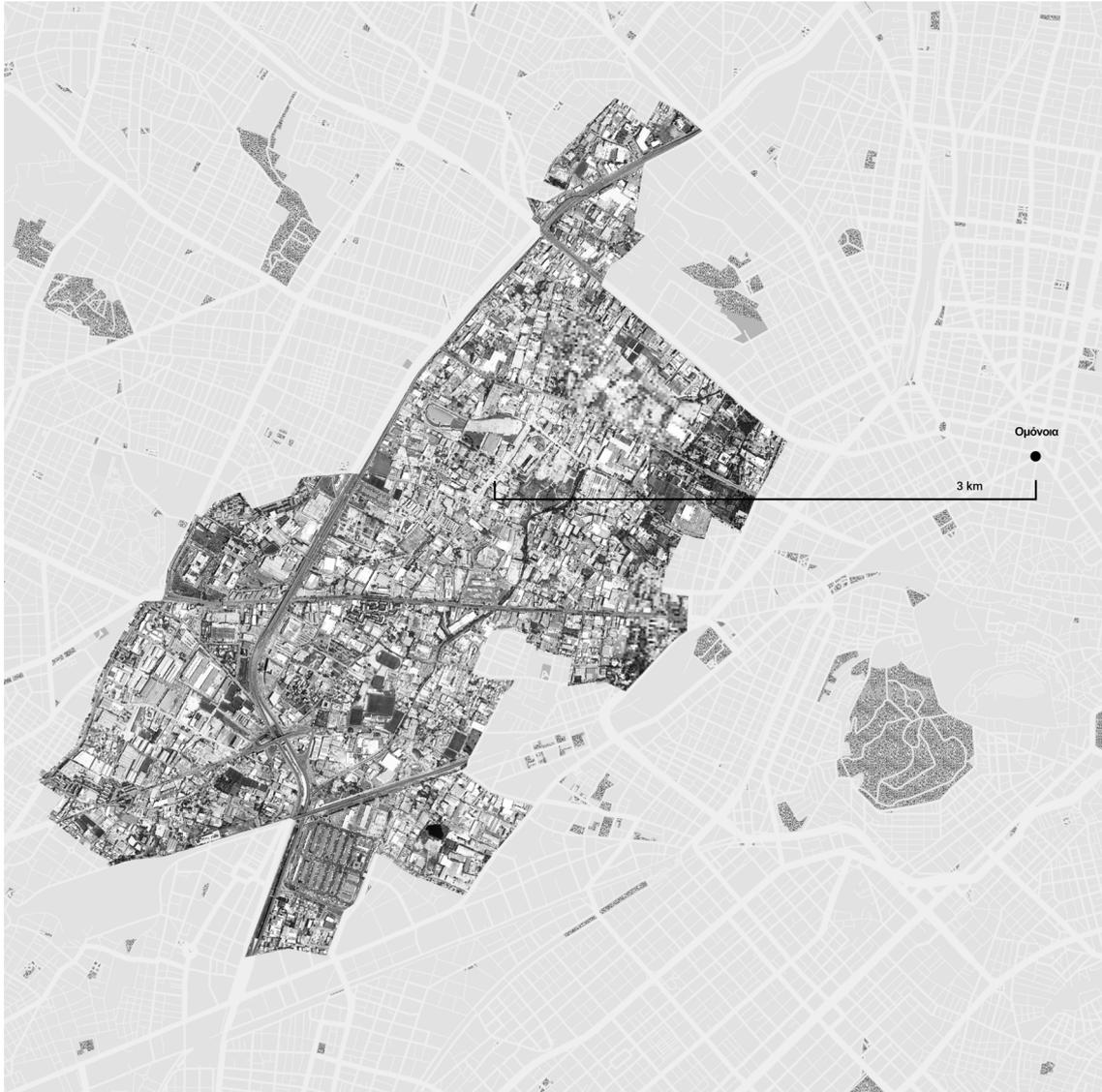
Το αφιλόξενο τοπίο υποδομών του Ελαιώνα, τις Κυριακές με το παζάρι ρακοσυλλεκτών, μεταμορφώνεται σε τόπο ανθρώπινης δραστηριότητας και κοινωνικών αλληλεπιδράσεων. Μια αγορά μπορεί μάλλον να ενεργοποιήσει υπολειμματικά σημεία της πόλης. Ένα από αυτά είναι το κέλυφος του μεγαλύτερου εμπορικού κέντρου της Αθήνας του '70, το Μινιόν στην Ομόνοια. Η διπλωματική αυτή προσπάθει να εντάξει τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της ξεχασμένης από την πολιτεία αγοράς ρακοσυλλεκτών στο αστικό πρόγραμμα της Ομόνοιας, ένα πρόγραμμα που παρά τις μεταβολές στο πέρασμα των δεκαετιών παραμένει μητροπολιτικό. Η Ομόνοια είναι από τους σημαντικότερους συγκοινωνιακούς και εμπορικούς κόμβους της Αθήνας και εξυπηρετεί ένα ανομοιογενές πλήθος κοινωνικών ομάδων και εθνοκοιτητών. Ο ισόγειος χώρος της είναι το πεδίο στο οποίο παρατηρεί κανείς τη δυναμική αλληλεπίδραση των περαστικών, την χρήση και την οικειοποίηση του δημόσιου χώρου. Το Μινιόν επομένως αντιμετωπίζεται ως διευρυμένος ανοιχτός δημόσιος χώρος που φιλοξενεί τις υποδομές της αγοράς ρακοσυλλεκτών και το πρόγραμμα της πόλης. Ο ακάλυπτος του μετατρέπεται σε δημόσια υπαίθρια κίνηση, συνέχεια του πεζόδρομου, και καταλήγει στην δημόσια ταράτσα/πλατεία. Αυτή η ταράτσα είναι το τελευταίο επίπεδο του δημόσιου κτιρίου αλλά και ένα νέο έδαφος για πιο ιδιωτικές χρήσεις. Κρύβει το στατικό σύστημα που στηρίζει τις νέες ελαφριές κατασκευές των κατοικιών και τις απαραίτητες υποδομές της υπερυψωμένης πλατείας.

The hostile infrastructural landscape of Elaionas, during the Sunday's scavengers' market, is transformed into a place of dense human activity and social interactions. A flea market therefore can activate nonfunctional parts of the city. One of them is the empty concrete structure of what used to be the biggest mall in Athens during the 70s, "Minion," located in the center of Athens. This diploma project tries to integrate the social characteristics of the scavengers' flea market into the urban program of Omonoia square, a program that despite changes over the decades, remains metropolitan. Omonoia is one of the most important transport and commercial hubs of Athens, used by heterogenous social groups and nationalities. Ground level is the field where one can observe dynamic interaction of passers-by, usage and appropriation of public space. "Minion" is therefore seen as an expanded public space hosting both the scavengers' market infrastructure and the city's program. The interior unbuilt space of the building block, the void that was once separating four buildings is transformed into a public outdoor ramp or an extended pedestrian street that leads to a public square/terrace. This rooftop is the last level of the public building, but also a new ground for more private uses, a new structural and infrastructural ground which provides mechanical installations and soil to the elevated public square while bearing the light housing volumes.

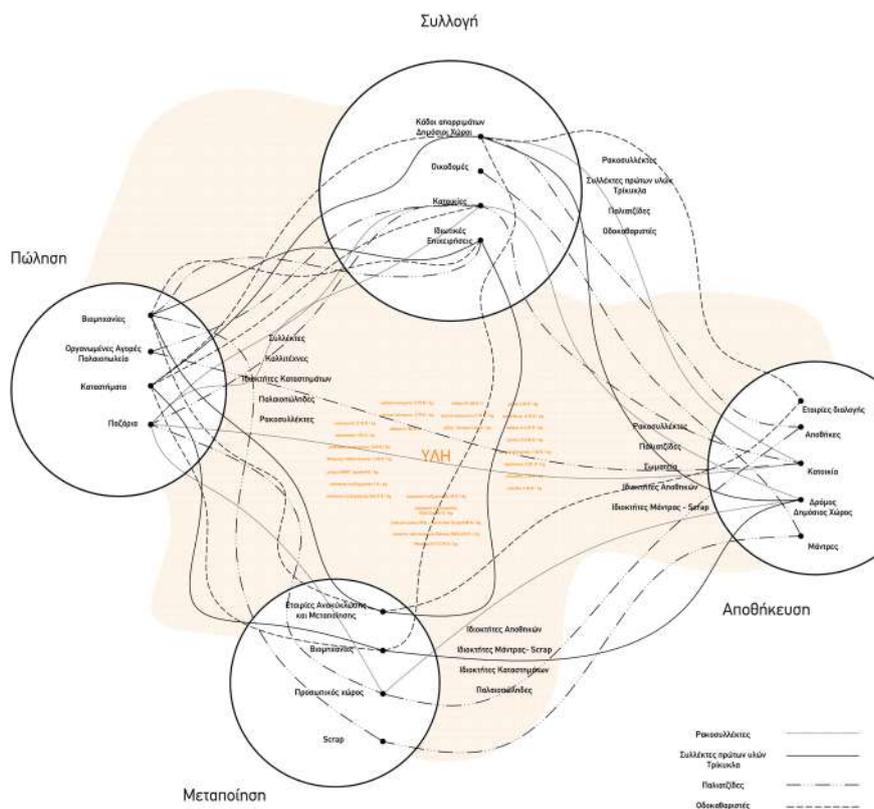
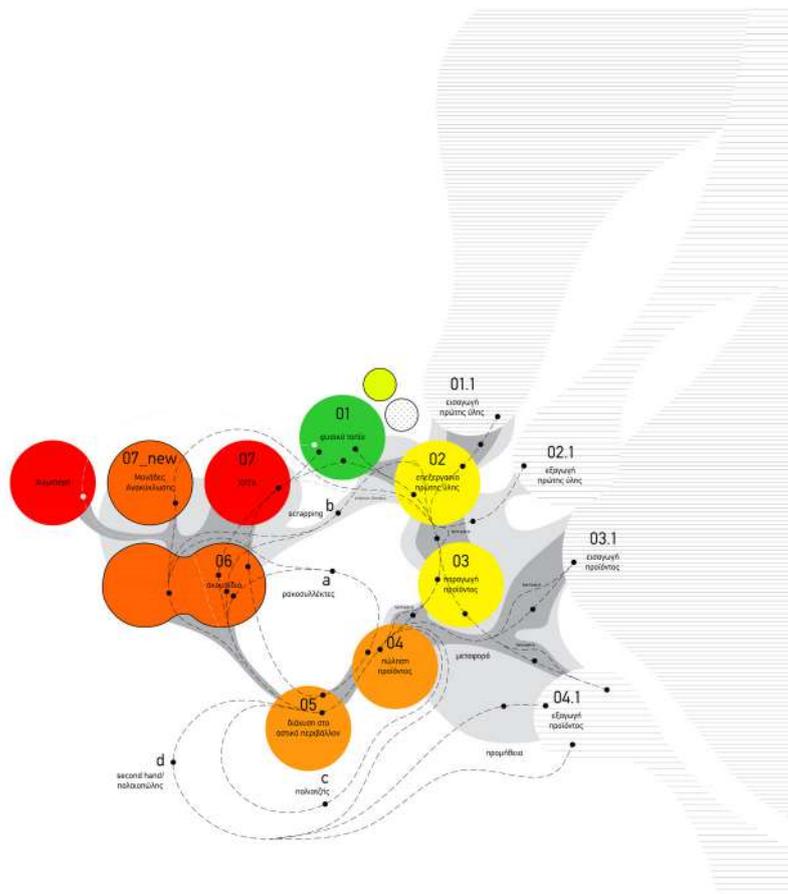

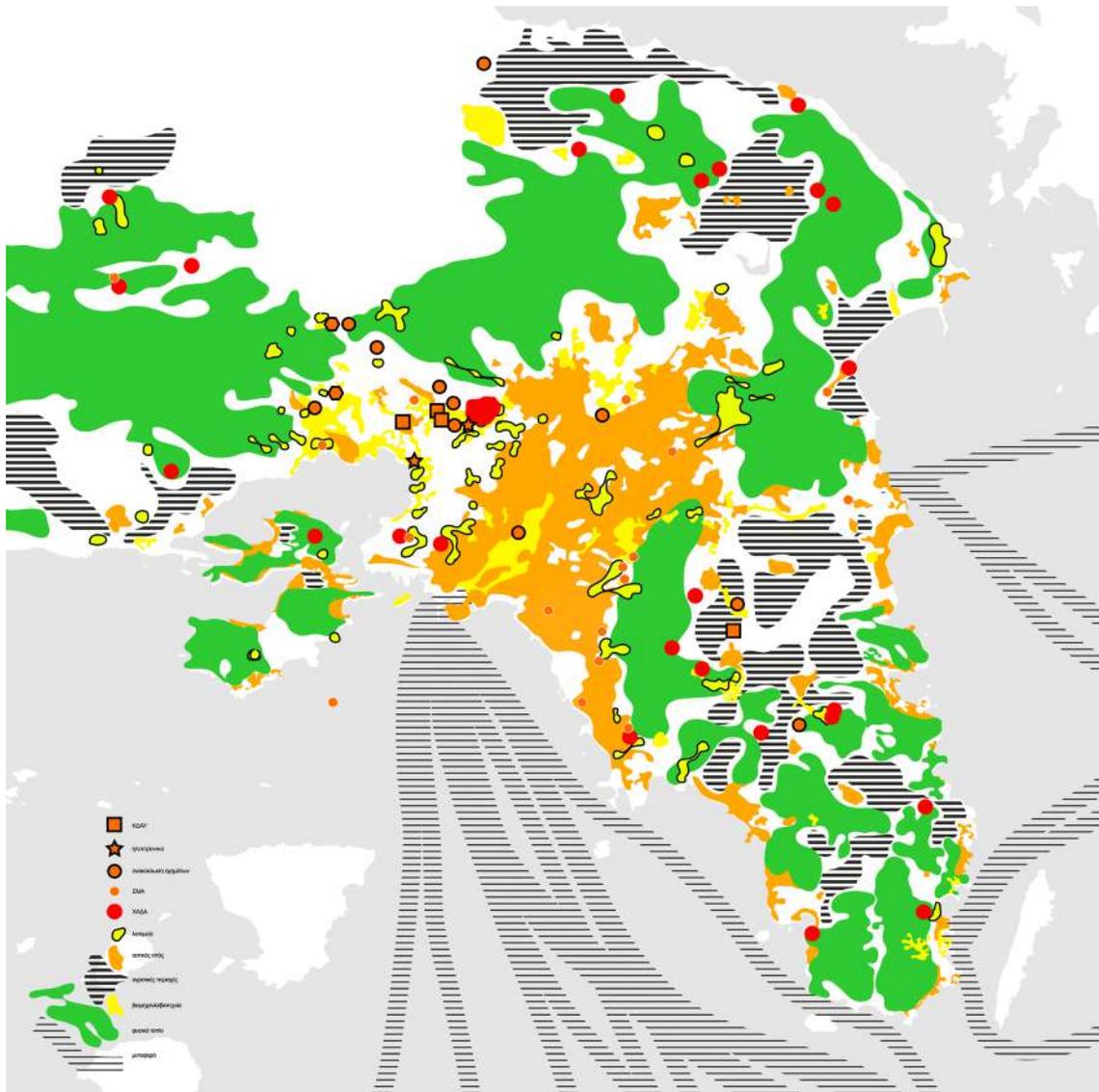

Αφορμή για την διπλωματική αποτέλεσε η επαφή με την περιοχή του Ελαιώνα. Μια περιοχή 9000 στρεμμάτων, που κάποτε ήταν ο ιερός ελαιώνας της Αττικής ενώ σήμερα είναι η μεγαλύτερη υπολειμματική έκταση της Αθήνας μόλις 3χμ. μακριά από το εμπορικό κέντρο της. Σε αυτήν συγκεντρώνονται ανεπιθύμητες χρήσεις και λειτουργίες της πόλης, κάτι σαν αποθήκη για το κέντρο της Αθήνας. Η αδυναμία της πολιτείας να αντιδράσει σε αυτόν τον υπολειμματικό τόπο με κάποιο στρατηγικό σχεδιασμό αποδεικνύει την δυναμική αυτού του μικρόκοσμου, ή μάλλον την σημασία των δραστηριοτήτων που παίρνουν μέρος σε αυτόν και εξυπηρετούν την Αθήνα.

Μικρά εργοστάσια και βιοτεχνίες, αποθήκες, σταθμοί μεταφορικών εταιριών, μάντρες scrapαρίσματος, μάντρες μεταχειρισμένων ανταλλακτικών για φορτηγά και αυτοκίνητα, μάντρες μεταχειρισμένων δομικών υλικών είναι οι πιο χαρακτηριστικές. Όλες σχετίζονται με την ύλη, την παραγωγή, την μεταφορά μέσα και έξω από την πόλη, την επανάχρηση και την αποδόμησή της.

Ο κύκλος της ύλης ξεκινά από το φυσικό τοπίο. Μέσα από διαδικασίες επεξεργασίας, παραγωγής και εμπορίου, διαχέεται στο αστικό περιβάλλον, όπου περνά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της, μέχρι να καταλήξει σε χωματερές/ΧΥΤΑ. Κάποιες άτυπες δραστηριότητες (ρακοσυλλέκτες, παλιατζήδες, παλιοπωλές, scrap) διευρύνουν την ζωή της ύλης μέσα στην πόλη. Αυτές οι δραστηριότητες χαρτογραφούνται και αποκωδικοποιούνται σε διαδικασίες συλλογής, αποθήκευσης, μεταποίησης και πώλησης. Άνθρωποι, μέσα, και χώροι στον αστικό ιστό, συμμετέχουν και διαμορφώνουν άτυπα δίκτυα και πολλαπλές συνδέσεις μεταξύ τους.

Ο Ελαιώνας ανήκει σε ένα ευρύτερο δίκτυο/υποδομή μεταφοράς ύλης και αγαθών, είναι ένας κόμβος. Τέτοιοι κόμβοι απαιτούν τεράστιες εκτάσεις για τις εγκαταστάσεις τους (logistics landscape^{*}): παραγωγή, αποθήκες, σταθμοί μεταφόρτωσης, οδικά δίκτυα μεταφοράς, στάθμευσης φορτηγών/οχημάτων κ.λπ.

Ενώ στην πραγματικότητα η περιοχή του Ελαιώνα βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, το πρόγραμμά του είναι αφιλόξενο για οποιαδήποτε κοινωνική δραστηριότητα. Το δομημένο περιβάλλον δεν μοιάζει με αστικό ιστό, δεν υπάρχει οργάνωση, οικοδομικά τετράγωνα και βασικές υποδομές δημόσιου χώρου (π.χ. πεζοδρόμια).

* Clare Lyster, *Learning from Logistics: How Networks Change Our Cities* (Basel, Berlin: Birkhäuser, 2016), p. 154

Ωστόσο τις Κυριακές ο Ελαιώνας γεμίζει ανθρώπους. Οι ρακοσυλλέκτες και οι αγορές τους καταλαμβάνουν προσωρινά αυτό το αφιλόξενο τοπίο. Σε αυτά τα παζάρια συμβαίνουν κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Οι αγορές ενεργοποιούν για ένα πρωί τον Ελαιώνα.

“Shopping is arguably the last remaining form of public activity” *

* Rem Koolhaas, Project on the City II: The Harvard Guide to Shopping (Taschen, 2001)

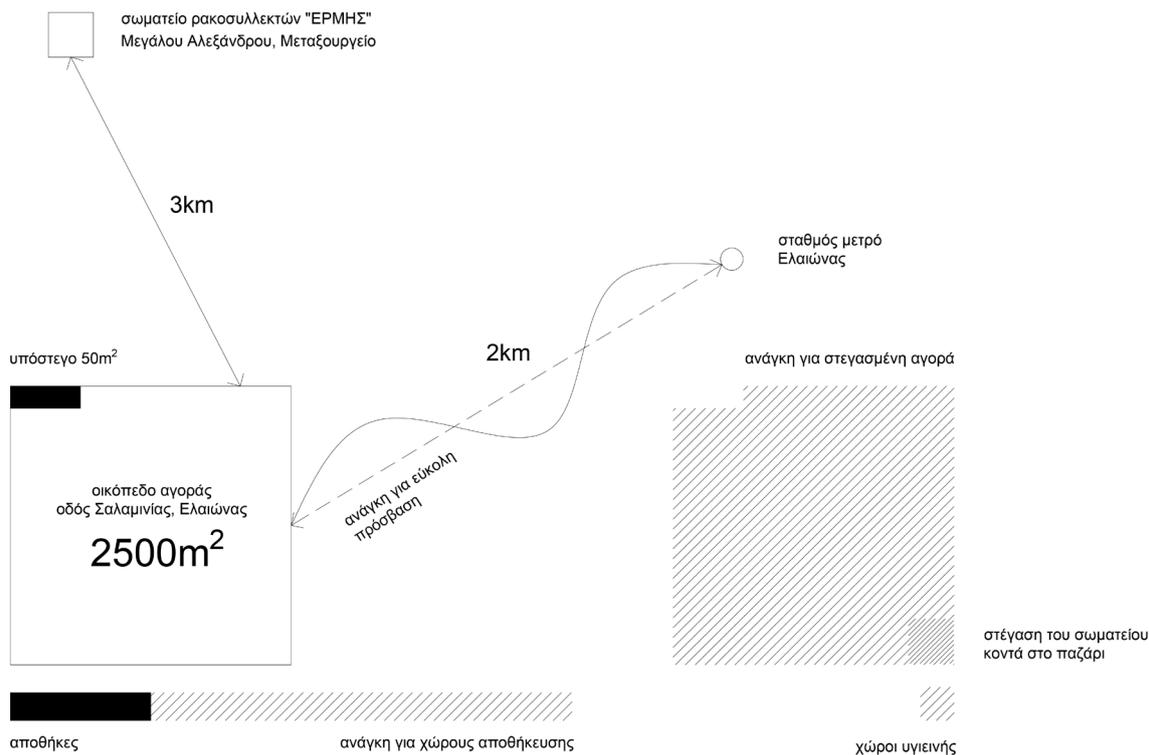
Κρίθηκε λοιπόν ενδιαφέρον να ερευνηθούν ζητήματα που αφορούν τα άτομα πίσω από το κυριακάτικο γιουσουρούμι του Ελαιώνα. Σημαντική για την πορεία της έρευνας ήταν η επαφή με την σκηνοθέτη Μαρίνα Δανέζη και την παρακολούθηση του ντοκιμαντέρ της σχετικά με το σωματείο ρακοσυλλεκτών “ο Ερμής.” Εισάγεται ο ρακοσυλλέκτης ως ταυτότητα, ως νοοτροπία ζωής και όχι ως έσχατη επιλογή. Παρ’ όλα αυτά, οι ίδιοι δεν έχουν επαγγελματικά δικαιώματα και γίνονται πολλές φορές θύματα προεκλογικών υποσχέσεων.

Καμπέρ Βαχτέι,
πρόεδρος σωματείου “Ερμής”

Σπύρος Μαγαλιός,
πρώην πρόεδρος σωματείου “Ερμής”

Μαρίνα Δανέζη. (2010) “Σωματείο Ρακοσυλλεκτών.”
Νικόλας Τριανταφυλλίδης, Μαρίνα Δανέζη, Nima productions, Marni Films

4 Κυριακές (αν δεν βρέχει)

υπόλοιπες 26 μέρες

4.000€
συμμετοχή στο παζάρι: 10€
(συνήθως συμμετέχουν 200 ρακοσυλλέκτες κάθε Κυριακή)

Μέχρι σήμερα ολοι οι χώροι που φιλοξενούσαν το παζάρι τους ήταν προβληματικοί, αφιλόξενοι, ακριβοί και ελλειπείς. Πλέον νοικιάζουν ένα οικόπεδο 2500τμ. στην οδο Σαλαμινίας (4000 ευρώ/μήνα) με ανοιχτότο ενδεχόμενο ματαίωσης της αγοράς σε περίπτωση βροχής. Ο στεγασμένος χώρος είναι μόνο 50 τμ., οι αποθήκες που διαθέτουν είναι 49 από τις 300 που χρειάζονται, οι χώροι υγιεινής λείπουν και ο χώρος φώτωσης/εκφόρτωσης ελλειπής.

Έτσι, με βάση τις παραπάνω ανάγκες, η βασική πρόθεση της εργασίας συγκεντρώνεται στη δημιουργία μιας μόνιμης στεγασμένης αγοράς, στο κέντρο της Αθήνας, η οποία θα παρέχει όλες τις προϋποθέσεις για την ομαλή λειτουργία του παζαριού ρακοσυλλεκτών.

Ακολουθώντας τις πορείες των ρακοςυλλεκτών μέσα στην πόλη, προκύπτουν πυκνώματα και αραιώματα των δραστηριοτήτων που αφορούν τη ρακοςυλλογή. Σε πυκνοκατοικημένες περιοχές, με εύκολη πρόσβαση σε κεντρικούς οδικούς άξονες, όπως π.χ. Γκύζη, Εξάρχεια ή Παγκράτι παρατηρούνται κυρίως διαδικασίες συλλογής. Περιοχές όπως ο Κολωνός, τα Πατήσια ή ο Κεραμεικός συγκντρώνουν μεγαλύτερη πύκνωση αφού επιλέγονται για κατοικίες και των ρακοςυλλεκτών όπου γίνεται η αποθήκευση και ενδεχομένως και η μεταποίηση αντικειμένων. Η μεγαλύτερη όμως πύκνωση δραστηριότητας παρατηρείται σε μέρη όπου συμβαίνουν και οι τέσσερις διαδικασίες (συλλογή, αποθήκευση, μεταποίηση, πώληση): δηλαδή στο Μοναστηράκι, τον Ταύρο και τον Βοτανικό.

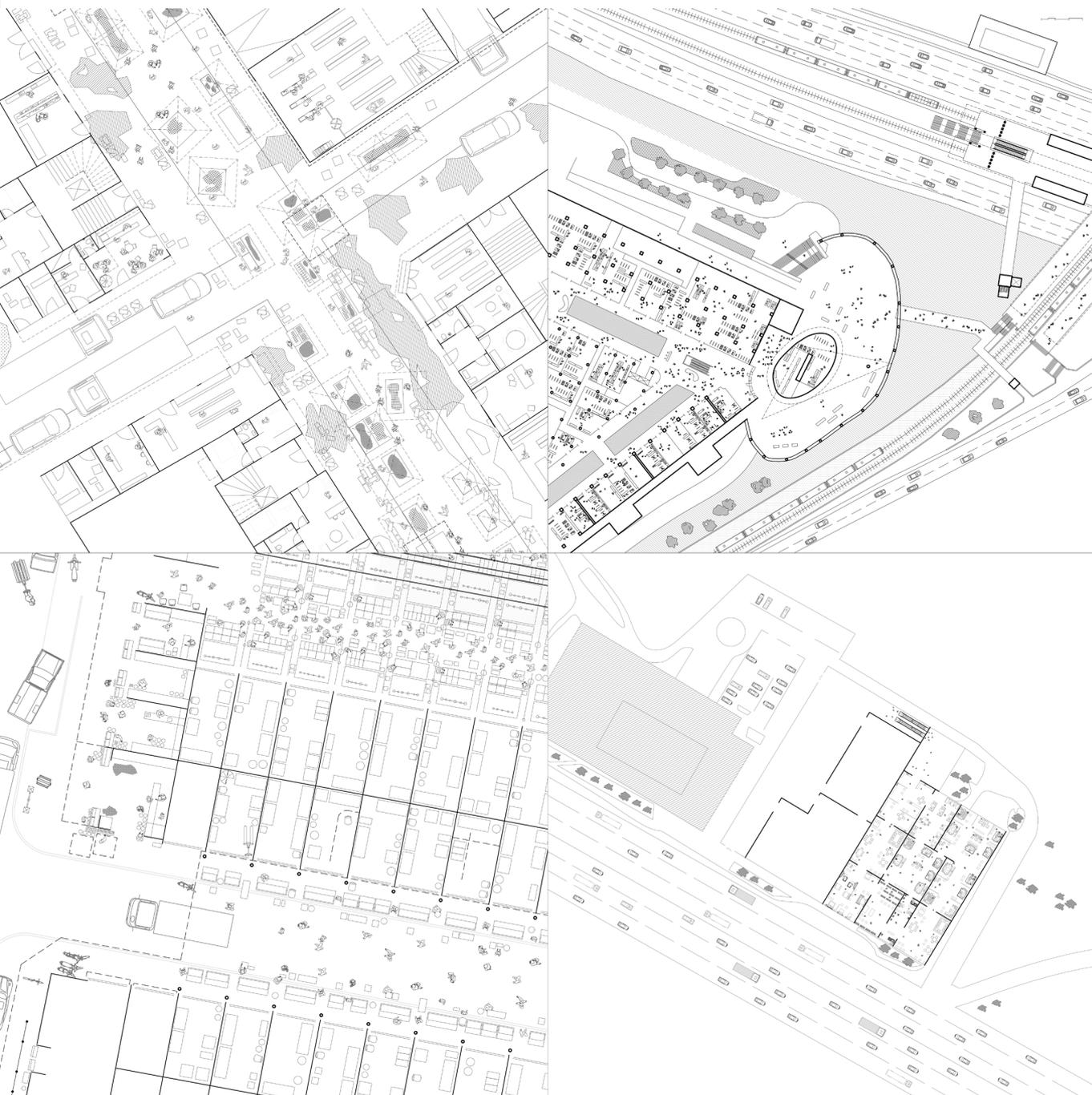
Φαίνεται ταυτόχρονα πόσο πολύπλοκες, ακανόνιστες και επίπονες μπορεί να είναι οι διαδρομές αυτών των ανθρώπων ανάμεσα στις αθηναϊκές γειτονιές.

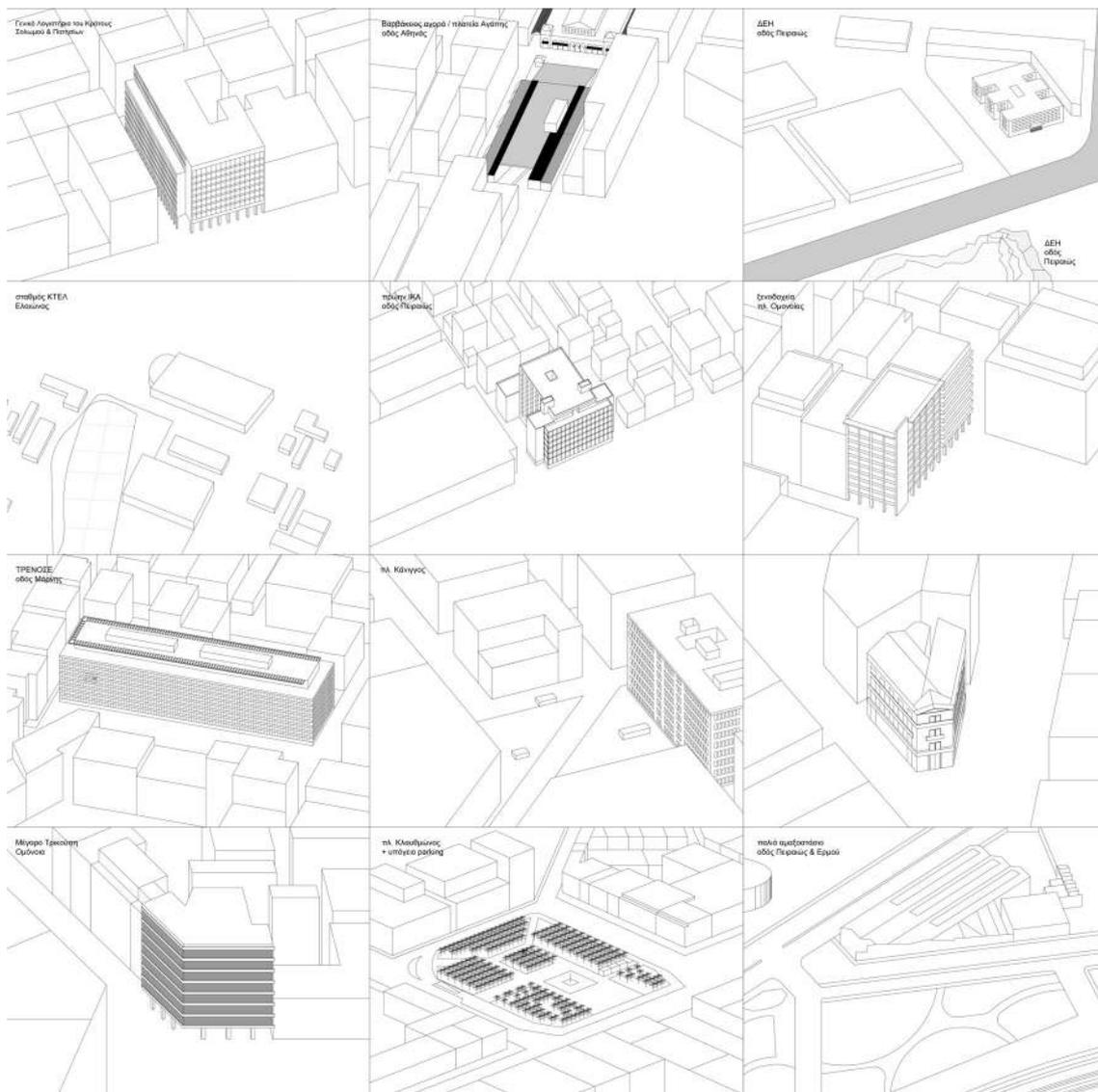
άτυπα δίκτυα ύλης και διαδρομές ρακοσυλλεκτών

Συγκεντρώνονται αγορές με διαφορετικά χαρακτηριστικά προκειμένου να γίνουν κατανοητά τα πολλαπλά επίπεδα ανάγνωσης μιας τέτοιας κοινωνικής δραστηριότητας. Προκύπτουν παρατηρήσεις σχετικά με τη γειτνίαση (χρήσεις), την κατάσταση (προορισμός, πέρασμα), το χρόνο (σταθερή, περιοδική), το χώρο (ανοιχτή, στεγασμένη, κλειστή), τη σχέση του εμπορεύματος με το δημόσιο χώρο (μέσα, έξω, ενδιάμεσο), το κόστος του εμπορεύματος, τον κοινωνικό περίγυρο και την δικτύωση.

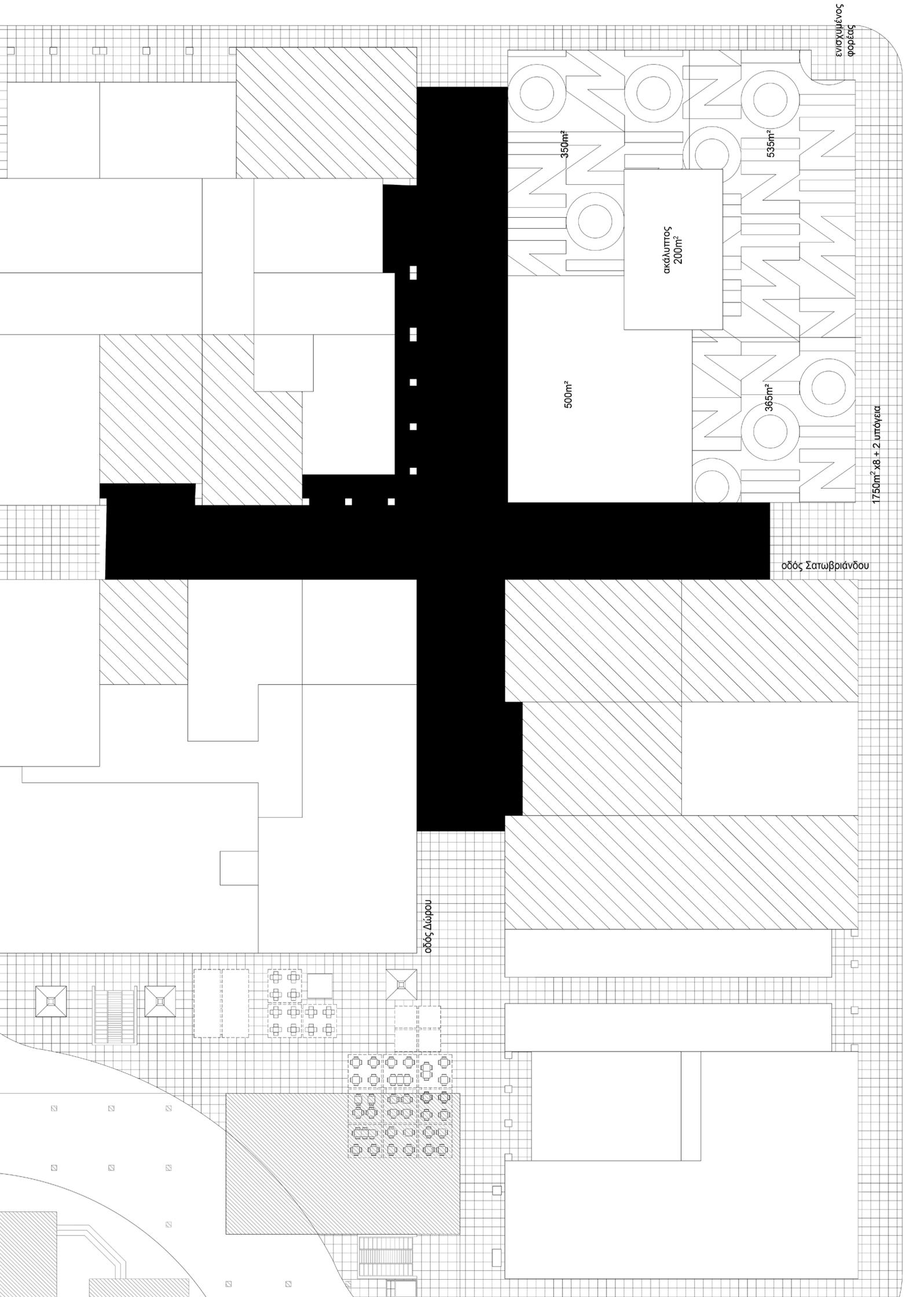

(αγορά αεροδρομίου Ελευθέριος Βενιζέλος, πλατεία Αββησυνίας, λαϊκή αγορά Καλλιδρομίου, εμπορικό κατάστημα The Mall, COSCO, οδός Ερμού, Βαρβάκειος Αγορά, ΙΚΕΑ)

Στα πλαίσια της επιλογής εγκατάστασης της αγοράς, στο κέντρο της Αθήνας, αναζητούνται κελύφη που να πληρούν ορισμένα κριτήρια. Είναι προφανές ότι καθένα από αυτά τα κτήρια έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες και θα χρειαζόταν διαφορετική αντιμετώπιση. Η εξασφάλιση των απαιτούμενων τετραγωνικών, η καλή δικτύωση με οδικές αρτηρίες ή στάσεις μετρό, η συμβατότητα των κοινωνικών ομάδων και η εύκολη πρόσβαση με σκοπό την εκμετάλλευση της υπάρχουσας ανθρώπινης κινητικότητας αποτελούν τα βασικότερα στοιχεία επιλογής του χώρου. Μεγάλος αριθμός αυτών, εντοπίζονται κοντά στην Ομόνοια ή την οδό Πειραιώς, αποτελούν πρώην ή υπολειμματικά κτήρια δημόσιων υπηρεσιών, πλατείες ή ανενεργά κελύφη.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ οδός

1750m² x8 + 2 υπόγεια

οδός Σατωβριάνδου

οδός Δάφνου

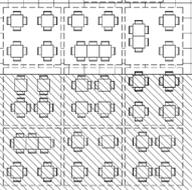
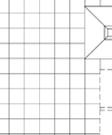
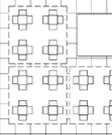
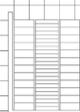
αγάλυπτος
200m²

500m²

350m²

365m²

535m²

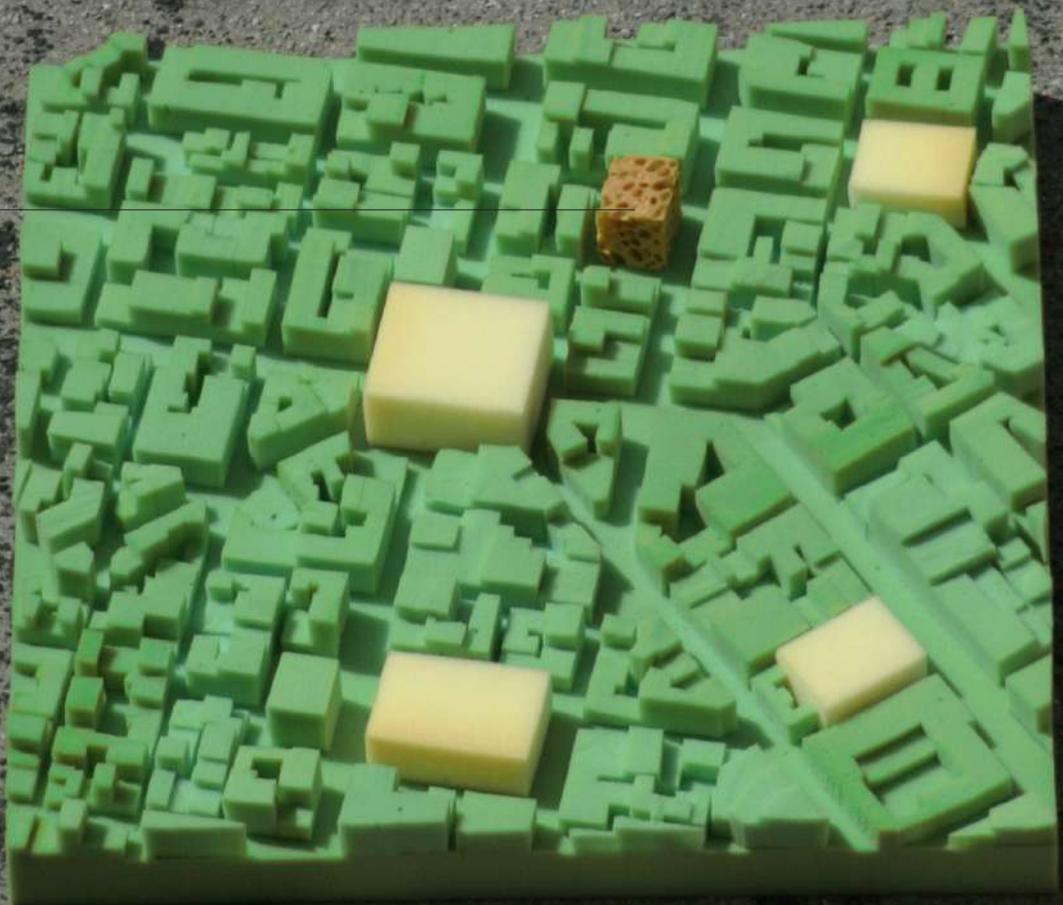

Επιλέγεται το παλιό εμπορικό κατάστημα MINION, στο οικοδομικό τετράγωνο που ορίζεται από τις οδους Βερανζέρου, Πατησίων, Δώρου και Σατωβριάνδου. Αποτελείται από 4 κτήρια (500τμ, 535 τμ, 350τμ, 365τμ), έχει έναν εσωτερικό ακάλυπτο χώρο 200 τμ., 8 ορόφους των 1750 τμ. και 2 υπόγεια. Ο φέροντας οργανισμός είχε ενισχυθεί στα πλαίσια της επαναλειτουργίας του κτηρίου. Ωστόσο, το κτίριο παραμένει ανενεργό μέχρι σήμερα.

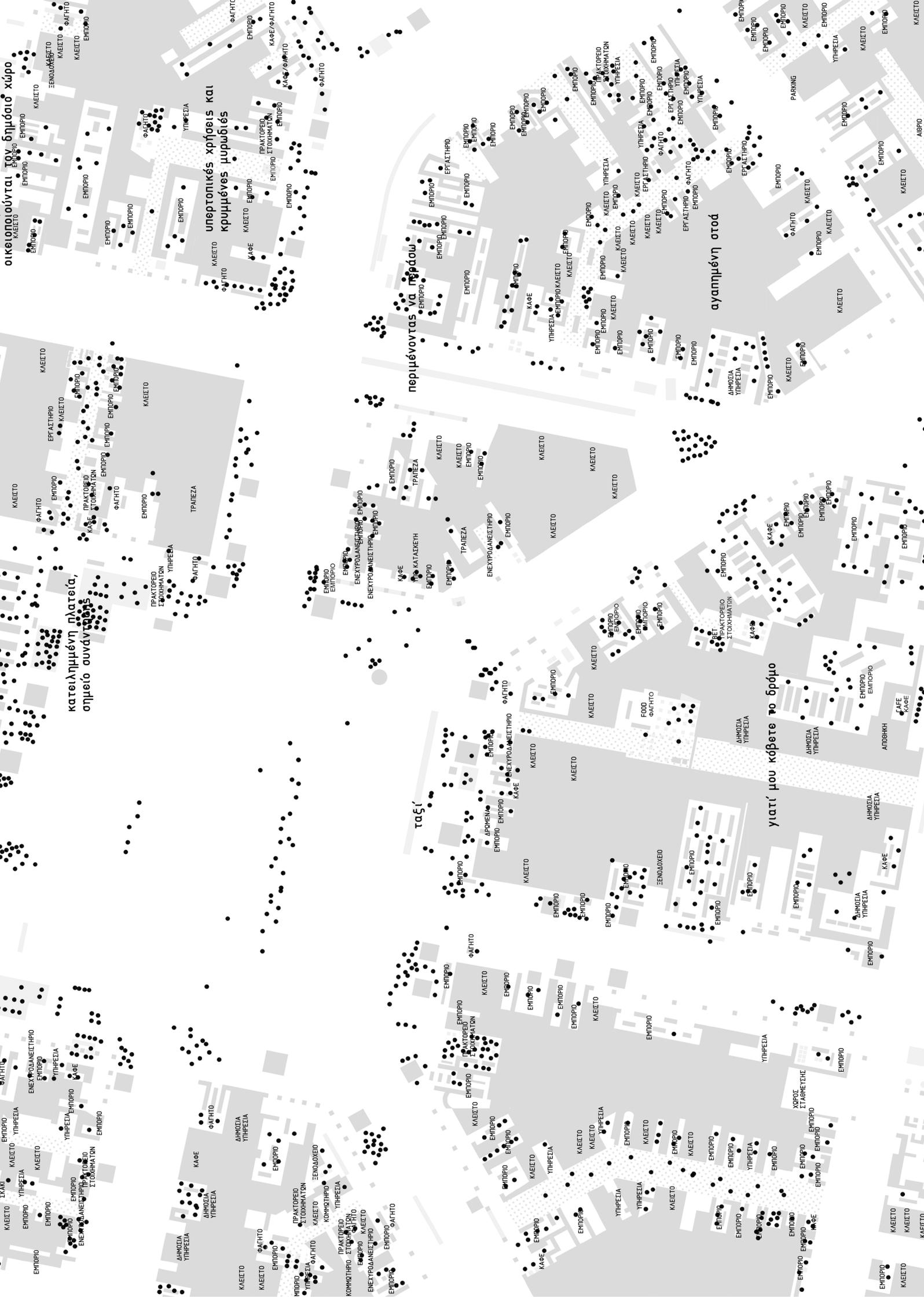
Το τεράστιο αυτό κενό της πόλης ανήκει σε μια πεζοδρομημένη οικοδομική νησίδα στην οποία ανήκουν επίσης κλειστά καταστήματα, σχεδόν εγκαταλελειμμένα ξενοδοχεία και μια πολύβουη στοά που εντοπίζει κανείς μόλις βγει απο την έξοδο του μετρό και κατευθύνει τον κόσμο στη οδό Πατησίων. Το κέντρο της οικοδομικής νησίδας υπολειτουργεί. Οι περαστικοί το αποφεύγουν. Από τον πεζόδρομο απουσιάζει σχεδόν τελείως η ανθρώπινη δραστηριότητα, αποτελεί όμως μια πολύ καλή υποδομή που μπορεί να ενεργοποιηθεί με τον κατάλληλο προγραμματισμό.

Το πολυκατάστημα ιδρύεται το 1934 από τον Γιάννη Γεωργακά, ξεκινώντας τη φήμη του από ένα περίπτερο. Εξελίσσεται στο πιο πετυχημένο πολυκατάστημα της Αθήνας, με τη λογική καταστημάτων shop in shop, περιέχει κομμωτήριο, κυλιόμενες σκάλες και καφενείο. Αποτέλεσε υπερτοπικό πόλο έλξης, σημείο αναφοράς της περιοχής και χαρακτηριστική μνήμη πολλών γενεών. Καίγεται το Δεκέμβρη του 1980 και παρά την επαναλειτουργία του χρεωκοπεί το 1998.

οικειοποιούνται τον δημόσιο χώρο

υπερτονικές χρήσεις και κρυμμένες μυρωδιές

περιμένοντας να περάσω

αγαπημένη σποδ

κατεληγμένη πλατεία, σημείο συνάντησης

ταξί

γιατί μου κόβετε το δρόμο

Η παραπάνω καταγραφή πραγματοποιήθηκε μέσα στο διάστημα δύο μηνών. Περπατώντας στην περιοχή σημειώθηκαν τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά δεδομένα. Αφορούν τα άτομα, τις χρήσεις, τα αντικείμενα, τα εμπόδια και τον κατειλημμένο χώρο, δηλαδή τον προσπελάσιμο και μη προσπελάσιμο χώρο, ακόμα και στο εσωτερικό των κτιρίων. Ταυτόχρονα, οι προσωπικοί σχολιασμοί που προκύπτουν σε κάθε οικοδομική νησίδα είναι σημαντικοί, γιατί γίνεται ακόμα πιο κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο διαβάστηκε η ευρύτερη περιοχή.

Είναι λοιπόν, παράλληλα, μία υποκειμενική χαρτογράφηση, ένας συνδυασμός προσωπικών παρατηρήσεων κάθε οικοδομικής νησίδας, που αφορούν είτε την αίσθηση που προκαλούν στοιχεία του δημόσιου χώρου σε αυτές, είτε ανθρώπους, καταστάσεις και αισθήσεις. Περιστερία, σεξεργάτριες, διαδηλώσεις, ουρές στις εξόδους, του μετρό, στοές ή τα φανάρια συνθέτουν και αναδύουν τον πολύπλοκο δημόσιο χαρακτήρα της Ομόνοιας.

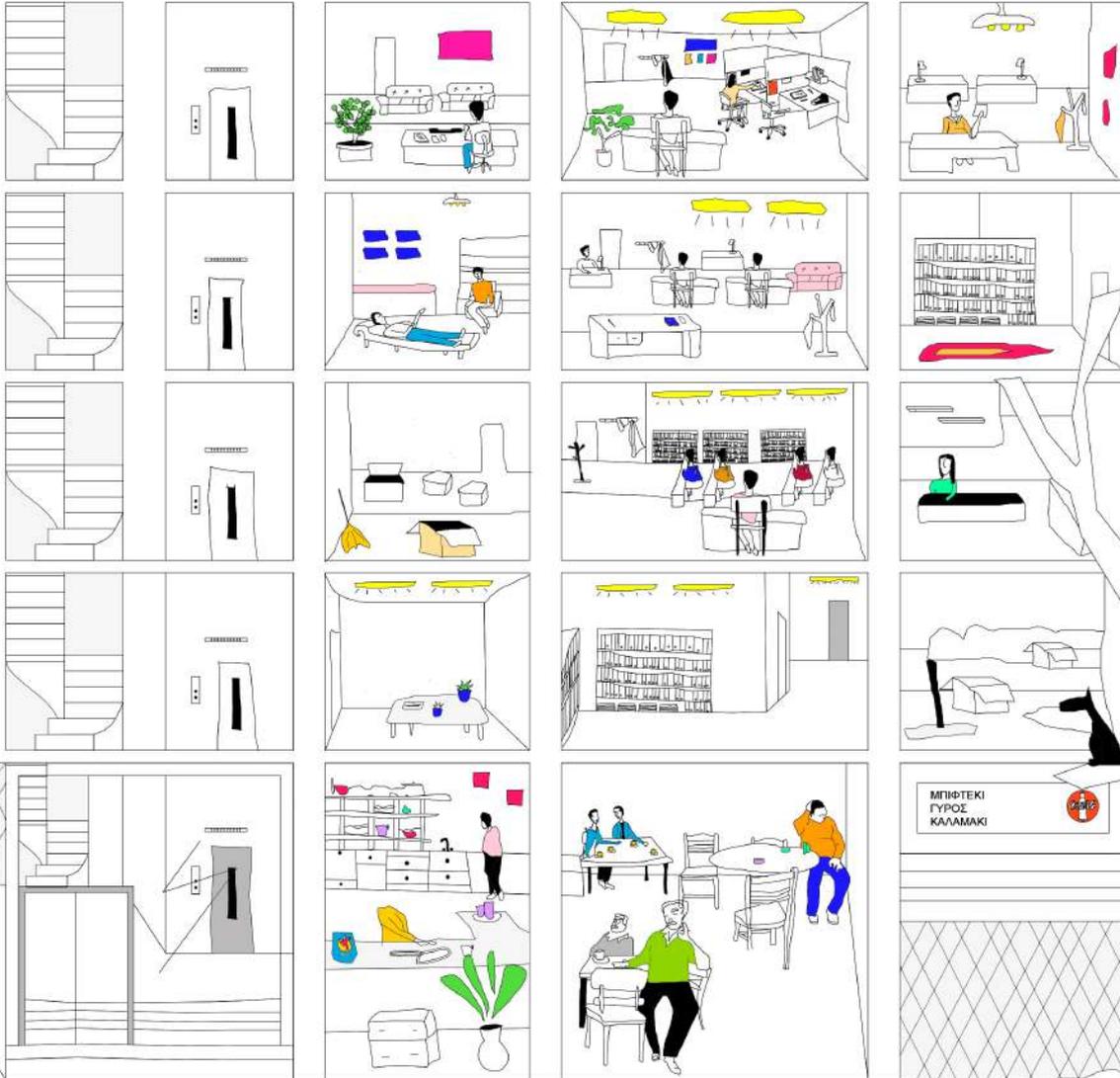
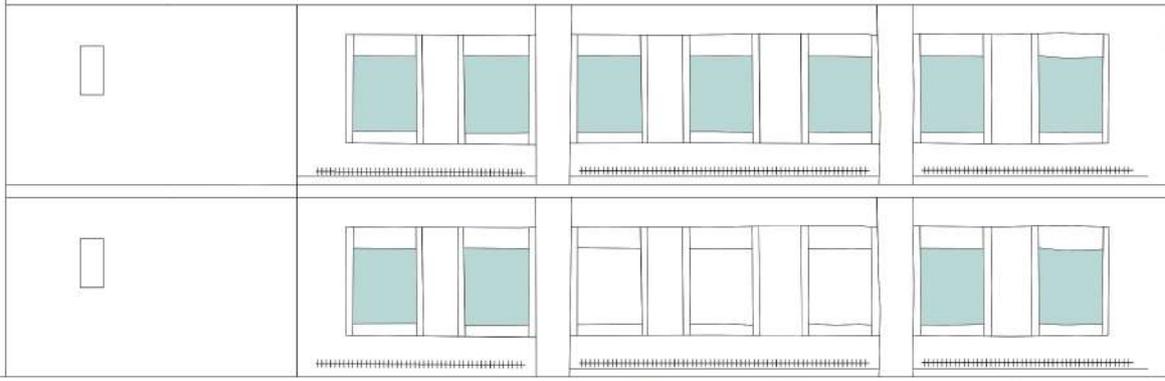
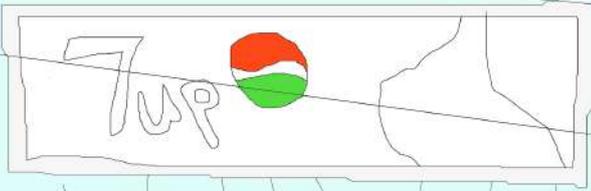
Η καταγραφή του κατειλημμένου δημόσιου χώρου, οδήγησε στην εξερεύνηση των στοών. Παρά την σημερινή τους κατάσταση πολλές διατηρούν τη ζωτικότητα τους, κυρίως αν τροφοδοτούν στους περιπατητές την ψευδαίσθηση, ότι περνώντας από αυτές κερδίζουν λίγο χρόνο στις καθημερινές τους μετακινήσεις. Ειδικά στην Ομόνοια, η στοά λειτουργούσε συμπληρωματικά με το υπόλοιπο οικοδομικό συγκρότημα, παρέχοντας λειτουργίες βοηθητικές στα γραφεία και τις δημόσιες υπηρεσίες των πάνω ορόφων (π.χ. τυπογραφεία, κουρεία, καφενεία μαγειρεία). Το οικοδομικό τετράγωνο λειτουργούσε δηλαδή, σαν οργανισμός.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

ΦΩΤΟΤΥΠΙΕΣ

ΜΠΙΦΤΕΚΙ
ΓΥΡΟΣ
ΚΑΛΑΜΑΚΙ

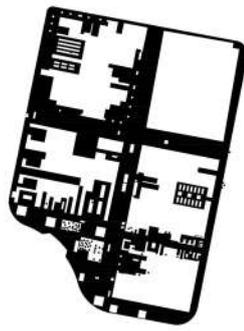
ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Η αναδρομή αυτή στον τρόπο λειτουργίας των στοών οδηγεί σε μία αναζήτηση του προσώπου της πλατείας της Ομονοίας στο περασμα των χρόνων, μέσα από βιβλιογραφική ανασκόπηση, και με ιδιαίτερη έμπνευση από το βιβλίο του Γ. Ιωάννου "Ομόνοια 1980."

Ο συνεχής επανασχεδιασμός της πλατείας Ομονοίας και η μετάλλαξη της ευρύτερης περιοχής αποδεικνύει ιστορικά τις πολιτικές φιλοδοξίες και τις αποτυχίες για τη γέννηση ενός ευρωπαϊκού μητροπολιτικού κέντρου. Γραφεία, κινηματογράφοι, ξενοδοχεία σταδιακά υποβαθμίστηκαν αποδυναμώνοντας τον μητροπολιτικό χαρακτήρα της περιοχής. Ωστόσο παραμένει ένας από τους σημαντικότερους συγκοινωνιακούς και εμπορικούς κόμβους της Αθήνας που εξυπηρετεί ένα ανομοιογενές πλήθος κοινωνικών/οικονομικών στρωμάτων και εθνικοτήτων. Ο ισόγειος χώρος είναι το πεδίο στο οποίο παρατηρεί κανείς τη δυναμική αλλαγή των συνθηκών της καθημερινότητας και το βαθμό οικειοποίησης του χώρου. Πρακτορεία στοιχηματισμού, καφέ, σουβλατζίδικα, ενεχυροδανειστήρια κενά κελύφη, άδειοι όροφοι γραφείων και μεγάλο μέρος της εμπορικής δραστηριότητας διαμορφώνουν σήμερα το πρόγραμμα του δημόσιου χώρου.

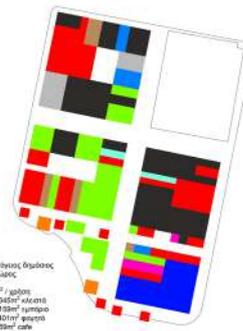

επιπλάτωση 7000 m²
κατασκευή 5400 m²
18116 m²

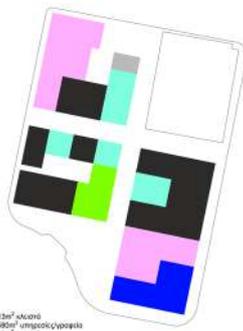
27 κλικαπώ
20 φαγητό
8 φαγητό
6 cafe
3 στοίχιμα
2 δημόσιες υπηρεσίες
2 ενοδοχεία
1 υπηρεσία
1 γραστήριο

74
μονάδες χρήσεων
ισογείου δημόσιος χώρος

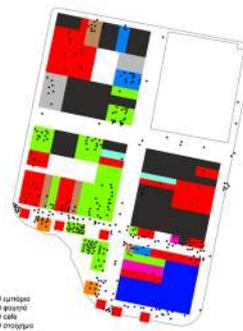
ισογειος δημόσιος
χώρος
m² χρήση
2945m² κλικαπώ
2138m² εμπόριο
1402m² αγορά
203m² cafe
243m² στοίχιμα
354m² δημόσιες υπηρεσίες
102m² ενοδοχεία
754m² γραστήριος
130m² υπηρεσία
20m² υπηρεσίες

7782m²
m²
ισογείος δημόσιος χώρος

7453m² κλικαπώ
1500m² υπηρεσίες/ενοχεία
1508m² φαγητό
1872m² δημόσιες υπηρεσίες
879m² ενοδοχεία
897m² φαγητό

32148m²
m²
υπόλοιποι όροφοι

80 εμπόριο
80 φαγητό
80 cafe
26 στοίχιμα
10 υπηρεσίες
2 ενοδοχεία
2 γραστήρια
200 δημόσιος χώρος

375

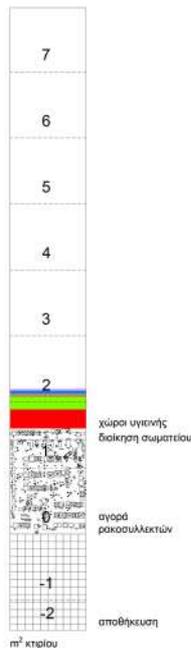
άνθρωποι / χρήση
ισογείος δημόσιος χώρος

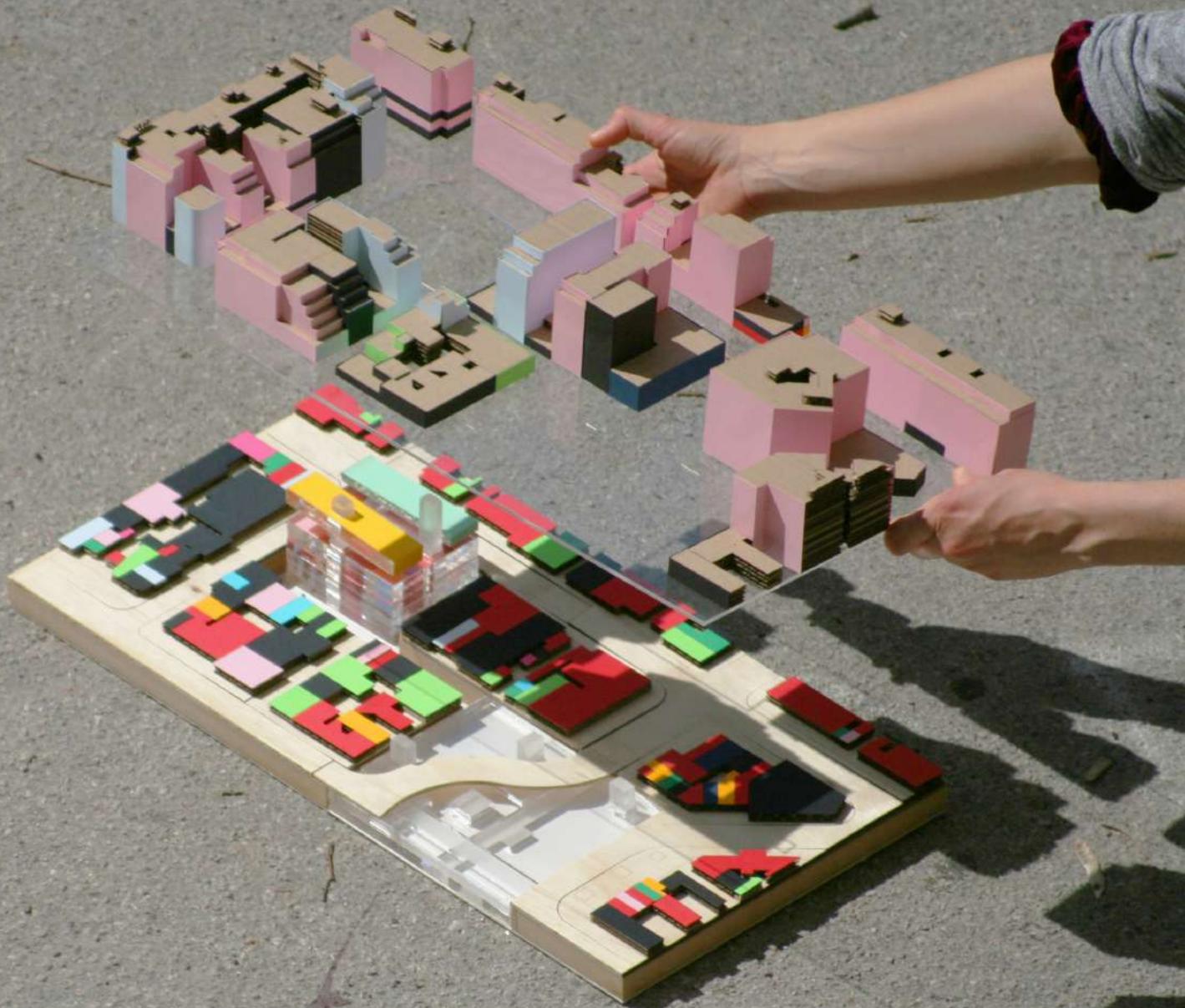
Πυκνότητα ανθρώπινης δραστηριότητας στον ισόγειο δημόσιο χώρο
άνθρωποι / m² χρήσης

m² χρήσεων

Εστιάζοντας στην οικοδομική νησίδα του κτιρίου, καταγράφονται οι χρήσεις του ισόγειου καθώς και τα άτομα ανά χρήση και ανα τετραγωνικό μέτρο. Η πυκνότητα αυτή μας επιτρέπει να διακρίνουμε τις πιο πυκνές απο ανθρώπινη δραστηριότητα χρήσεις του ισόγειου χώρου της Ομόνοιας ώστε να οργανώσουμε τον δημόσιο ισόγειο χώρο του κτηρίου. Προτείνεται δηλαδή μαζί με την λειτουργία της αγοράς, συμπληρωματικές (ενδεικτικές) χρήσεις: εμπόριο, υπηρεσία, στοίχιμα, φαγητό, καφέ. Οι χρήσεις αυτές επιλέγονται σε μια προσπάθεια καλύτερης ένταξης του κτιρίου στο περιβάλλον της Ομόνοιας, διαβάζοντας την ίδια την πλατεία.

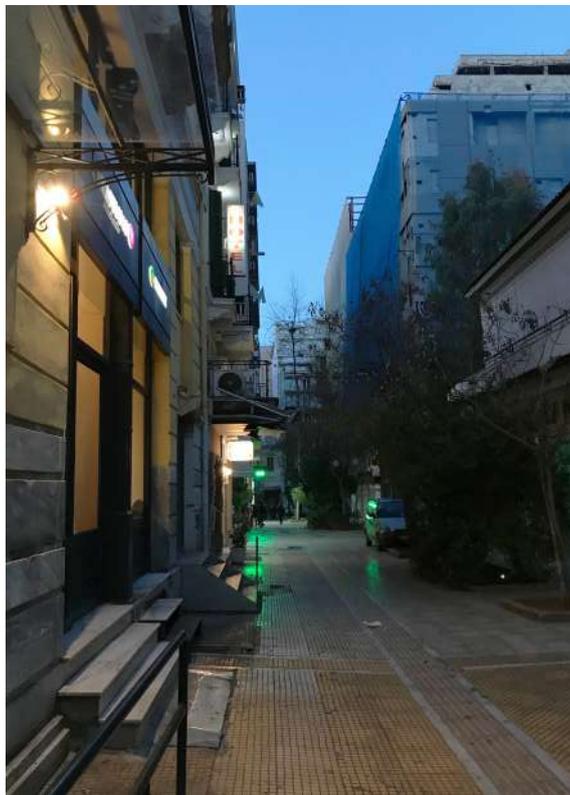

Στο ισόγειο χώρο παρατηρούνται περισσότερο χρήσεις εμπορίου, φαγού και κλειστά κρλύφη. Κατά κύριο λόγο υπερτερούν οι χρήσεις γραφέων και μόνιμη κατοικία δεν παρατηρείται.

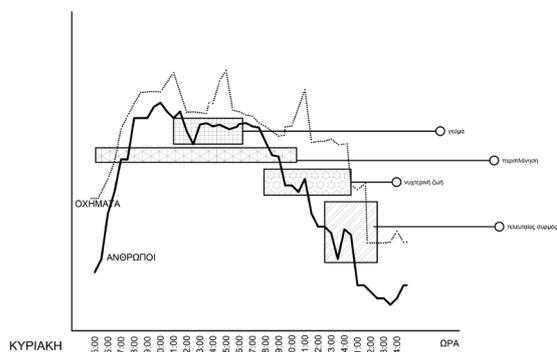
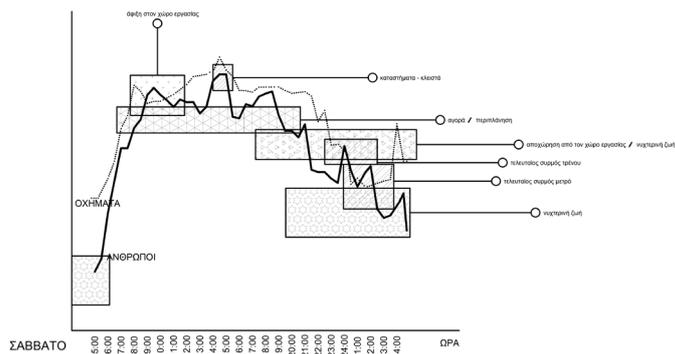
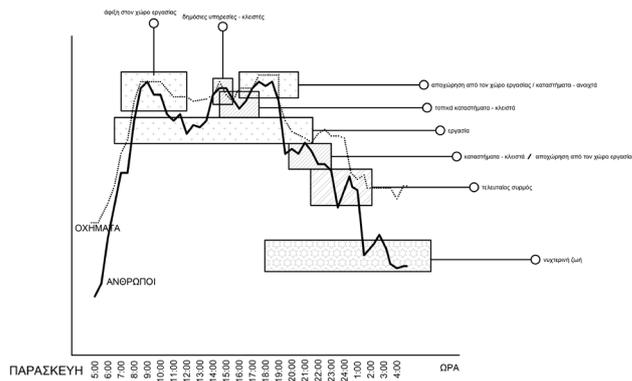
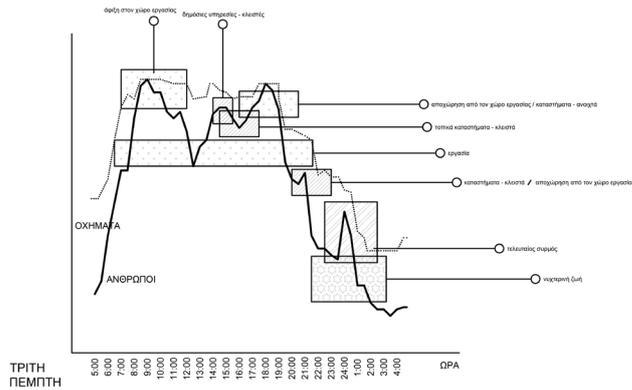
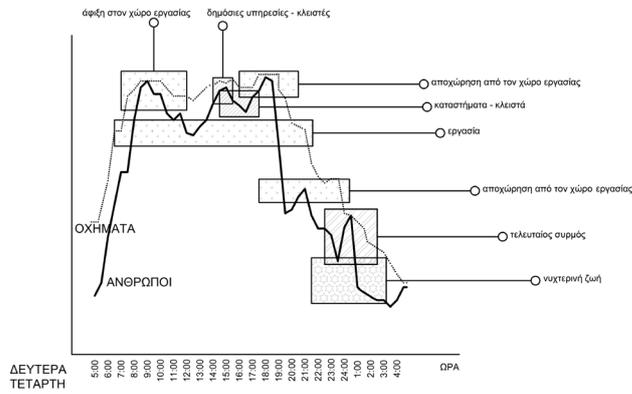
Ο ισόγειος χώρος της πόλης (καφέ, καταστήματα, εστίαση, πρακτορεία στοιχημάτων, υπηρεσίες) έχει μια ιδιαίτερη πολυπλοκότητα, ωστόσο η πλειονότητα των χώρων που βρίσκονται στους ορόφους, είναι ανεκμετάλλευτα. Έτσι οι χρήσεις του δημόσιου χώρου που επιλέχθηκαν προηγουμένως, συμπληρώνονται με έναν αριθμό άλλων χρήσεων και δημόσιων λειτουργιών, τα οποία ενισχύουν προγραμματικά τον σχεδιασμό του κτιρίου. Η έλλειψη χώρων κατοικίας στο κέντρο της Αθήνας καθώς και η έλλειψη ευέλικτων χώρων εργασίας, οδηγούν σε σκέψεις για την εκμετάλλευση των ορόφων του MINION. Στη συνέχεια, οι παραπάνω χρήσεις κατανέμονται σε οριζόντιο (κάτοψη) και κατακόρυφο (τομή) επίπεδο σε σχέση με τους χρήστες, το βαθμό προσβασιμότητας, τον ιδιωτικό ή δημόσιο χαρακτήρα τους. Έτσι τα υπόγεια καλύπτουν τις ανάγκες της αγοράς για στάθμευση και αποθήκευση, ο ακάλυπτος χώρος ως πυρήνας του κτηρίου παραλαμβάνει όλες τις δημόσιες λειτουργίες και περιμετρικά αυτού υπάρχουν συμπληρωματικές χρήσεις ενώ υπάρχει πρόθεση να διαχωριστούν οι ευέλικτοι χώροι και οι χώροι κατοικίας από τις υπόλοιπες δημόσιες λειτουργίες.

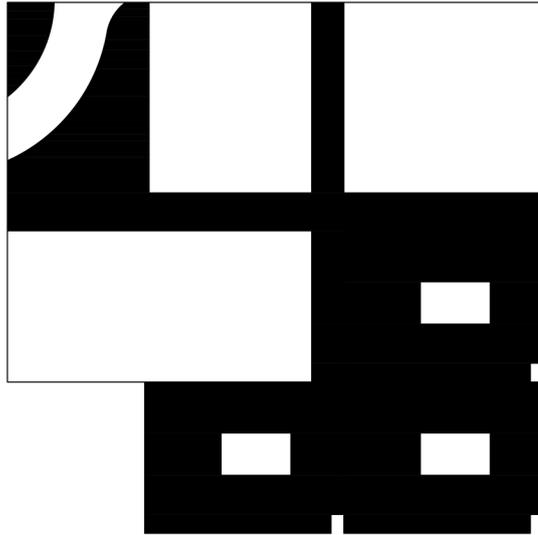

Στα διαγράμματα αναλύεται ο αριθμός των πεζών και των αυτοκινήτων που κινούνται γύρω από την πλατεία Ομόνοιας κατά τη διάρκεια των ημερών της εβδομάδας, ώστε να διαμορφωθεί το σενάριο για το ωράριο λειτουργίας της αγοράς. Η κίνηση των αυτοκινήτων είναι σχετικά αυξημένη σε σχέση με τους πεζούς, ενώ οι κορυφώσεις της κίνησης σχετίζονται άμεσα με τη λειτουργία των καταστημάτων, των δημόσιων υπηρεσιών, του μετρό, του ηλεκτρικού αλλά και τη διάρκεια της νυχτερινής ζωής. Καθώς τις βραδινές ώρες η κίνηση του κόσμου είναι ελάχιστη, κρίνεται σημαντική η λειτουργία του παζαριού εκείνες τις ώρες για τις περισσότερες μέρες της εβδομάδας, όπως επίσης και η λειτουργία της αγοράς το πρωί της Κυριακής όπως είναι καθιερωμένο. Είναι σημαντικό να σκεφτεί κανείς το χρόνο που χρειάζονται οι ρακοσυλλέκτες τόσο για την καθαριότητα του χώρου όσο και για τη συλλογή των αντικειμένων από διάφορα σημεία της πόλης. Γι' αυτό είναι σημαντική η επιλογή των χρήσεων που θα κρατούν ενεργό τον χώρο του MINION τις πρωινές ώρες της υπόλοιπης εβδομάδας.

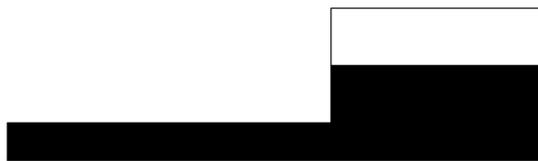

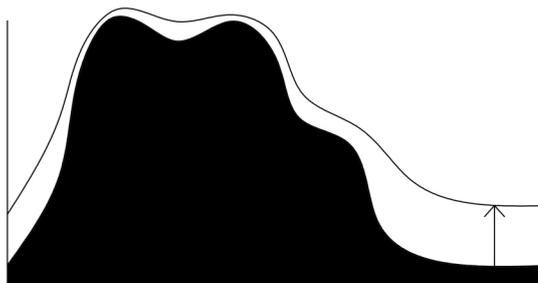
προθέσεις

διεύρυνση δημόσιου χώρου

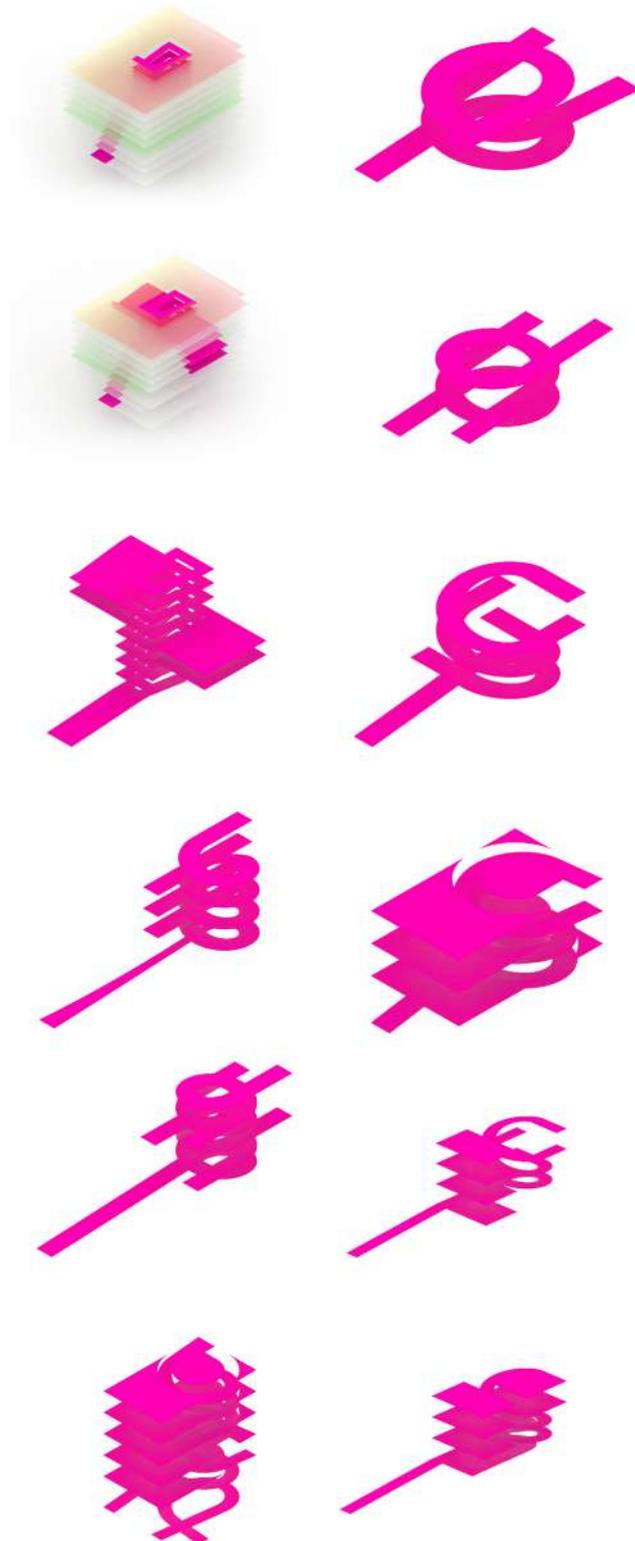
διαφοροποίηση δημόσιου/ιδιωτικού

ενεργοποίηση της περιοχής
περισσότερες ώρες μέσα στη μέρα

Η σημαντικότερη συνθετική πρόθεση, που αφορά τον διαχωρισμό και τη δημιουργία διαβαθμίσεων δημόσιων και ιδιωτικών λειτουργιών, εκφράζεται τόσο σε επίπεδο κάτοψης όσο και επίπεδο τομής. Σε επίπεδο κάτοψης δημιουργούνται οικοδομικές κλειτές νησίδες (διαχωρισμός με υαλοπετάσματα) που προτείνουν τη διαβάθμιση ανοιχτού και κλειστού χώρου. Σε επίπεδο τομής οι πρώτοι 3 όροφοι του Μινιόν διατηρούνται ως κέλυφος, ο τέταρτος όροφος γίνεται ένα buffer zone, μια δημόσια ταράτσα όπου τοποθετούνται δύο νέοι κτηριακοί όγκοι που φιλοξενούν κοινόχρηστες και ιδιωτικές λειτουργίες. Οι όγκοι αυτοί παίρνουν τη μορφή μακρόστενης μπάρας, εκφράζονται με ένα νέο δομικό σύστημα και πραγματοποιούνται με τη χρήση διαφορετικού και πιο ελαφρού υλικού.

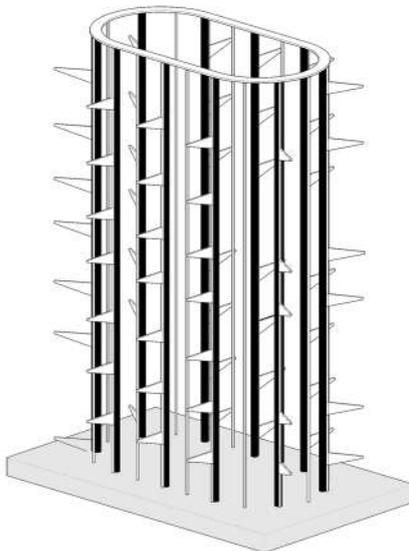
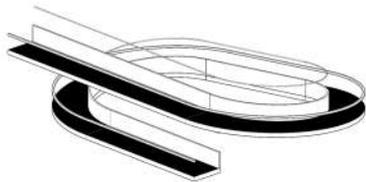
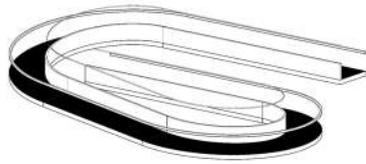
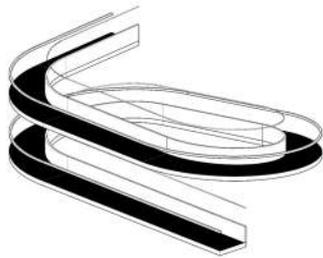
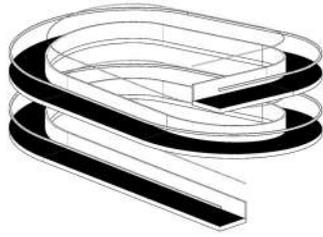

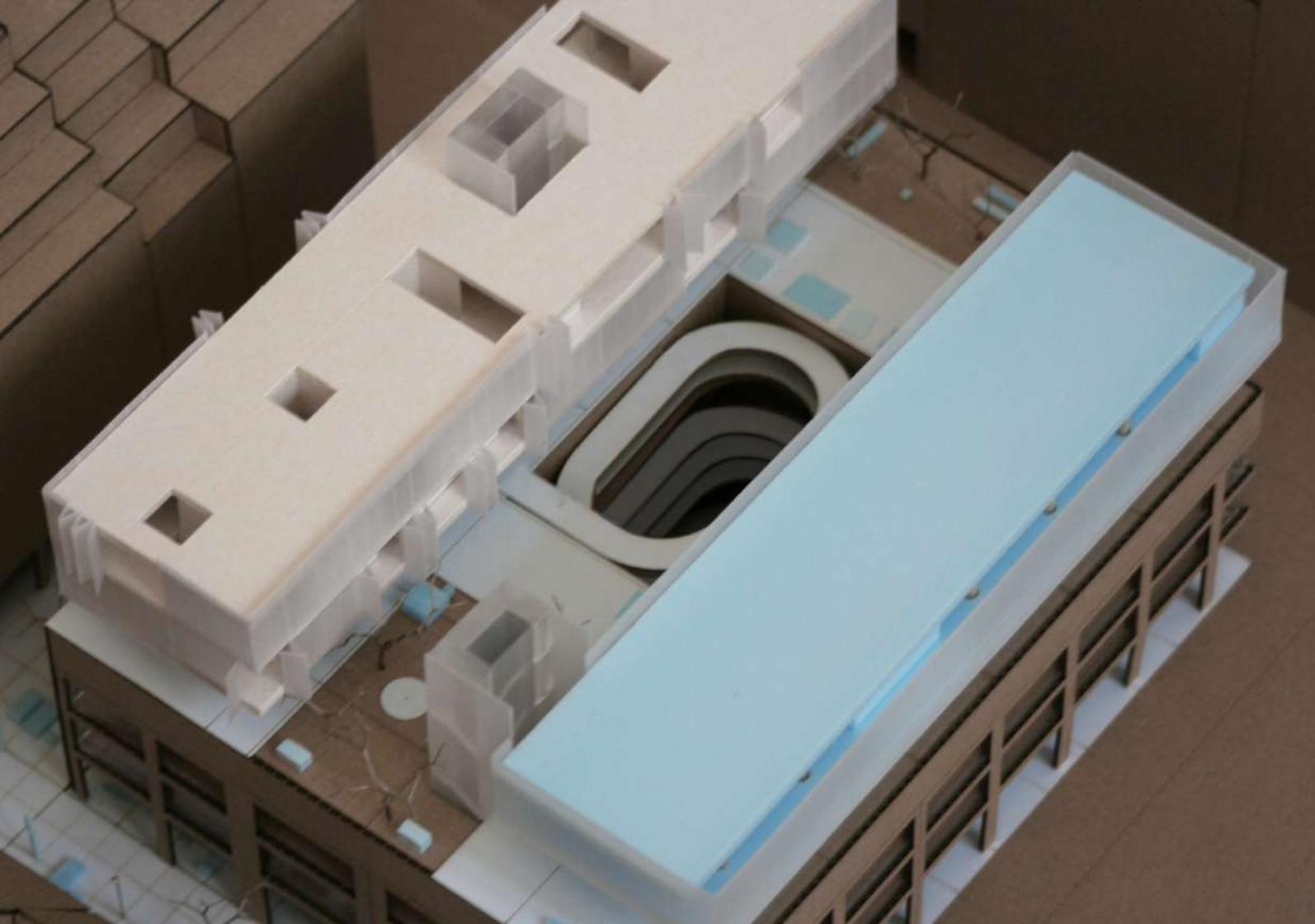

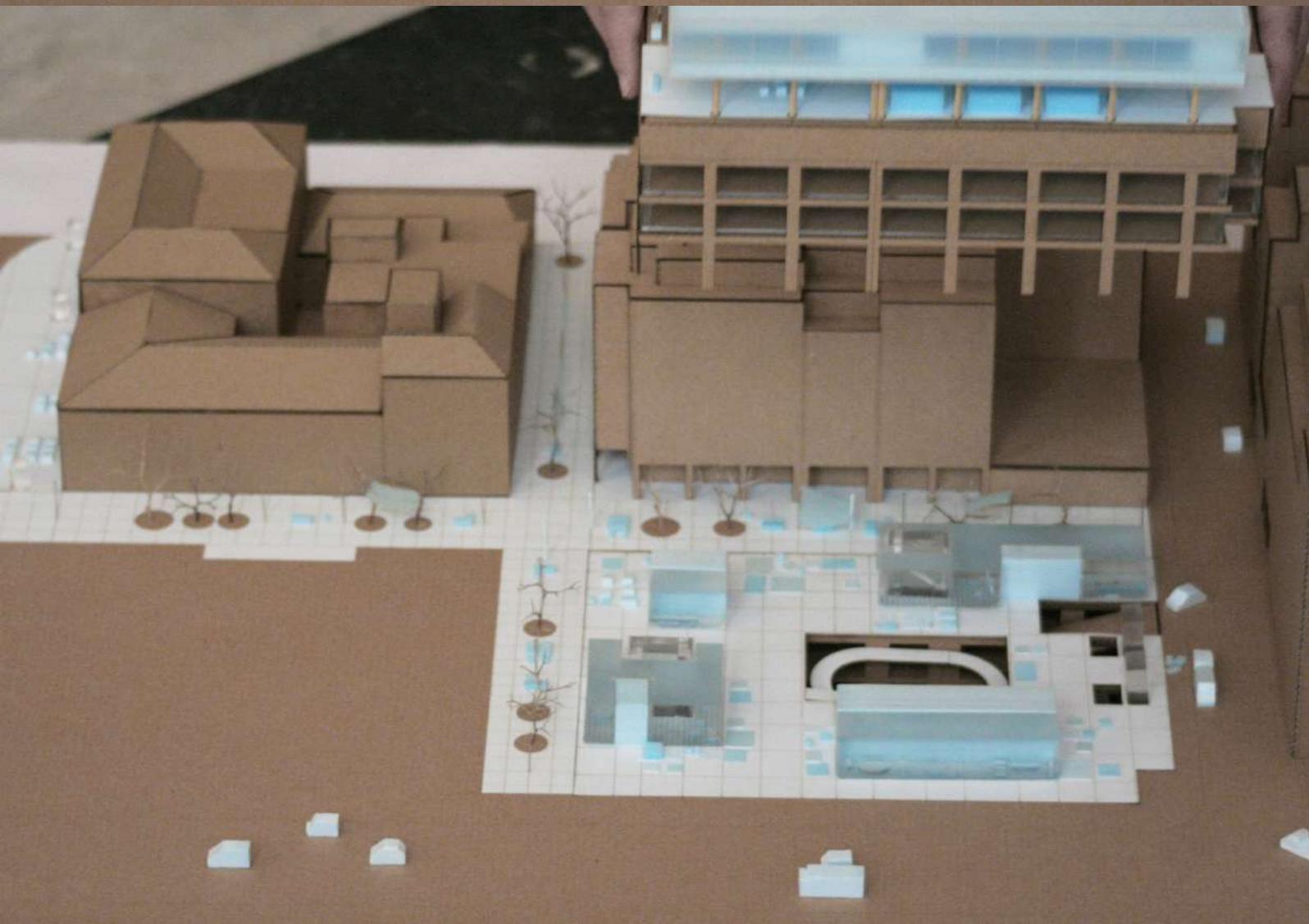
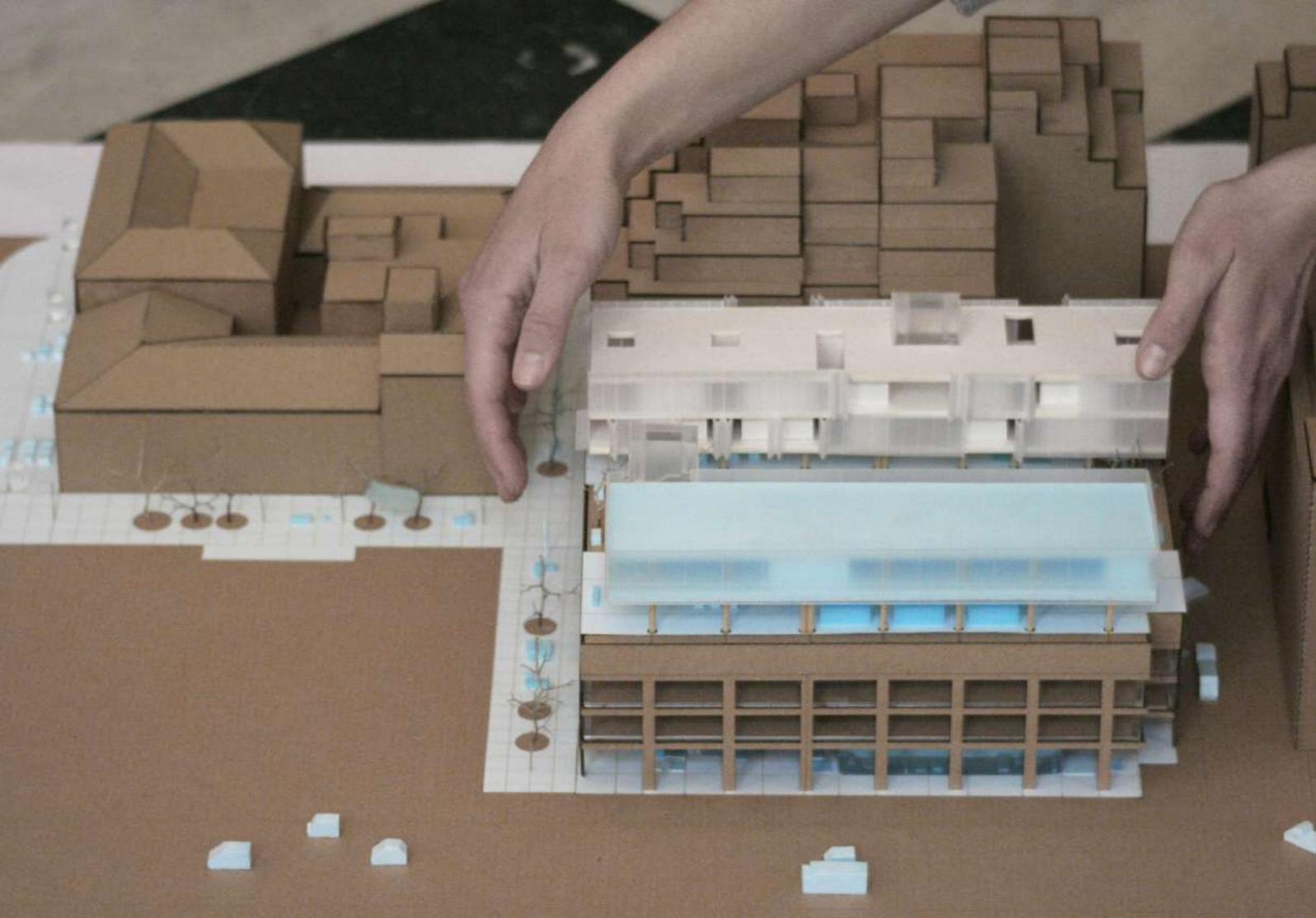
Ως μια συνθετική επιλογή επιλέγεται η τοποθέτηση μιας κεντρικής κίνησης στον ακάλυπτο χώρο του κτηρίου, που αντανakλά την επέκταση του δημοσιου χώρου στο εσωτερικό του. Σε μια προσπάθεια αναφοράς στην κίνηση στο δρόμο τη πόλης η πορεία/ράμπα παραμένει υπαίθρια.

Στην προσπάθεια επίτευξης της μικρότερης δυνατής κλίσης με το μεγαλύτερο δυνατό κενό/ύψος προκειμένου να διευκολύνεται η κίνηση και η μεταφορά των καροτσιών με τα αντικείμενα της αγοράς από το δεύτερο υπόγειο μέχρι τη δημόσια ταράτσα. Οι υπάρχοντες όροφι αντιμετωπίζονται ως πλατύσκαλα οδηγώντας τον επισκέπτη να περάσει και να κινηθεί αναγκαστικά μέσα από όλους τους ορόφους κατά την άνοδο/κάθοδο.

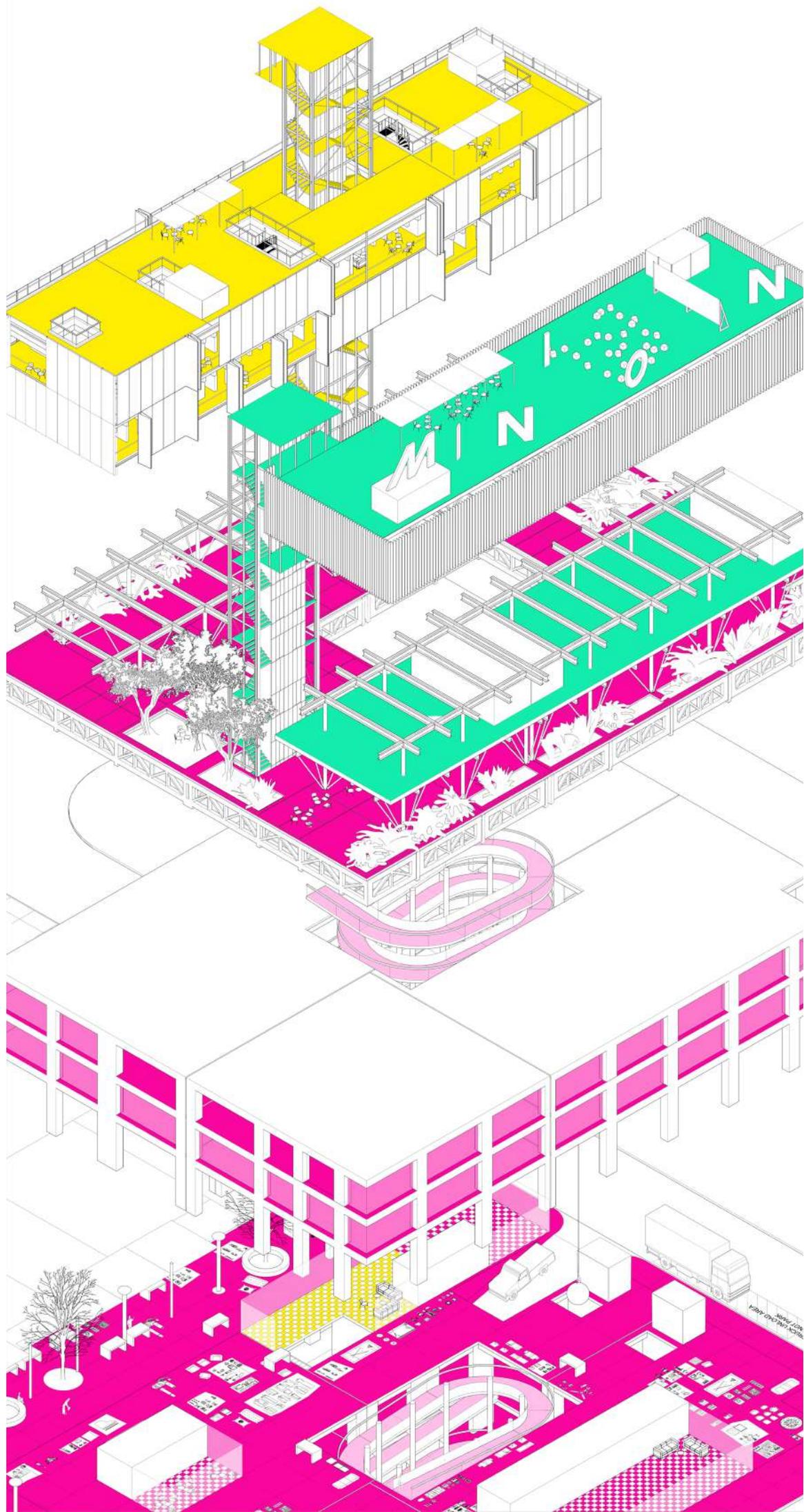
Ταυτόχρονα η συνθετική επιλογή μετατρέπει την κίνηση αυτή και τη μεταφορά της ύλης ως βασικό σκηνικό και θέαμα μέσα στο κτήριο.

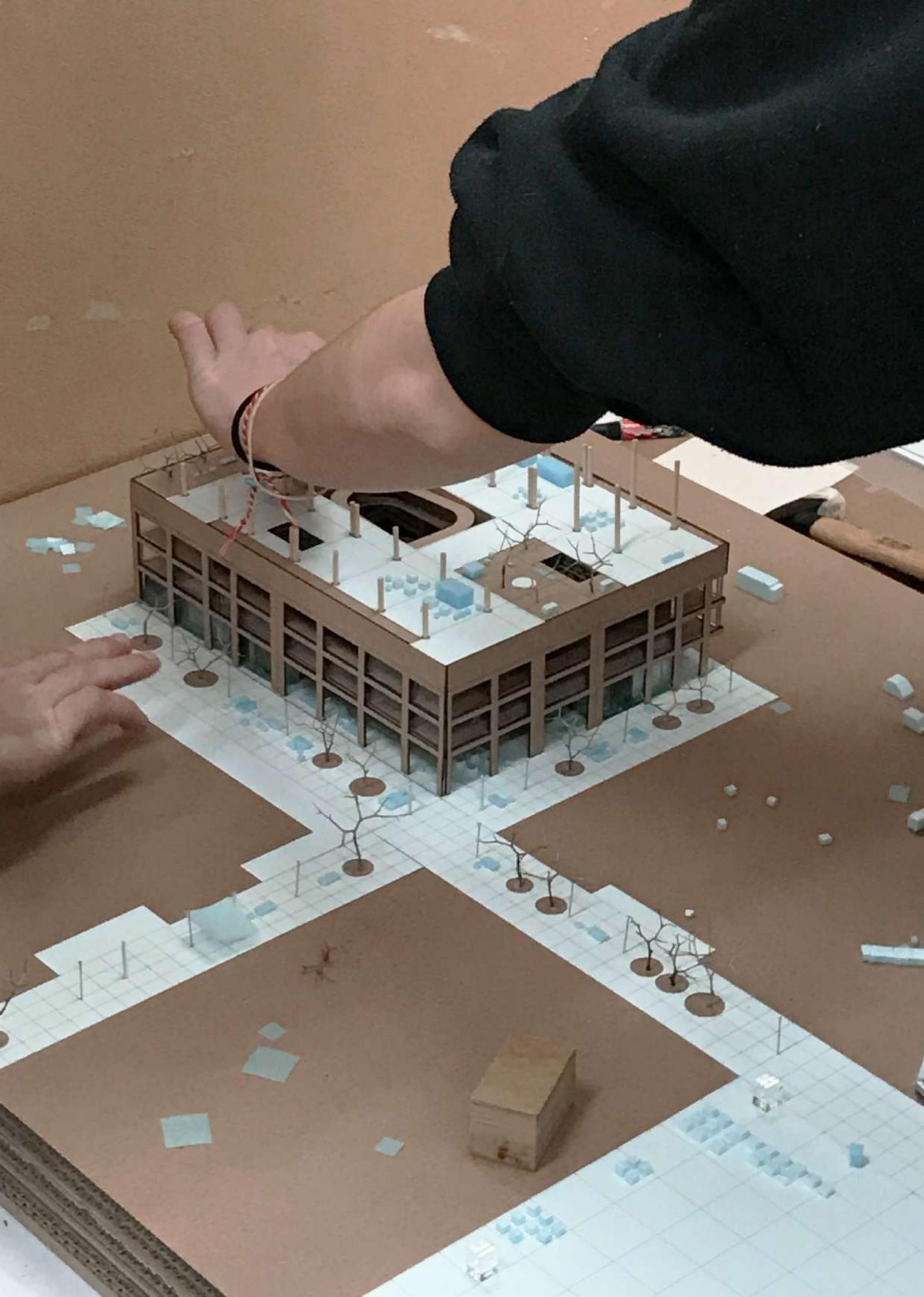

Ο δημόσιος χώρος και η σχέση του με το κτίριο είναι σημαντικό χαρακτηριστικό του σχεδιασμού. Εκτός από τον προγραμματισμό του, ο ισόγειος χώρος ενισχύεται με αστικό εξοπλισμό και υποδομές τόσο για την πιο ομαλή διεξαγωγή του παζαριού όσο και για την καλύτερη λειτουργία του κτιρίου ως δημόσιο πέρασμα/στοά.

Χρησιμοποιούνται πάγκοι, πάσσαλοι και γάντζοι προκειμένου τους καλοκαιρινούς μήνες να τοποθετούνται τέντες ή πανιά για την στέγαση του πεζόδρομου και της αγοράς. Οι σήλοι τοποθετούνται σε κάρναβο συμπληρώνοντας τα υπάρχοντα δέντρα.

Τοποθετούνται χώροι υγιεινής, υποδομές για καθαρισμό (παροχή νερού), αναλκυστήρες αντικειμένων, γάντζος φόρτωσης-εκφόρτωσης μεγάλων αντικειμένων, αποθηκευτικοί χώροι (2 υπόγεια), χώρος στάθμευσης για τους ρακοσυλλέκτες.

ενδεικτική εικόνα του πεζόδρομου κατά τη διάρκεια της αγοράς

Η κάτοψη ισογείου αντιμετωπίζεται ως μια επέκταση του δημόσιου χώρου, σε συνομιλία με τους πεζόδρομους που περιβάλλουν το κτίριο. Οι μόνοι κλειστοί χώροι είναι οι ενδεικτικές χρήσεις του κομμωτηρίου, του πρακτορείου στοιχημάτων, του καφέ, και του φωτοτυπείου. Ο χώρος της αγοράς παραμένει ανοιχτός, ως ημιυπαίθριος δημόσιος χώρος. Η αγορά οργανώνεται ελεύθερα στο εσωτερικά και πιο οργανωμένα στους δύο πεζόδρομους.

Διαμορφώνονται παράλληλα ενότητες του ισογείου και πορείες που επιτρέπουν στο κτήριο να κλείνει τις βρδινές ώρες και να επιτρέπει να κατευθυνόμενη κίνηση προς την ταράτσα εφόσον. Ταυτόχρονα έχει προβλεφθεί, και κατά την βραδινή αγορά, οι ιδιωτικές νησίδες να κλείνουν, για την ασφάλεια του κτιρίου. Η πρόσβαση στη δημόσια κίνηση/κεντρική ράμπα είναι ανοιχτή για συνεχή χρήση.

Κλειστές παραμένουν και δύο κατακόρυφες/γρήγορες κινήσεις, που οδηγούν στους δύο παραπάνω, πιο ιδιωτικούς κτηριακούς όγκους, αυτόν της κατοικίας και αυτόν του πολυχώρου.

Υπάρχει συνεχής οπτική επαφή με τα δύο υπόγεια, καθώς και συνεχής πρόσβαση μέσω της κεντρικής ράμπας (πρόσβαση στις αποθήκες για τους ρακοσυλλέκτες). Υπάρχει πρόσβαση στο πάρκινγκ των χαμηλότερων ορόφων.

Ομοίως στους παραπάνω ορόφους, η αγορά παραμένει ημιυπαίθρια ενώ οι υπόλοιπες χρήσεις κλείνουν δημιουργώντας νησίδες, είτε περιμετρικά είτε πιο ελεύθερα στην κάτοψη.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΕΣΩΡΟΥΧΩΝ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

ΚΛΕΙΣΤΟ

ΚΛΕΙΣΤΟ

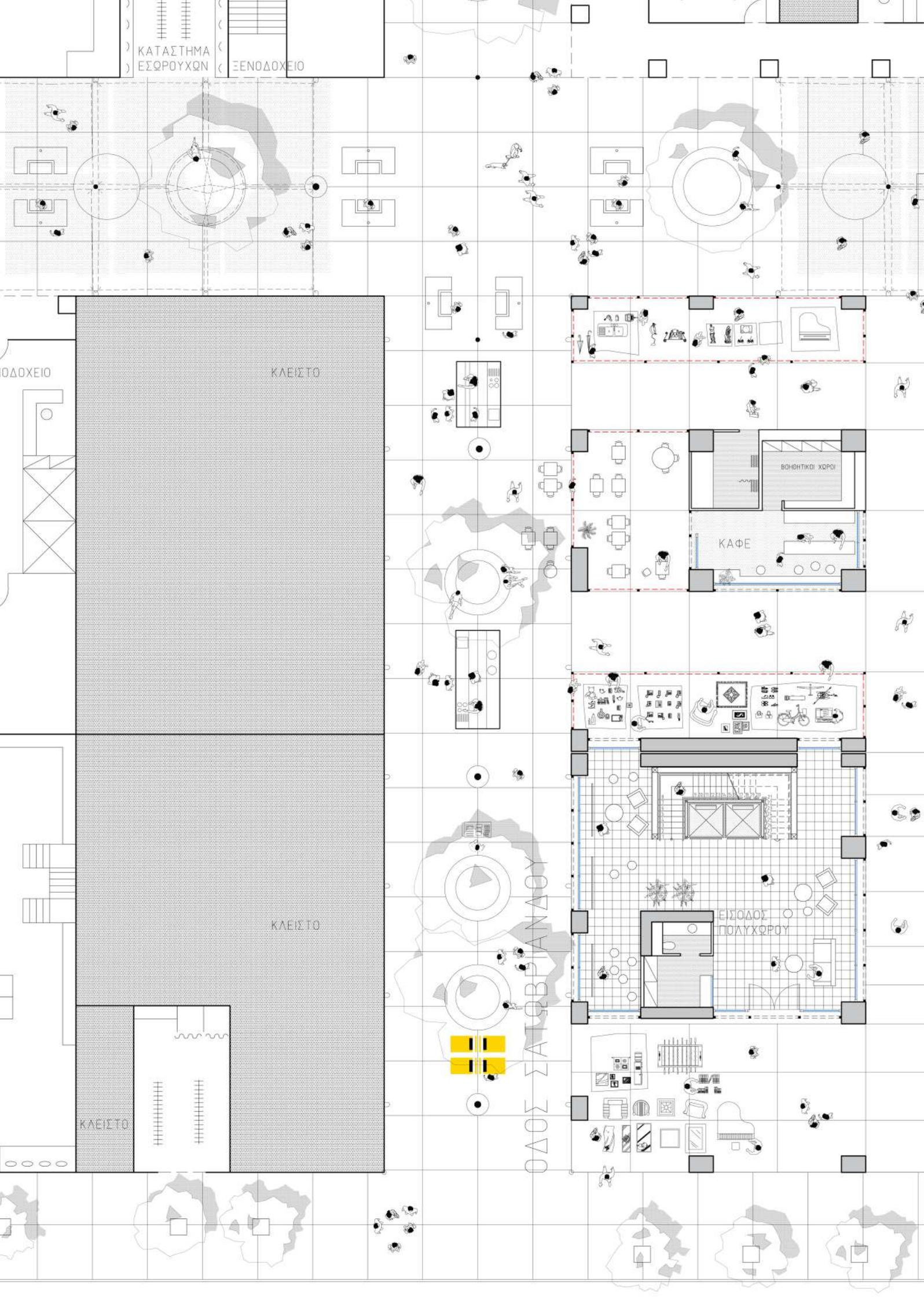
ΚΛΕΙΣΤΟ

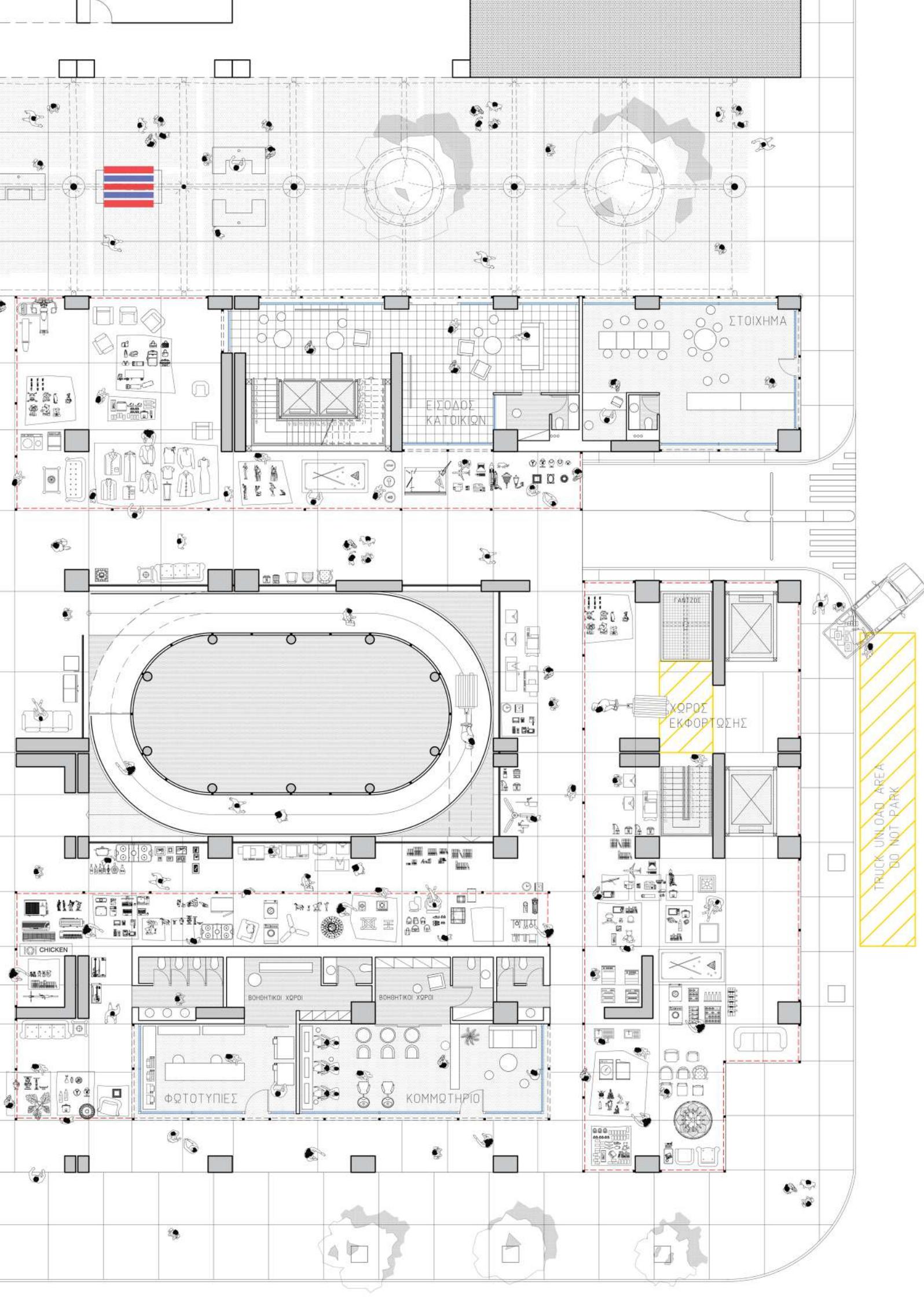
ΟΔΟΣ ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΚΑΦΕ

ΕΙΣΟΔΟΣ
ΠΟΛΥΧΩΡΟΥ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

ΣΤΟΙΧΗΜΑ

ΧΩΡΟΣ ΕΚΦΟΡΤΩΣΗΣ

TRUCK UNLOAD AREA
DO NOT PARK

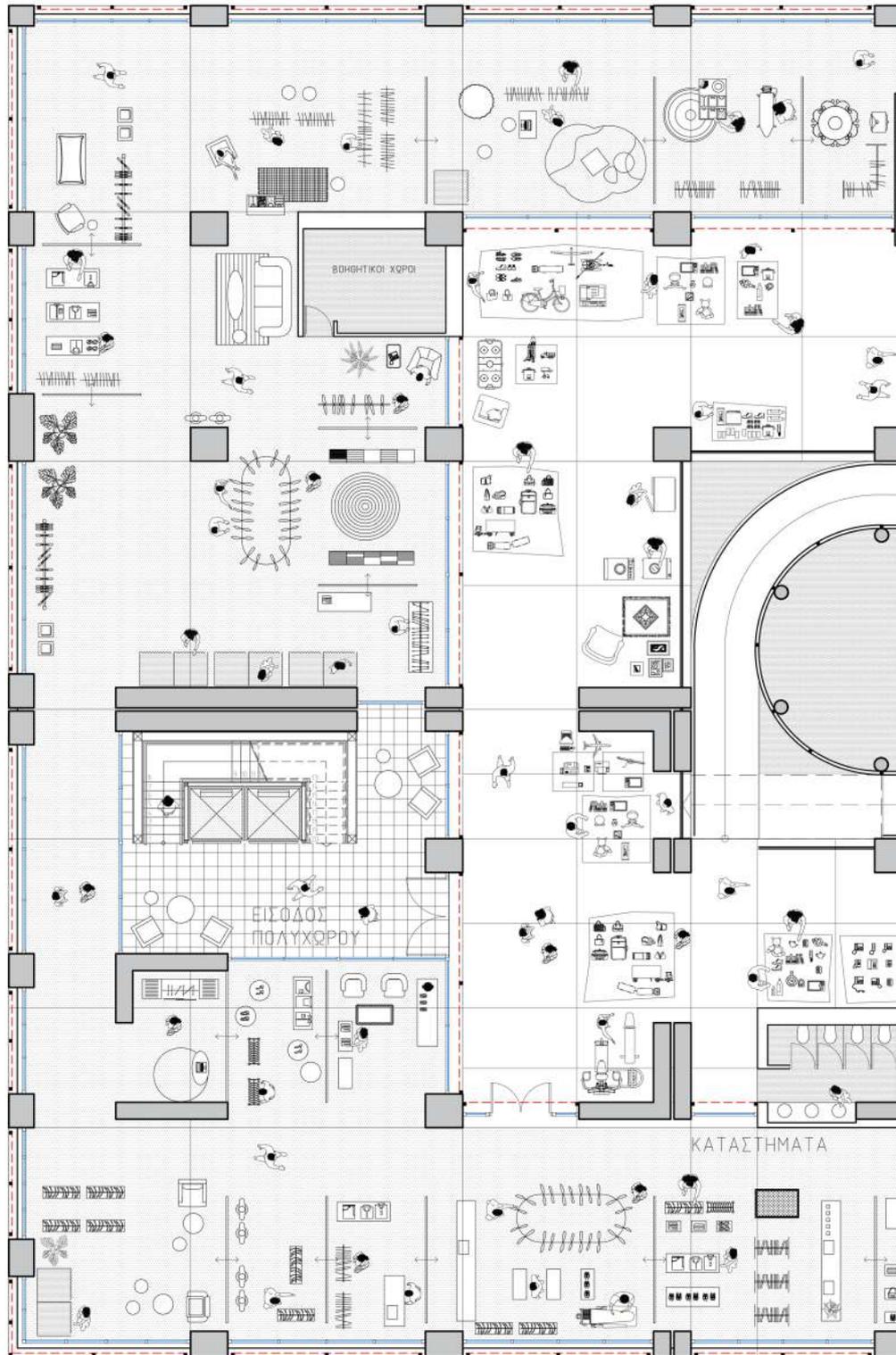
CHICKEN

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

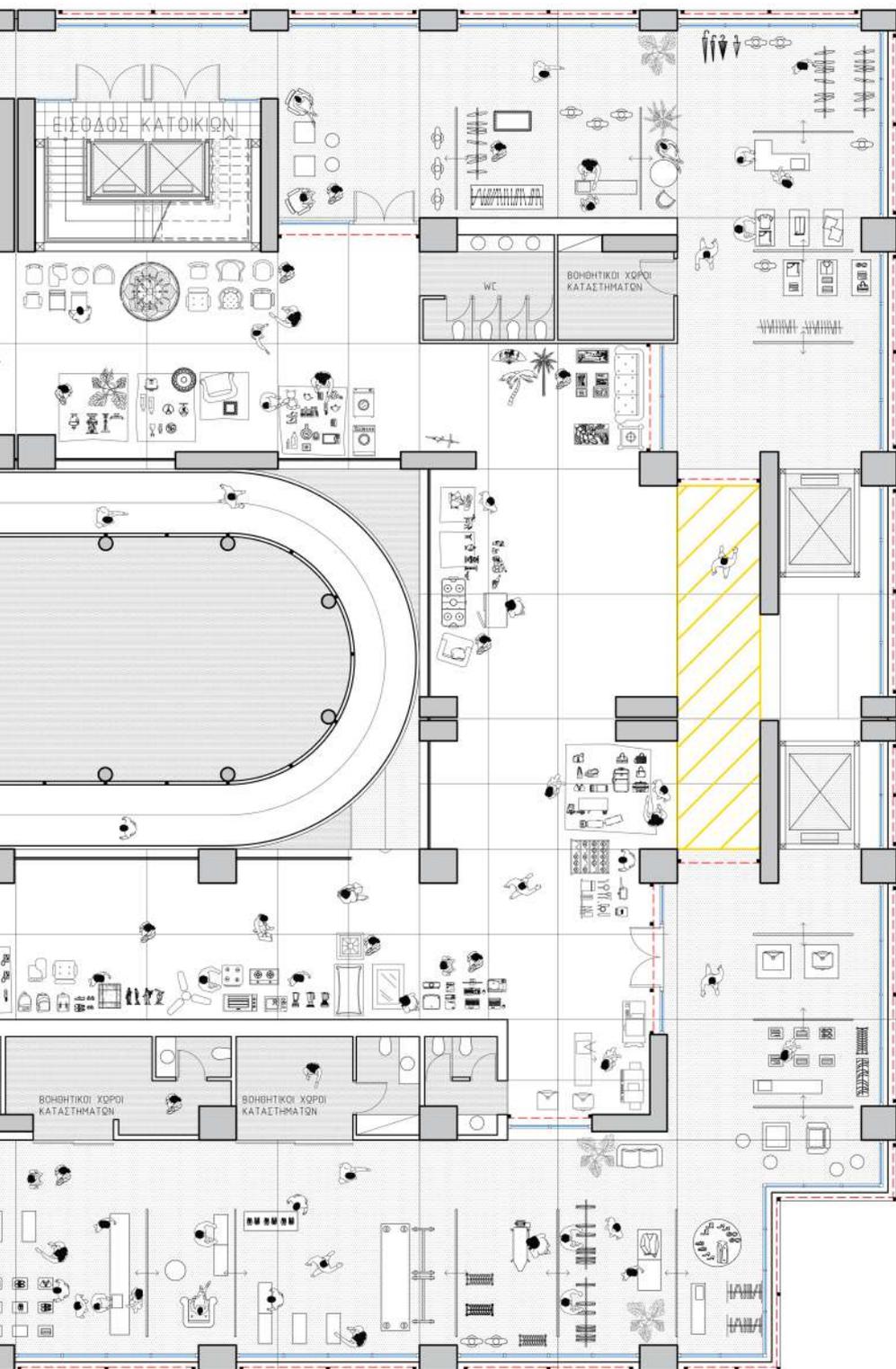
ΦΩΤΟΤΥΠΙΣ

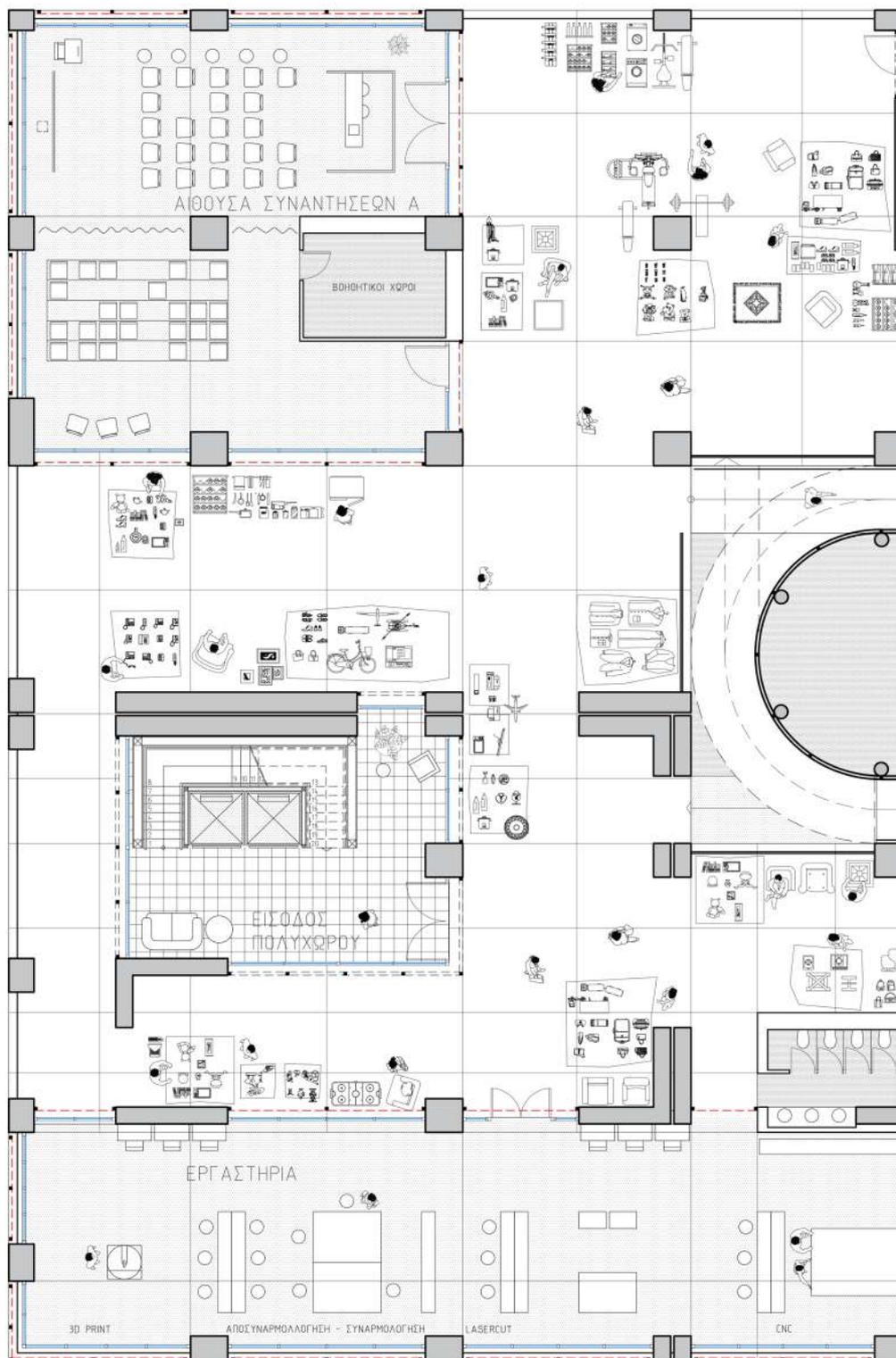
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ

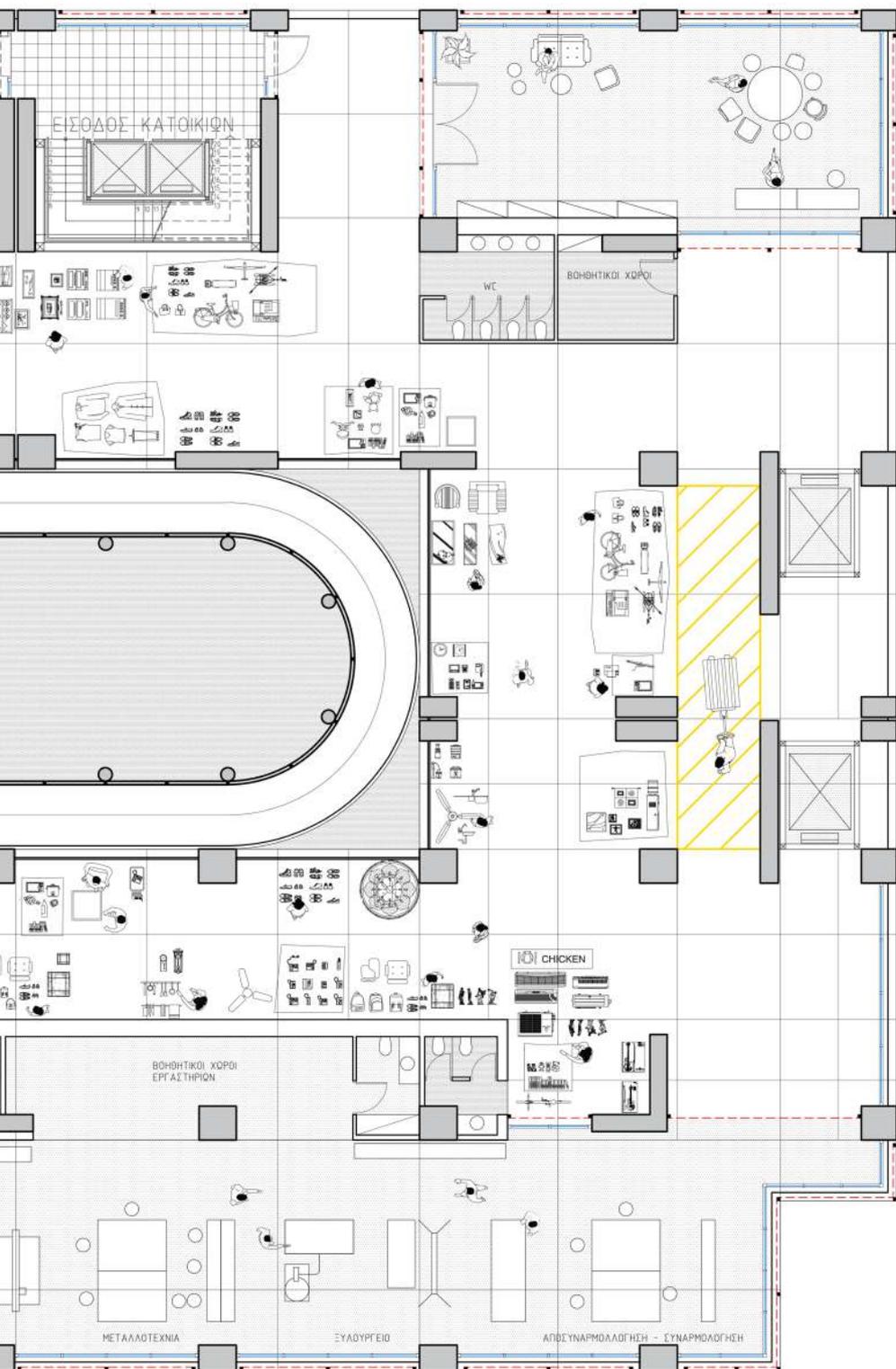
ΚΑΤΟΨΗ Α' ΣΤΑΘΜΗΣ

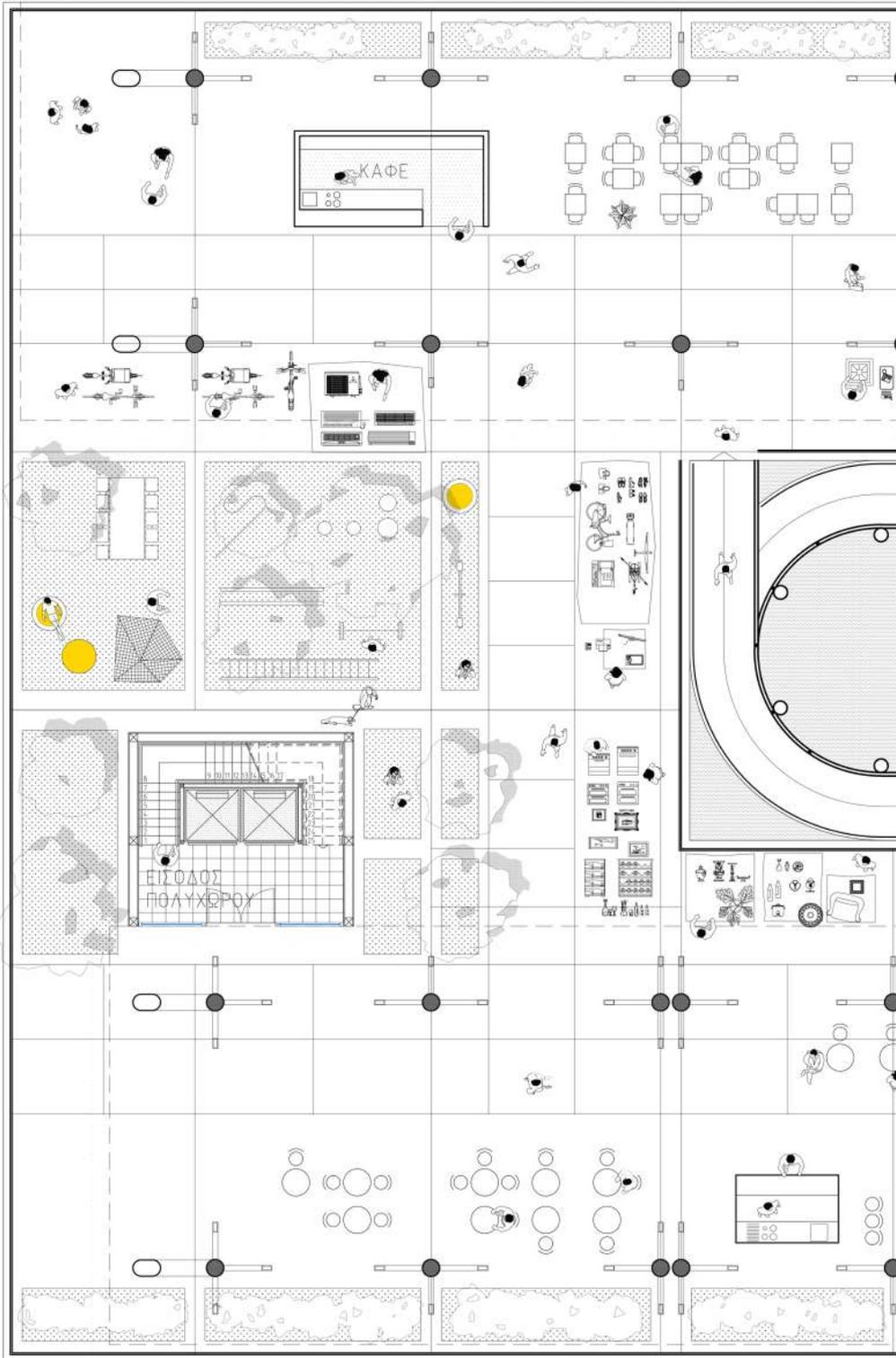

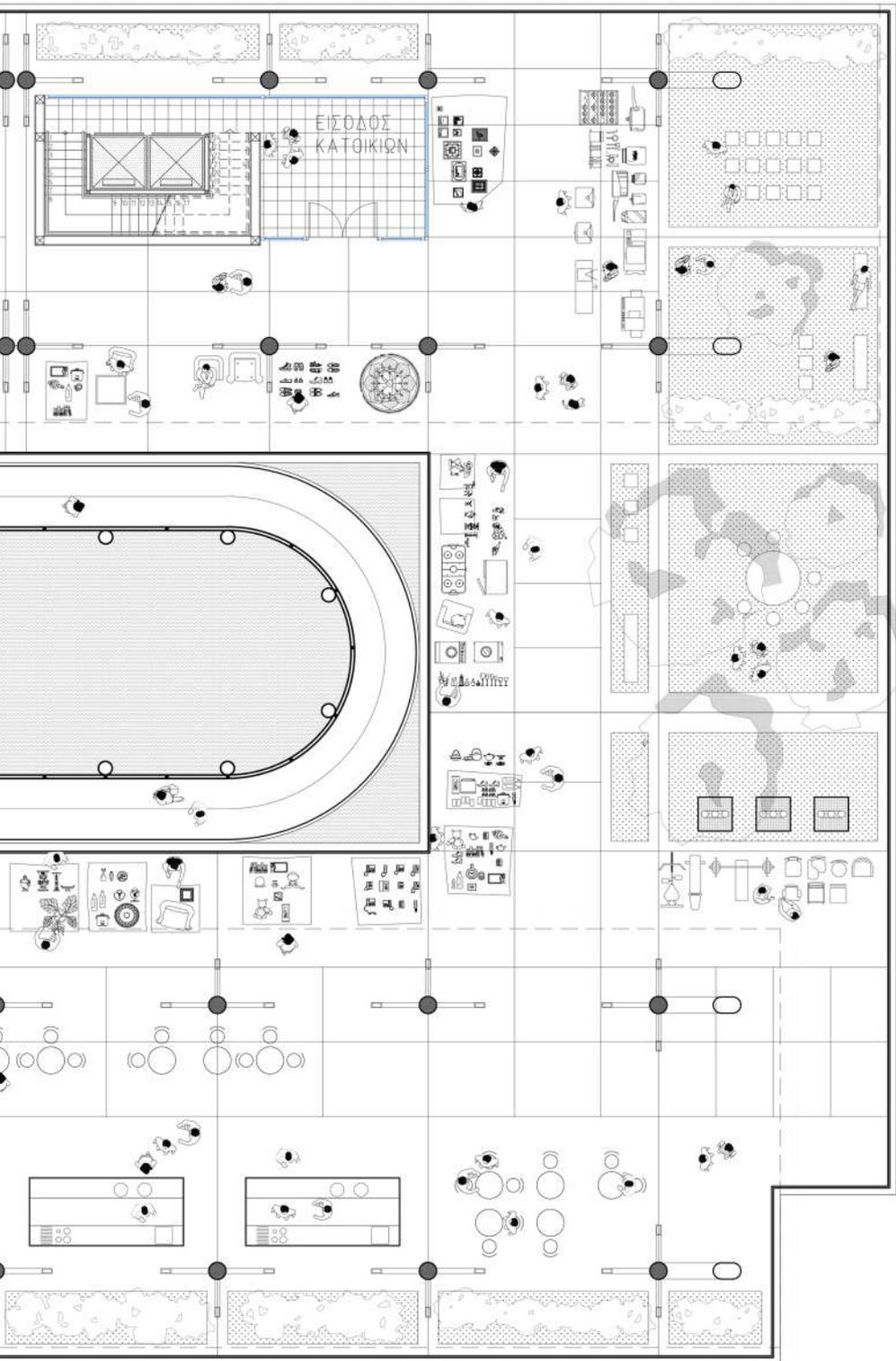

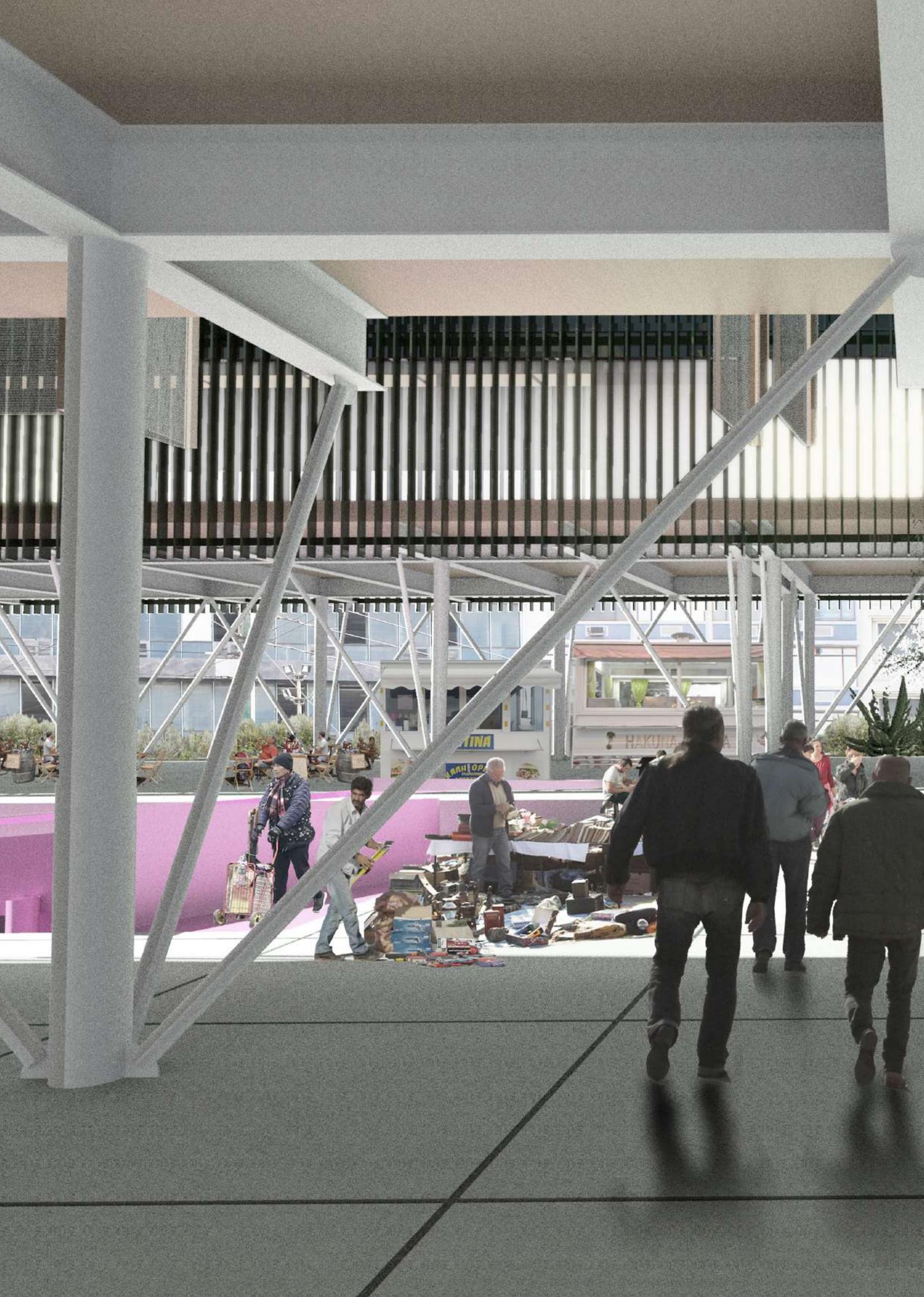
ΚΑΤΟΨΗ Β' ΣΤΑΘΜΗΣ

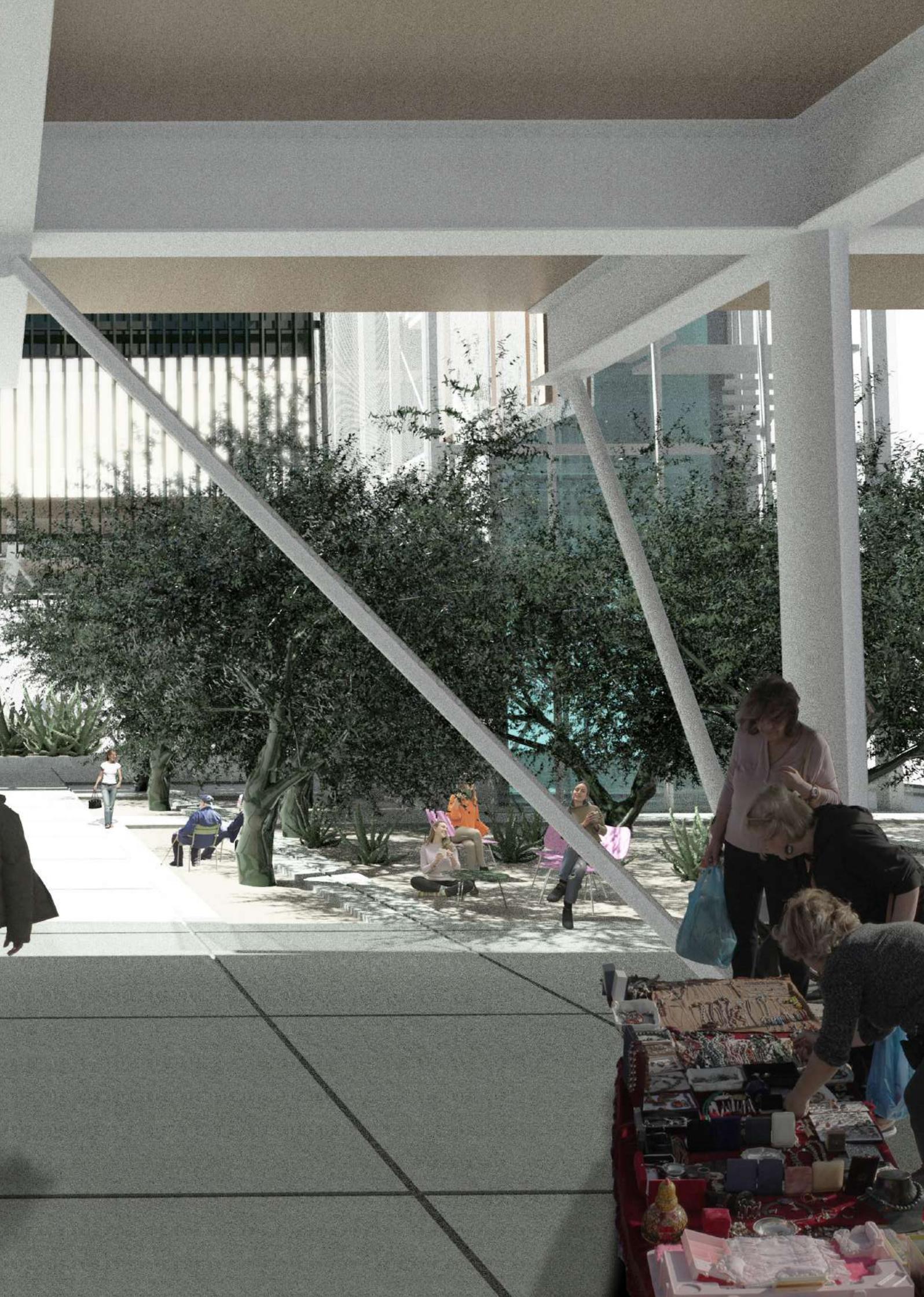

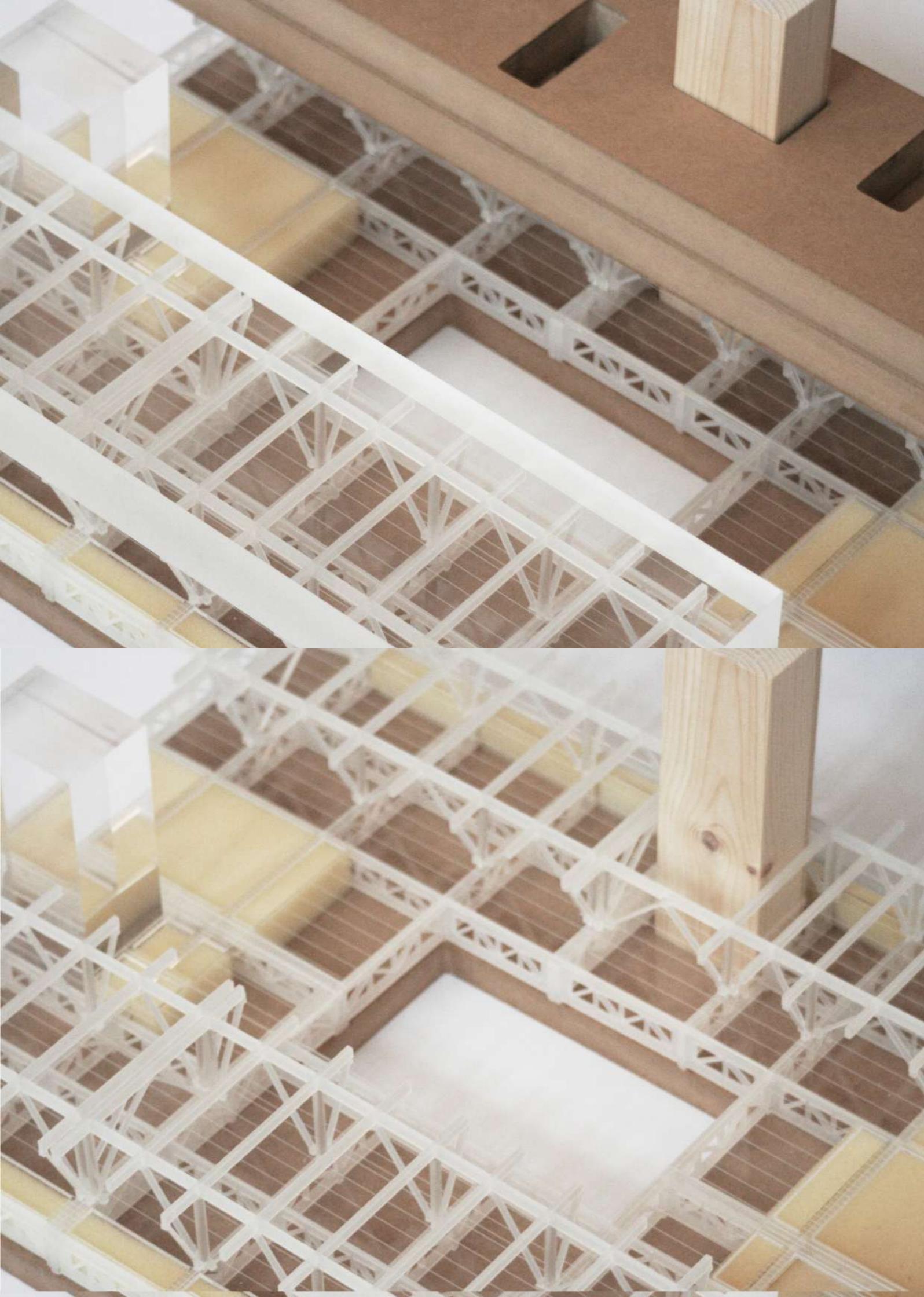

ΚΑΤΟΨΗ Γ' ΣΤΑΘΜΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΡΑΤΣΑ

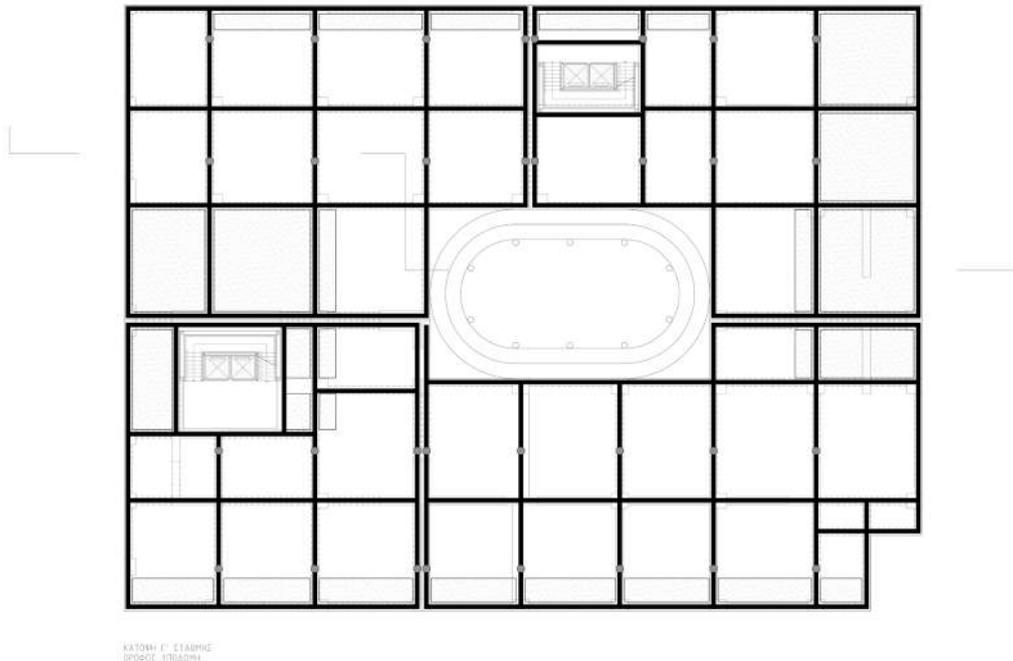
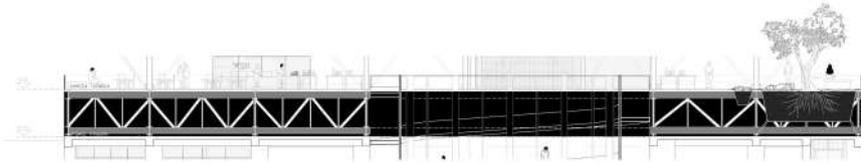

Η στάθμη της δημόσιας ταράτσας, παραλαμβάνει εξοπλισμό δημόσιας πλατείας και χρήσεις που την υποστηρίζουν, όπως καφέ και φαγητό. Ταυτόχρονα λειτουργεί ως pilotis για τις κατοικίες, και συνομιλεί με τον όροφο του πολυχώρου που βρίσκεται ως φίλτρο στην μπροστινή πλευρά προς την Πατησίων.

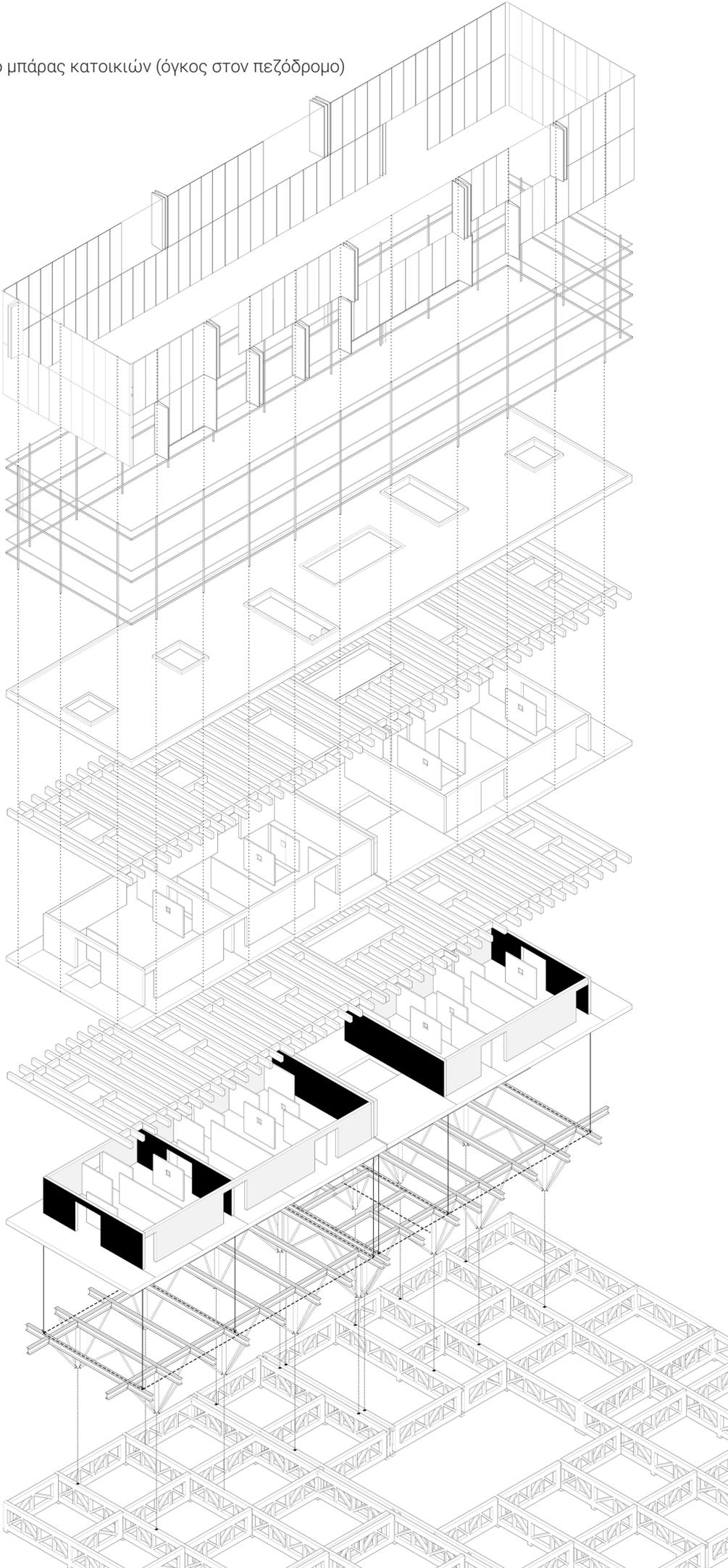

Σημαντικό είναι ότι παίρνει το ρόλο ενός νέου εδάφους για να πατήσουν νέα υποστηλώματα, να παραλάβει Η/Μ εγκαταστάσεις και υποδομές που υποστηρίζουν τη δημόσια ταράτσα.

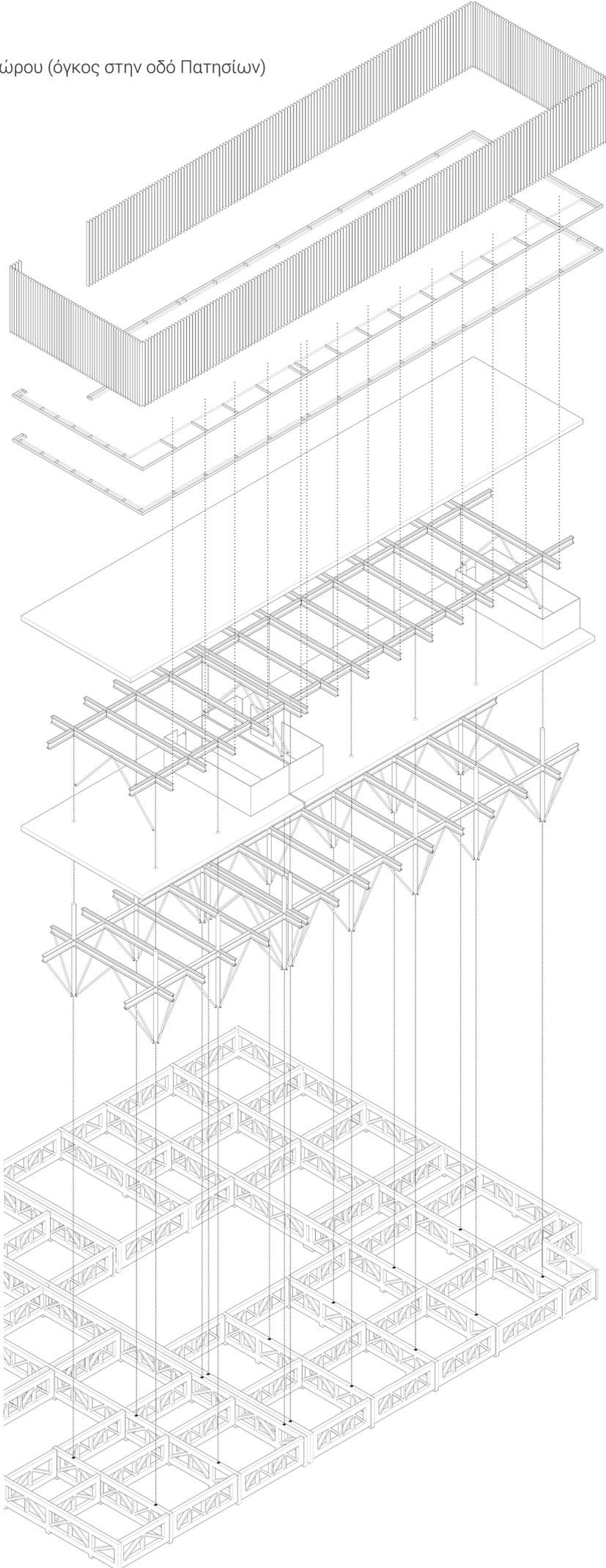
Χρησιμοποιώντας τις υπάρχουσες χαράξεις των υποστηλωμάτων και των δοκαριών κατα τη διεύθυνση ψ, τοποθετούνται κύρια δικτυωματικά δοκάρια ύψους 3 μέτρων στα οποία αρθρώνονται τα υπόστηλάματα των νέων ελαφρών κατασκευών. Τα νέα αυτά υποστηλώματα υποχωρούν από το περίγραμμα του κτιρίου δίνοντας την αίσθηση ότι ακροβατούν πάνω στον υπάρχοντα φέροντα οργανισμό.

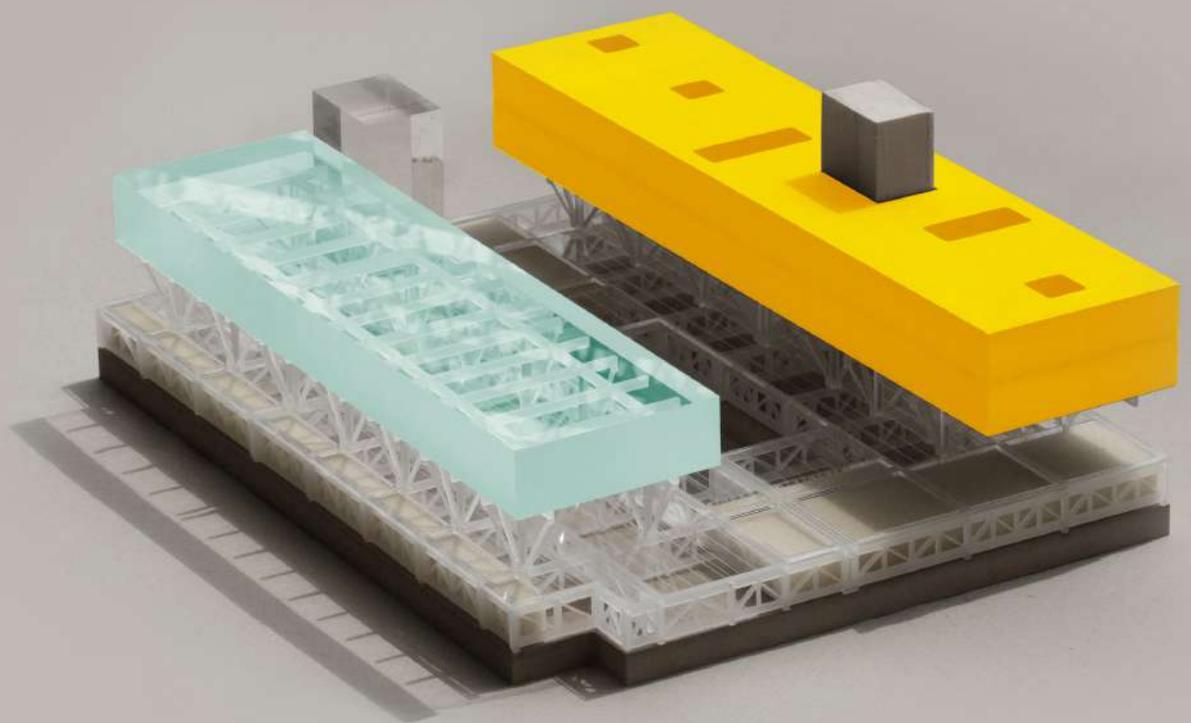
Οι δύο νέοι κτιριακοί όγκοι οργανώνονται γύρω από τα δύο υπάρχοντα κλιμακοστάσια και κατασκευάζονται με μεταλλικές διατομές και πανέλα CLT, με τη λογική ότι μπορούν να αποσυναρμολογηθούν και να προσαρμοστούν ανάλογα με τις ανάγκες του κτιρίου. Οι πληρώσεις ομοίως κατασκευάζονται από πανέλα CLT που επιτρέπουν την γεφύρωση έως και 13 μέτρων χωρίς πρόσθετα εσωτερικά υποστηλώματα. Ο πολυχώρος στηρίζεται αποκλειστικά από μεταλλικά υποστηλώματα στο εσωτερικό της κάτοψης του δίνοντας την δυνατότητα της περιμετρικής πλήρωσής του από μη φέροντα υαλοστάσια.

Αξονομετρικό μπάρας κατοικιών (όγκος στον πεζόδρομο)

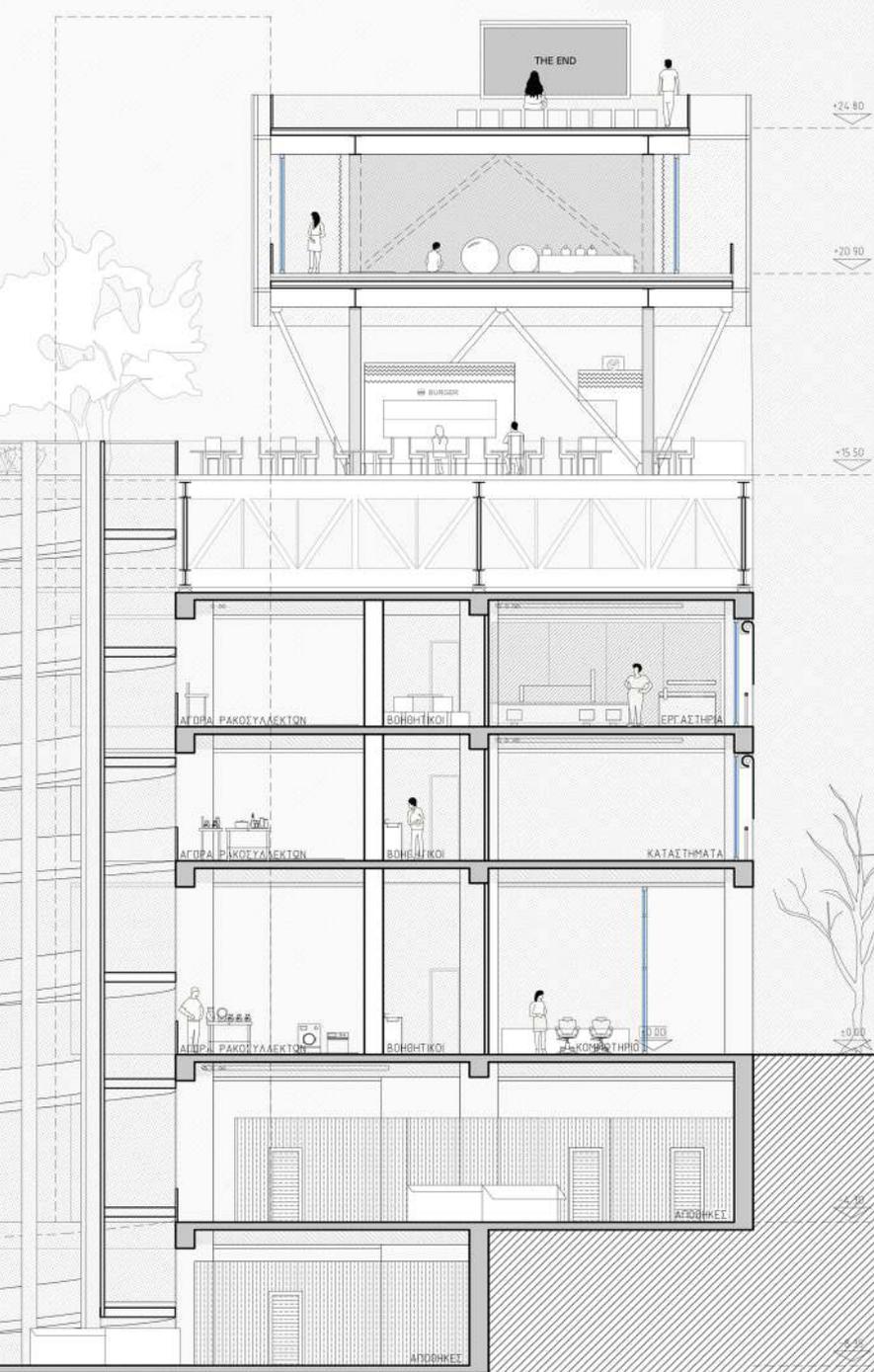
Αξονομετρικό πολυχώρου (όγκος στην οδό Πατησίων)

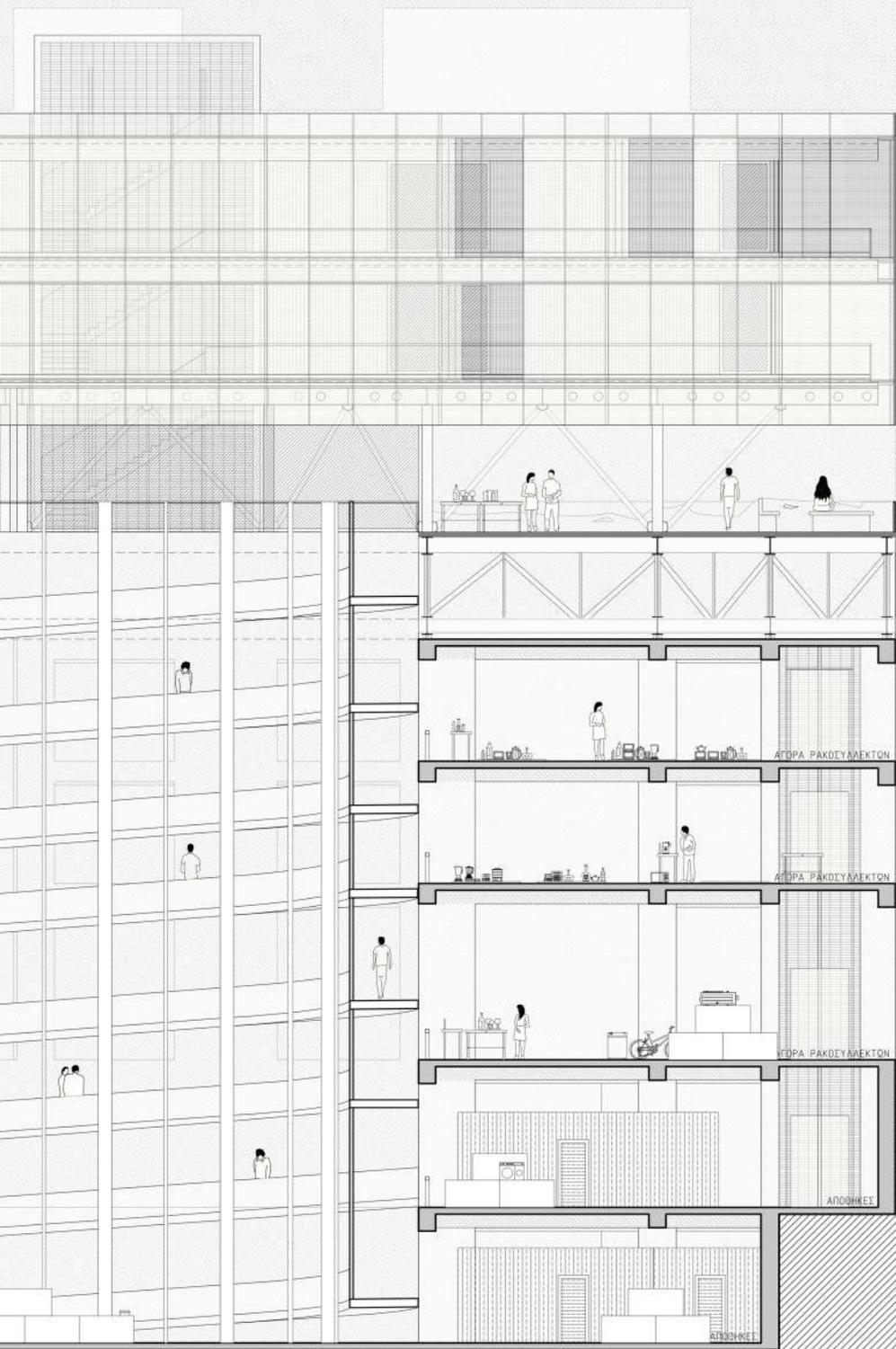

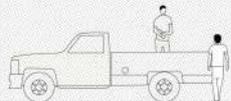
ΑΓΟΡΑ ΠΑΚΟΥΛΑΕΚΤΟΝ

ΑΓΟΡΑ ΠΑΚΟΥΛΑΕΚΤΟΝ

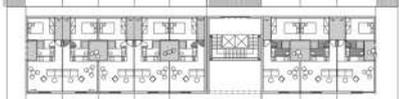
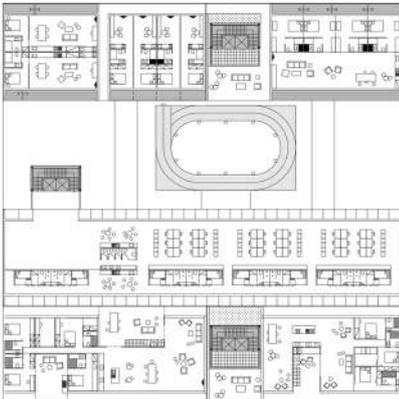
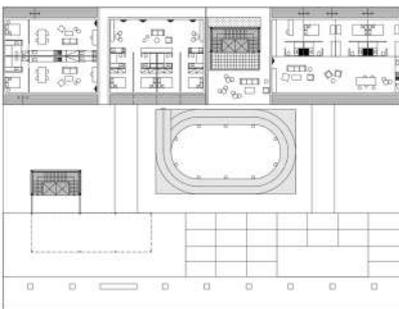
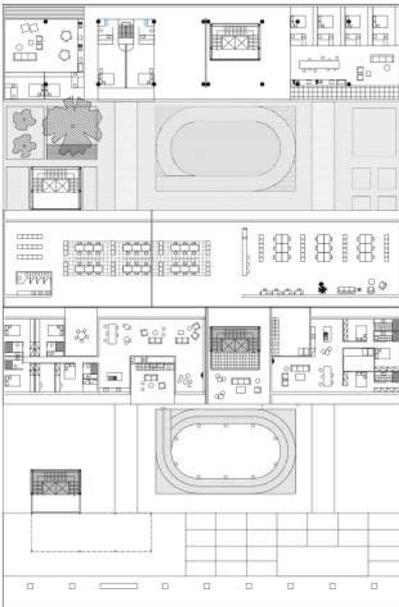
ΑΓΟΡΑ ΠΑΚΟΥΛΑΕΚΤΟΝ

ΑΠΟΘΗΚΕΣ

ΑΠΟΘΗΚΕΣ

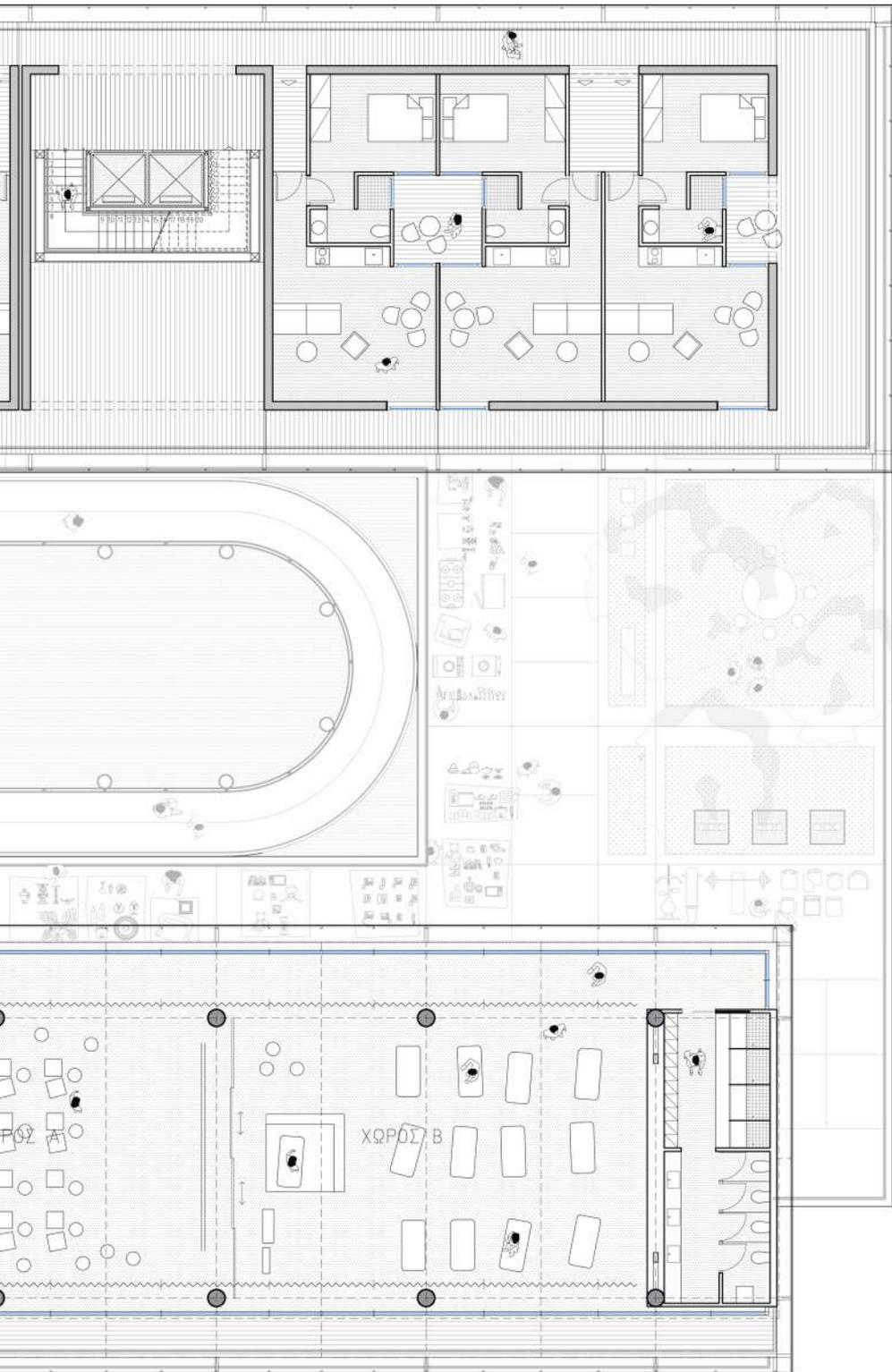
Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση μόνιμης κατοικίας στο κέντρο της Αθήνας υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η υβριδικότητα στις πόλεις. Η συνύπαρξη δημόσιων αστικών χρήσεων και ιδιωτικής κατοικίας καθιστά την πόλη βιώσιμη και πιο ανθεκτική σε μεταβολές του προγράμματός της.

Παράλληλα με μορφές βραχυπρόθεσμης κατοικίας που υπάρχουν ήδη στην περιοχή αυξάνεται η ζήτηση για εξίσου μικρή μόνιμη κατοικία, μικρά διαμερίσματα/δωμάτια που μοιράζονται υποδομές με τα υπόλοιπα. Ο πρώτος όροφος διαιρείται σε μικρά διαμερίσματα (35τμ.) , ενώ ο δεύτερος όροφος αποτελείται από δύο μεγάλα διαμερίσματα συγκατοίκησης., 120τμ. και 180τμ.

Η επιλογή του υλικού (CLT, λειτουργεί ως επιφάνεια) διατηρεί πλήρη τμήματα στις όψεις. Συμπληρωματικά στα ανοίγματα και με σκοπό τον καλύτερο φωτισμό και αερισμό, διαμορφώνονται εσωτερικά μικρά αίθρια. Αυτά βοηθούν στην έμμεση επαφή μεταξύ των ορόφων, προσφέροντας επιπλέον ποιότητες στον εσωτερικό χώρο. Τα υπνοδωμάτια στρέφονται προς τον πεζόδρομο ενώ οι κοινωνικοί χώροι των κατοικιών προς το αίθριο της δημόσιας ταράτσας. Από τα διαμερίσματα συγκατοίκησης του 2ου ορόφου και από το κλιμακοστάσιο των κατοικιών υπάρχει πρόσβαση στην ιδιωτική ταράτσα. Αντίστοιχα η ταράτσα του πολυχώρου είναι ευέλικτη υπαίθρια αυλή.

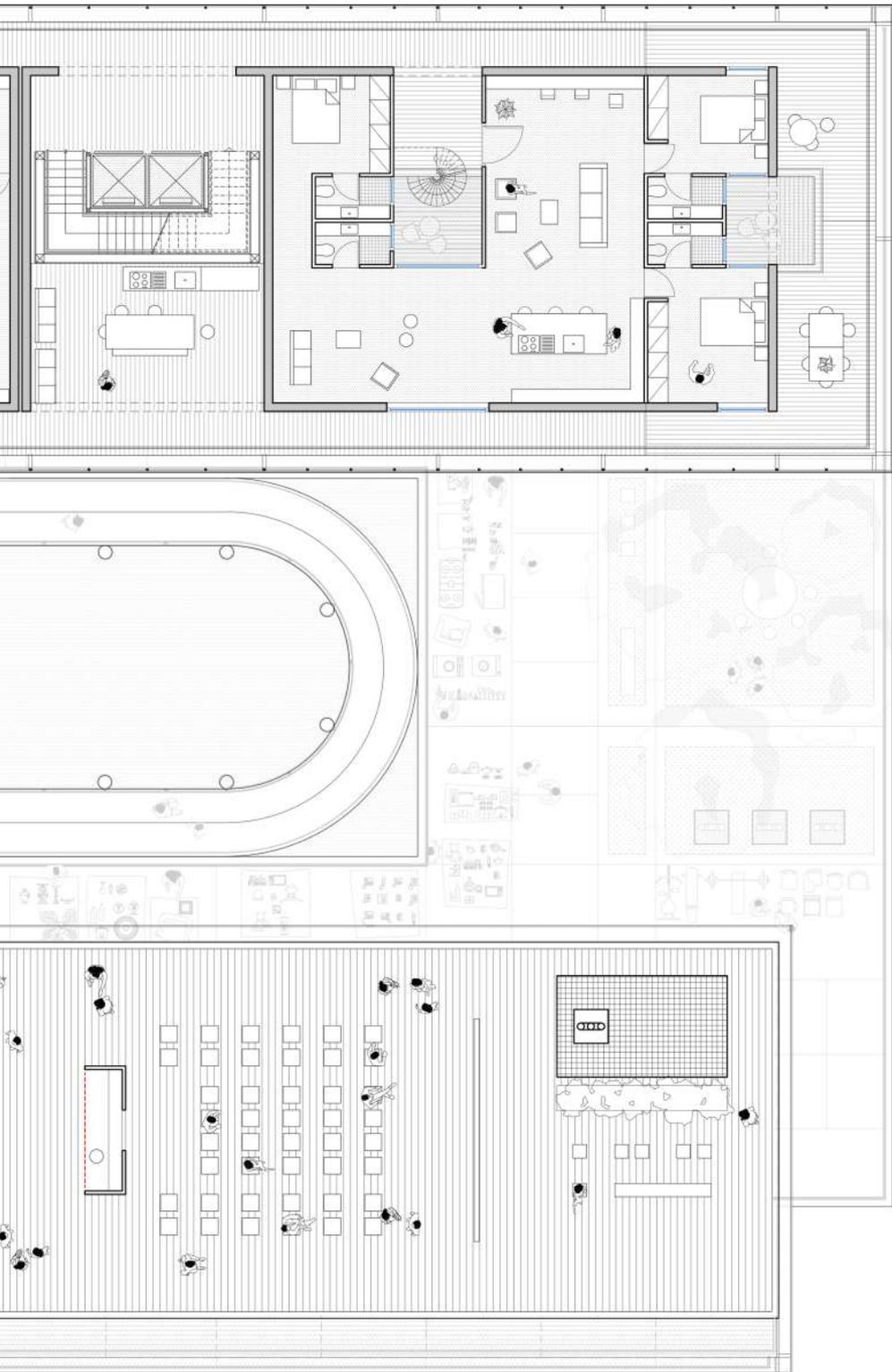

ΚΑΤΟΨΗ Δ' ΣΤΑΘΜΗΣ

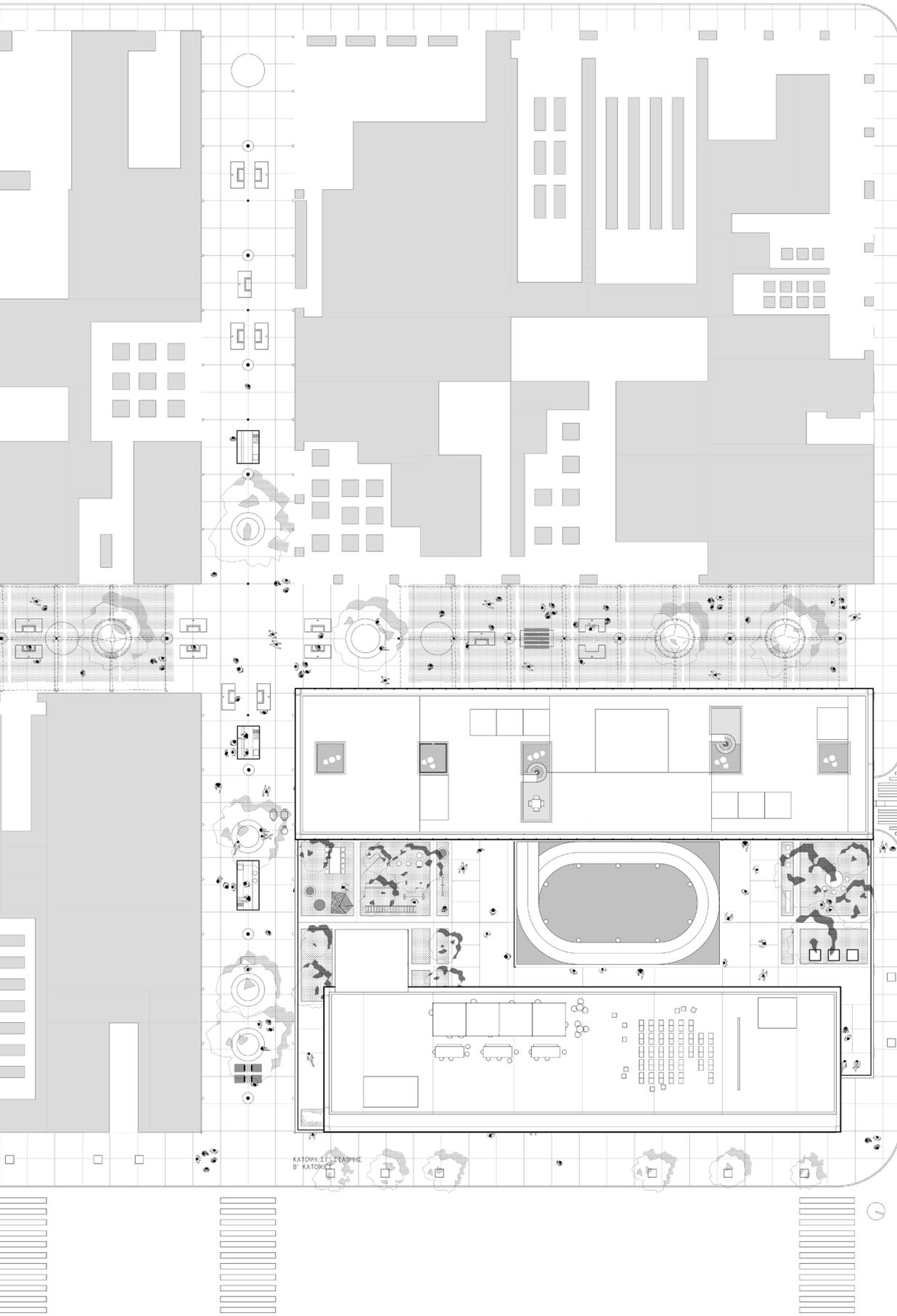

ΚΑΤΟΨΗ Ε' ΣΤΑΘΜΗΣ

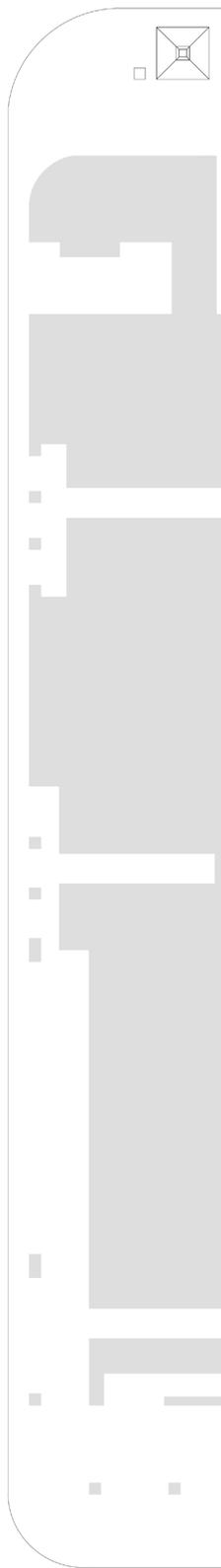

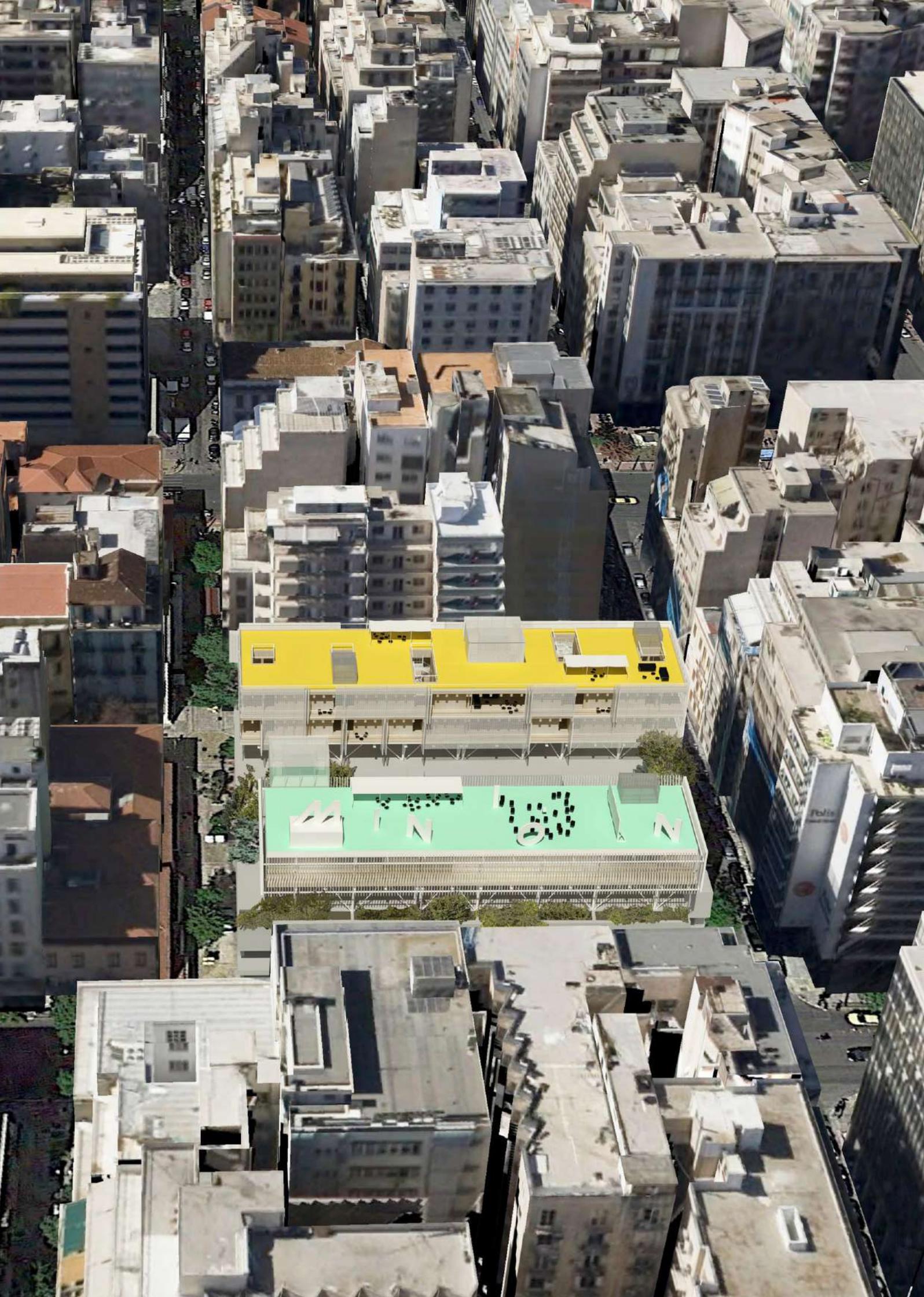
КАТОНИ. ЕТ. ПЛАНИ
В КАТОКЕ

ПРОХОДНОСТ
ПОСРЕДСТВОМ
НА ПУЛТА

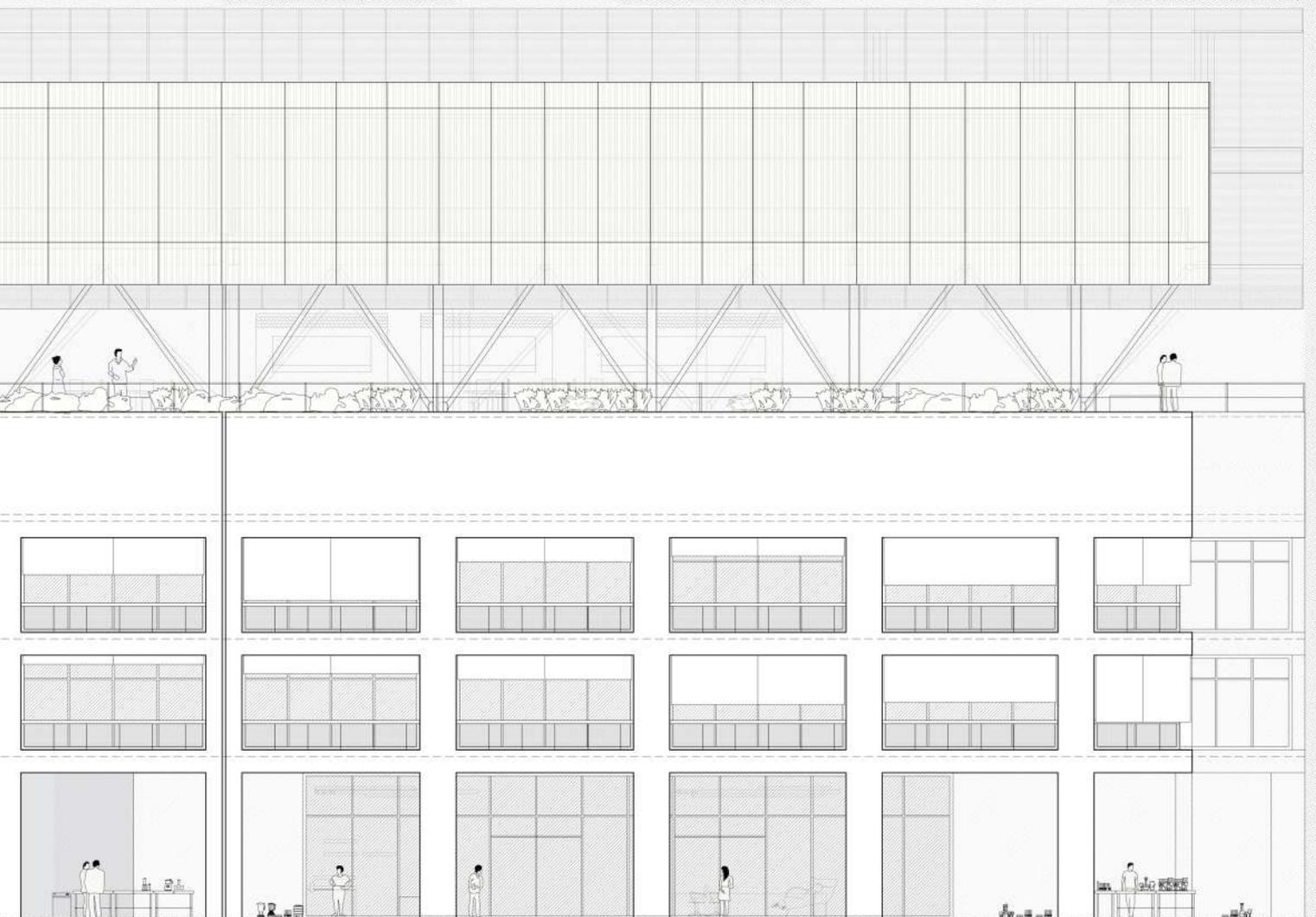

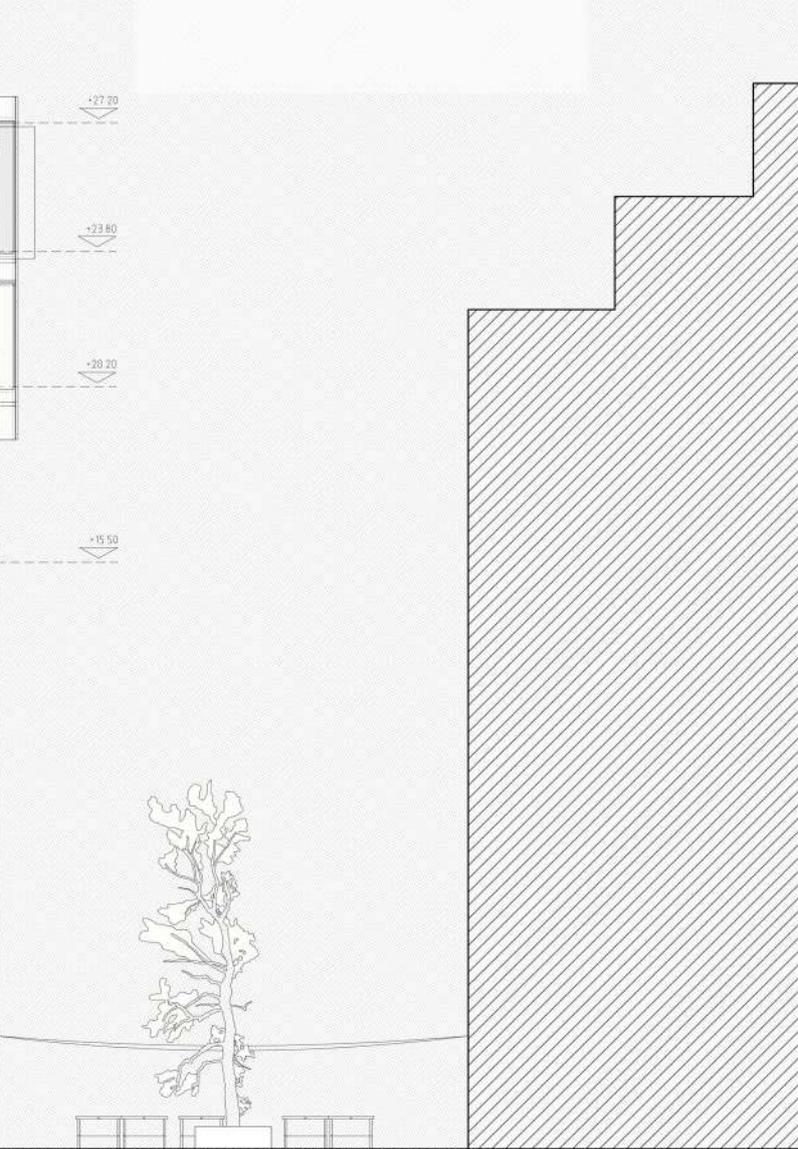
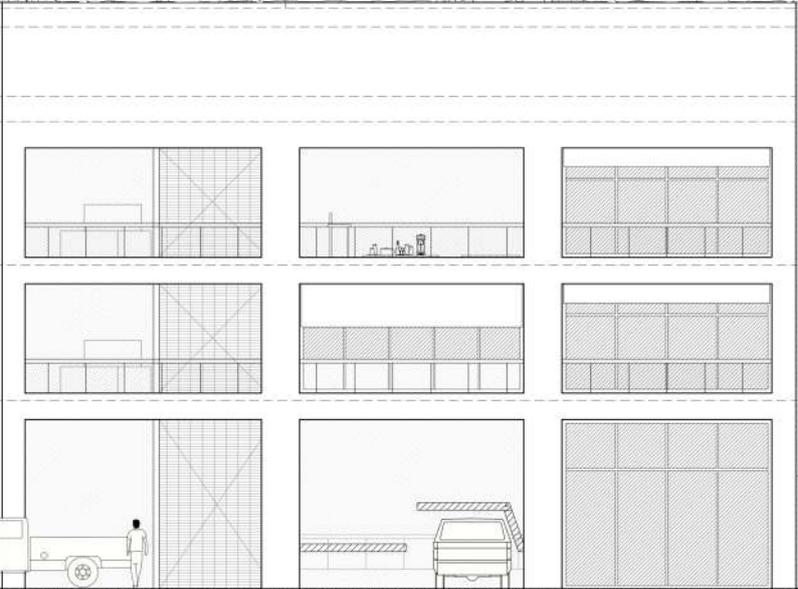
Omonia

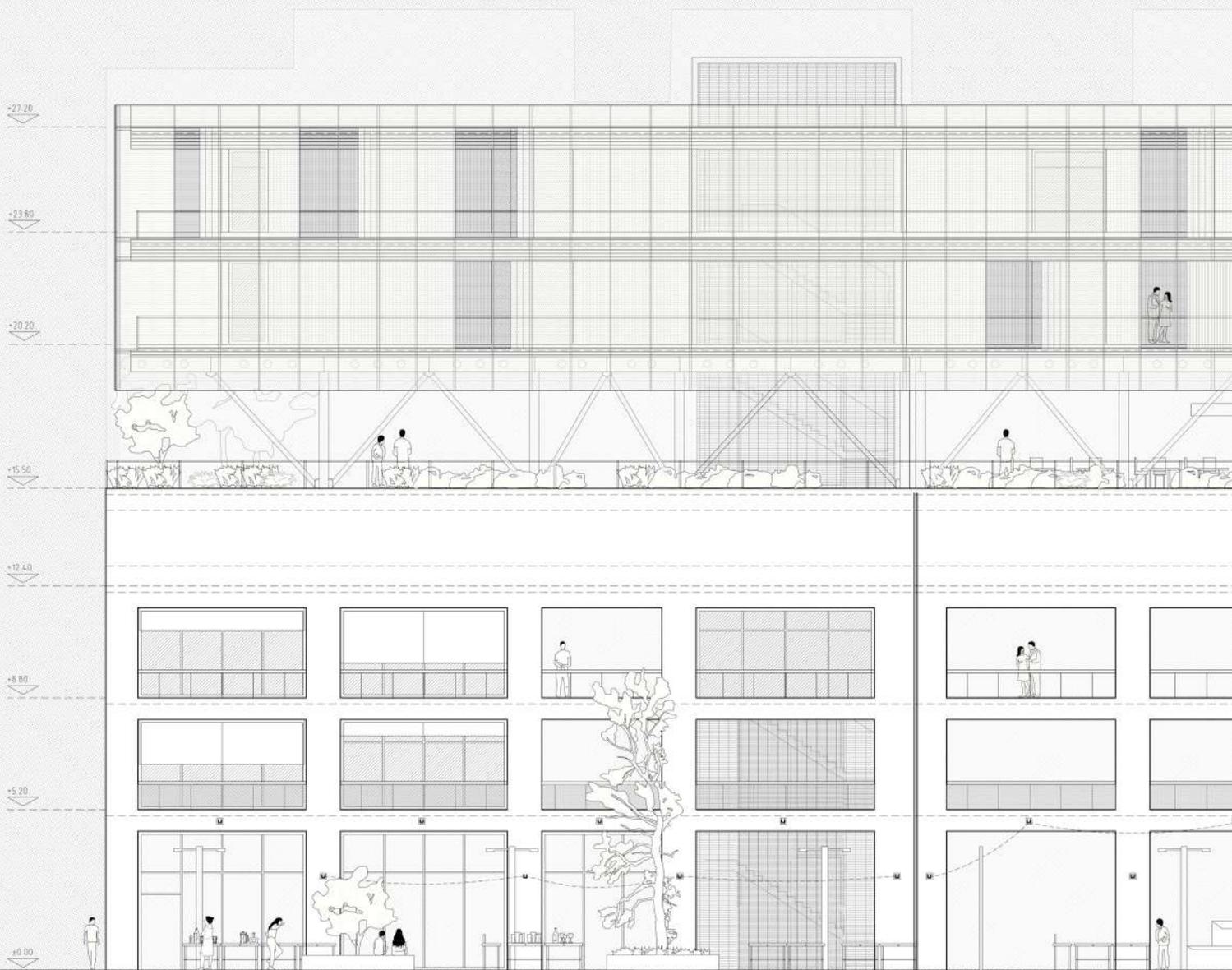

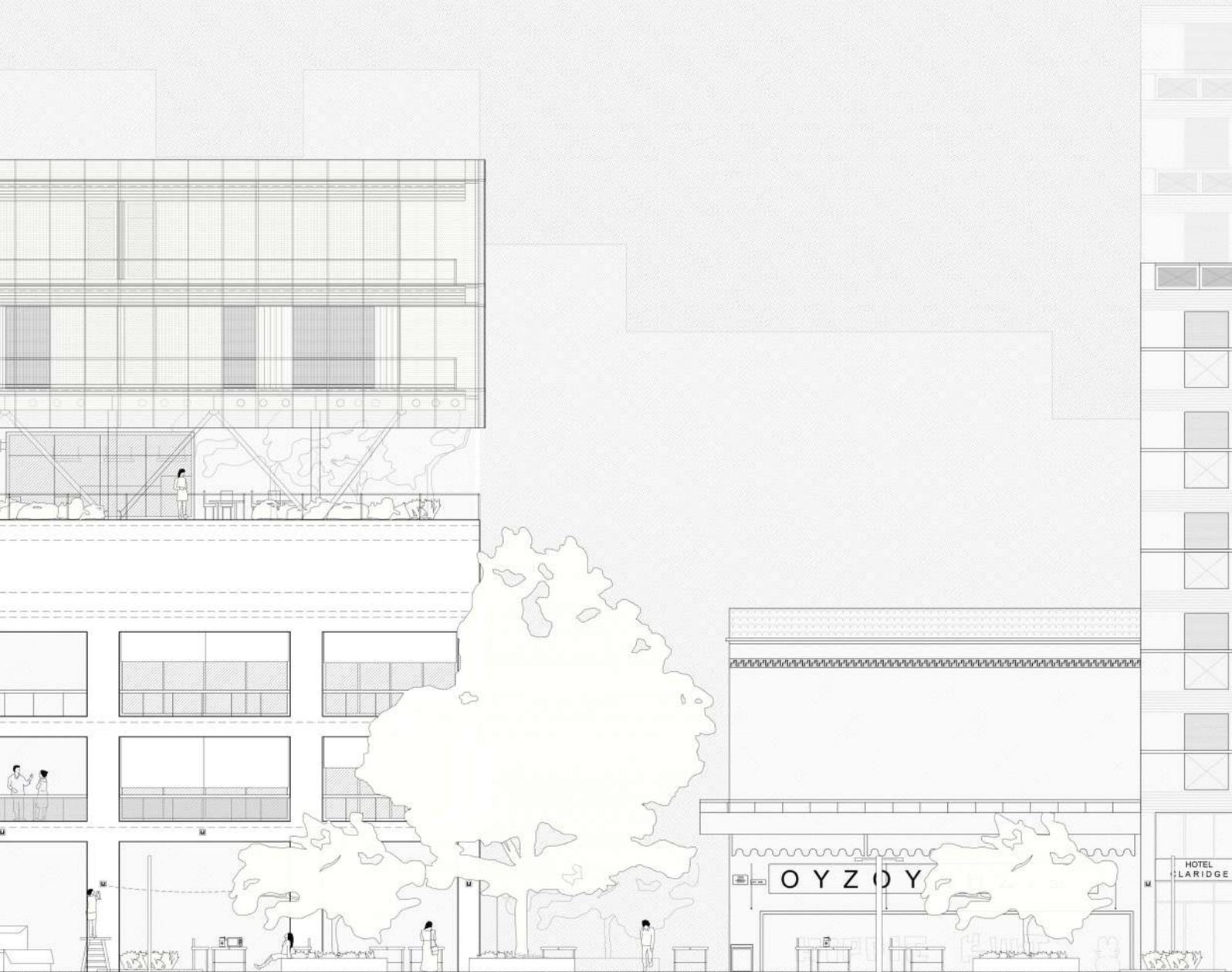

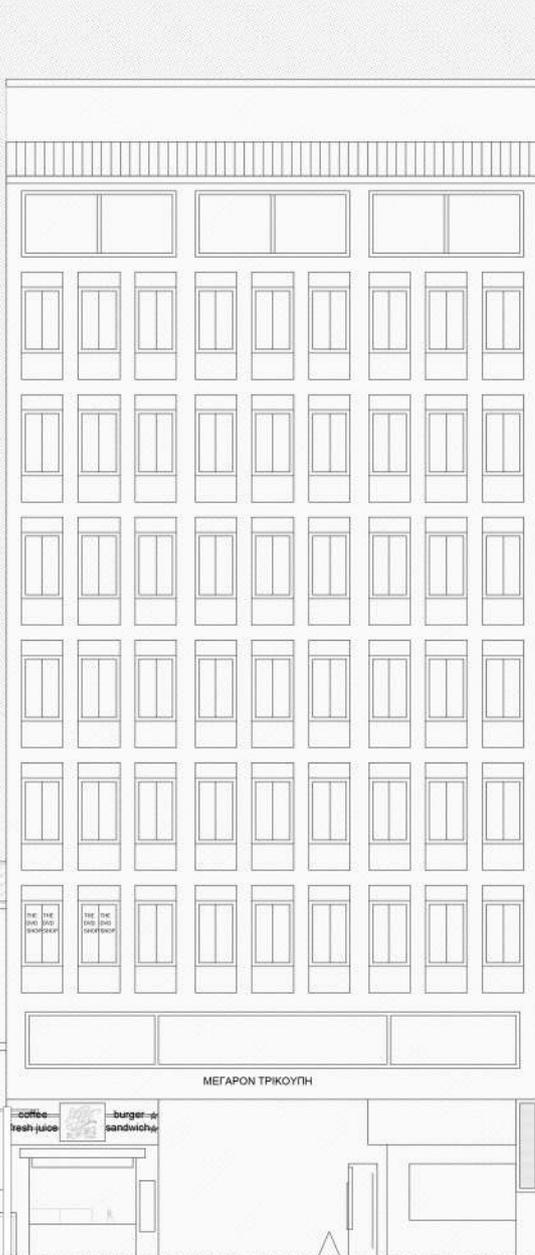
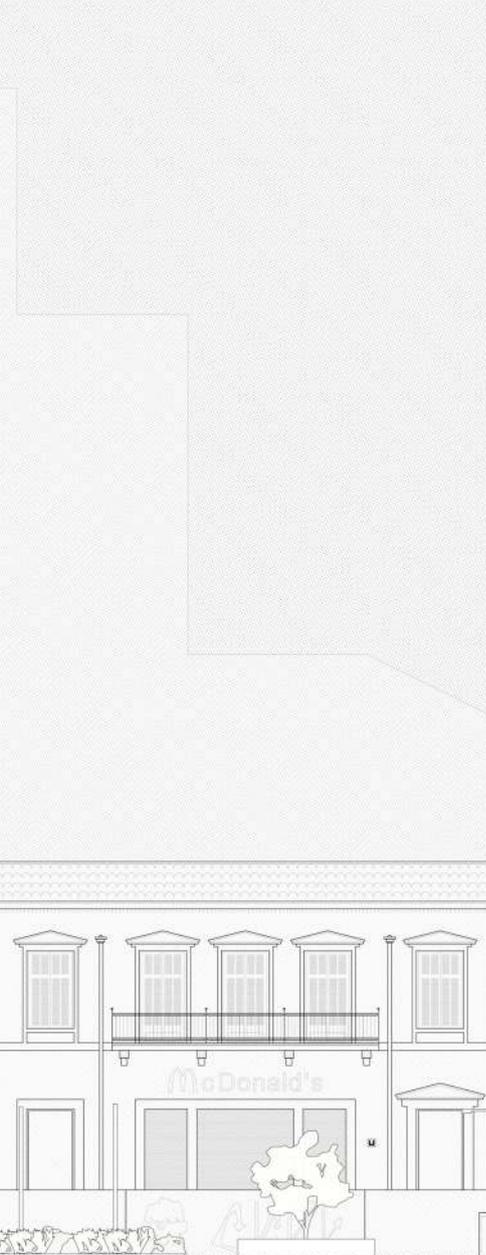

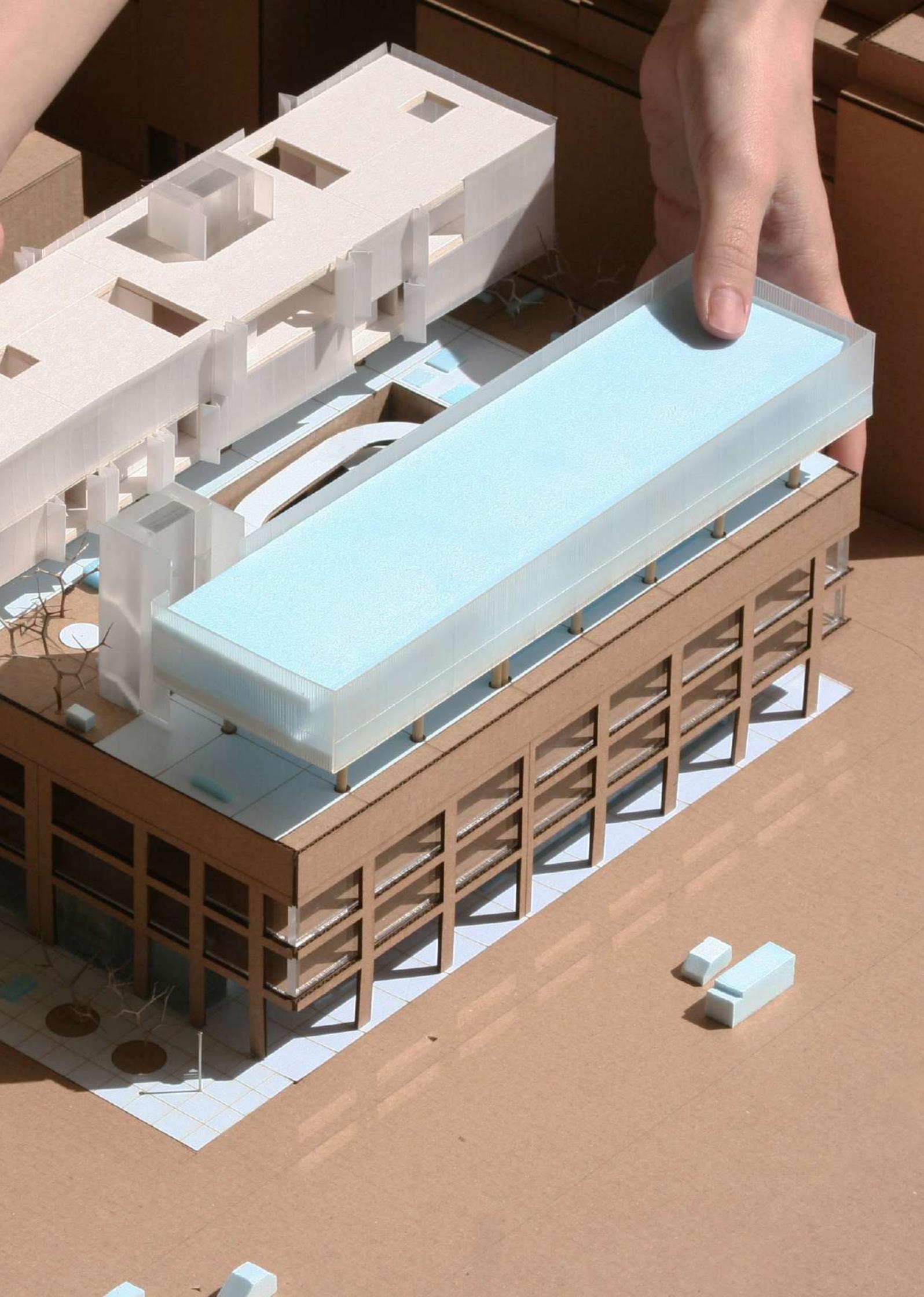

Ευχαριστούμε πολύ

Χριστίνα, Σοφία, Αλίκη, Παναγιώτα, Δήμητρα, Ακριβή, Χριστίνα, Στέλλα, Ιωάννα, Κατερίνα, Φιλιώ, Χάρη

MINION